

ผลงานลำดับที่ 2

เรื่อง การศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วม
โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

โดย

นายสุภัทรชัย โอฬารกิจกุลชัย

เอกสารประกอบการขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจที่ดิน
(เศรษฐกรเชี่ยวชาญ)
ตำแหน่งเลขที่ 8
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

ผลงานลำดับที่ 2

เรื่อง การศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วม
โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

โดย

นายสุภัทรชัย โอฬารกิจกุลชัย

เอกสารประกอบการขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจที่ดิน
(เศรษฐกรเชี่ยวชาญ)
ตำแหน่งเลขที่ 8
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

คำนำ

เอกสารฉบับนี้เป็นการนำเสนอผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเกี่ยวกับการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปี 2564 เพื่อประเมินคุณภาพชีวิตของเกษตรกร โดยผู้เสนอผลงานได้ใช้ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ในการดำเนินการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้สำหรับใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนผู้บริหารประกอบการตัดสินใจบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล สนับสนุนในการพิจารณาแนวทางเลือกในการใช้ประโยชน์ที่ดินให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ สร้างความเข้มแข็งในชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองและมีความมั่นคง เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นต่อไป

ผู้เสนอผลงานขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำเอกสารฉบับนี้ทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน เกษตรกรและผู้สนใจทุกท่าน

สุภัทรชัย โอฟารกิจกุลชัย

มีนาคม พ.ศ. 2567

สารบัญ

คำนำ	(1)
สารบัญ	(2)
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
แบบการเสนอผลงาน ระดับเชี่ยวชาญ	1
ส่วนที่ 1 ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง	1
ส่วนที่ 2 ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน	3
1. ชื่อเรื่อง	3
2. ระยะเวลาการดำเนินการ	3
3. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	3
4. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน	16
5. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)	125
6. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ	126
7. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ	126
8. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ	126
9. ข้อเสนอแนะ	127
10. การเผยแพร่ผลงาน	127
11. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)	127
รายการอ้างอิง	129
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก แบบสอบถามใช้สัมภาษณ์เกษตรกร	133
ภาคผนวก ข พื้นที่สำรวจข้อมูลเกษตรกรภาคสนาม	140
ภาคผนวก ค รายละเอียดโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	152
ภาคผนวก ง กิจกรรมประชุมเตรียมความพร้อมและการเก็บข้อมูล ภาคสนาม	158

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 วิวัฒนาการของบทบาทที่ดินในระบบเศรษฐกิจ	4
ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต	23
ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	33
ตารางที่ 4 การถือครองที่ดินของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 - 6	37
ตารางที่ 5 การถือครองที่ดินของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7 - 12 และเฉลี่ยรวม	38
ตารางที่ 6 สถานภาพด้านการเงินของครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 - 6	43
ตารางที่ 7 สถานภาพด้านการเงินของครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7 - 12 และเฉลี่ยรวม	44
ตารางที่ 8 สถานภาพด้านแรงงานของครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 - 6	48
ตารางที่ 9 สถานภาพด้านแรงงานของครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7 - 12 และเฉลี่ยรวม	49
ตารางที่ 10 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	53
ตารางที่ 11 ลักษณะพื้นที่ที่ทำการผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	57
ตารางที่ 12 สภาพการผลิตและการกระจายผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	58
ตารางที่ 13 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	58
ตารางที่ 14 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1	60
ตารางที่ 15 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2	63
ตารางที่ 16 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3	66
ตารางที่ 17 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4	69
ตารางที่ 18 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 19 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6	75
ตารางที่ 20 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7	78
ตารางที่ 21 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8	81
ตารางที่ 22 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 9	84
ตารางที่ 23 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10	87
ตารางที่ 24 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11	90
ตารางที่ 25 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12	93
ตารางที่ 26 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ เฉลี่ยรวม	96
ตารางที่ 27 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่	99
ตารางที่ 28 ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่	101
ตารางที่ 29 การแนะนำและเผยแพร่โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่	104
ตารางที่ 30 ปัญหาอุปสรรคของโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่	109
ตารางที่ 31 ข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่	110

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แผนภาพขั้นตอนการดำเนินการ	20
ภาพที่ 2 พื้นที่สำรวจเพื่อเก็บข้อมูลภาคสนาม	24
ภาพที่ 3 ตารางประมวลผลข้อมูลภาวะเศรษฐกิจและสังคม	25
ภาพที่ 4 ตารางประมวลผลข้อมูลภาวะการผลิต	25
ภาพที่ 5 ตารางประมวลผลข้อมูลคุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกร	26
ภาพที่ 6 การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ (รายงานเอกสารวิชาการ)	114
ภาพที่ 7 การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ (รายงานประจำปี)	115
ภาพที่ 8 การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือเวียนผู้บริหาร)	116
ภาพที่ 9 การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือเวียนหน่วยงาน)	119
ภาพที่ 10 การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (เว็บไซต์กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน)	123
ภาพที่ 11 การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (เฟซบุ๊กกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร)	124

แบบการเสนอผลงาน

ระดับเชี่ยวชาญ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นายสุภัทรชัย โอฬารกิจกุลชัย

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร (เศรษฐกิจชำนาญการพิเศษ)
หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน

1. กำกับดูแลการตรวจสอบ ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์ วิจัย จัดทำแผนการวิเคราะห์กำกับดูแลให้ข้อเสนอแนะให้คำปรึกษา ตรวจสอบติดตาม การจัดทำโครงการด้านเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร ประเมินการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรรวมถึงปัญหาและทัศนคติของชุมชนหรือเกษตรกร ฯลฯ งานกำหนดความเหมาะสมปลูกพืชเศรษฐกิจ การใช้ที่ดินเพื่อให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงสุดตามนโยบาย และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2. กำกับดูแลการตรวจสอบ ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำแผนการวิเคราะห์ กำกับดูแลให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบติดตามประเมินผลในการจัดทำข้อมูลโครงการด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตามนโยบายการใช้ที่ดินในระดับต่าง ๆ ได้แก่ ระดับประเทศ ระดับภาคเขต ระดับลุ่มน้ำ ระดับจังหวัด และอื่นๆ เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการตามหลักวิชาการ เป็นไปตามเป้าหมาย นำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์และให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. กำกับดูแลการตรวจสอบ ศึกษาวิจัย กำกับดูแลให้ข้อเสนอแนะ ในการจัดทำข้อมูลประเมินผลผลิตและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสภาพการผลิต เพื่อเป็นแนวทางการผลิตด้านการเกษตร

4. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสนับสนุนให้กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ในภาพรวมบรรลุภารกิจที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจที่ดิน (เศรษฐกิจเชี่ยวชาญ)

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เสนอความเห็นเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจที่ดิน เศรษฐสังคมและอื่นๆ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวมีความยุ่งยากซับซ้อนเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจการผลิตทางการเกษตร การใช้ประโยชน์ที่ดินหรือระบบอื่น ๆ หรืออาจเกี่ยวข้องกับต่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน และแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาที่ดินได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร

2. วิจัย ค้นคว้าความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจที่ดิน เศรษฐกิจการผลิตที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับสาขาอื่นๆ ในระดับที่ยากเป็นพิเศษ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน และแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาประเทศด้านการเกษตรได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่

3. ให้คำปรึกษา วินิจฉัยปัญหา ตรวจสอบ แนะนำทางวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจที่สำคัญมากเป็นพิเศษ เช่น นโยบายการผลิตสินค้าเกษตร เศรษฐกิจการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศ เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย หรือประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร หรือกำหนดแนวทางปฏิบัติงานของส่วนราชการที่สังกัดให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้

4. ให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมาเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มพูนขึ้น สมกับเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าของรัฐ เพื่อให้บุคลากรของส่วนราชการมีระดับสมรรถนะที่สูงขึ้น สามารถปฏิบัติงานที่มอบหมายบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้

5. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายเพื่อสนับสนุนให้กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินในภาพรวมบรรลุภารกิจที่กำหนดไว้

ส่วนที่ 2 ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

1. เรื่อง การศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

2. ระยะเวลาการดำเนินการ

ตุลาคม 2564 – กันยายน 2565

3. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

การศึกษาค้นคว้าชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ผู้เสนอผลงานได้ใช้ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่

3.1 ความรู้ด้านเศรษฐกิจที่ดิน

3.2 ความรู้ด้านกฎหมาย

3.3 ความรู้ด้านทฤษฎีคุณภาพชีวิต

3.4 การใช้ข้อมูลแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)

3.5 หลักการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนด้านการเกษตร

3.6 หลักการการวิเคราะห์ความคุ้มค่า

3.7 การวัดความคิดเห็นและทัศนคติโดยการวัดแบบมาตราส่วนค่าในทางสังคมศาสตร์ (Likert Scaling)

3.8 ระเบียบวิธีทางสถิติเพื่อใช้ประเมินผล

โดยแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ความรู้ด้านเศรษฐกิจที่ดิน

อภิวัฒน์ รัตนวราหะ (2558) ได้อธิบายคำว่า เศรษฐกิจที่ดิน ในหนังสือเรื่อง เศรษฐกิจที่ดินของประเทศไทย : ปรัชญาสถานภาพความรู้ว่า “เศรษฐกิจที่ดิน” ที่ใช้ในการกำหนดขอบเขตของการศึกษา คือ ความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจระหว่างหน่วยเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากที่ดินในฐานะที่เป็นทรัพย์สินและปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตและการผลิต ครอบคลุมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างที่ดินกับหน่วยเศรษฐกิจทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ผู้ประกอบการ และองค์กร รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจเหล่านั้นในการถือครองที่ดิน การใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมถึงการโอนและแลกเปลี่ยนซื้อขายสิทธิในที่ดิน ทั้งนี้ ได้เสนอวิวัฒนาการของบทบาทที่ดินในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งมีวิวัฒนาการไปตามการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจสังคมของมนุษย์ในแต่ละยุคสมัย โดยแบ่งได้เป็น 3 แนวคิด (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 วิวัฒนาการของบทบาทที่ดินในระบบเศรษฐกิจ

มุมมองต่อที่ดิน	ยุคสมัย	บทบาทหลักของที่ดิน
1. ที่ดินในฐานะ วัตถุดิบ	ยุคโบราณตั้งแต่สมัยไล่ล่าหา อาหารจนถึงยุคเศรษฐกิจ แบบเกษตรกรรมในชนบท	- ที่ดินเป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารและเป็น ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต - ภาคเศรษฐกิจหลัก = เกษตรกรรม - คุณลักษณะหลักของดิน คือ คุณภาพดิน
2. ที่ดินในฐานะที่ตั้ง	ยุคสังคมอุตสาหกรรมในเมือง	- ที่ดินเป็นที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในภาค การผลิตแบบอุตสาหกรรมและเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของ แรงงานเกิดขึ้นพร้อมกับการกลายเป็นเมือง ที่มุ่งเน้น การตั้งอยู่ใกล้กันเพื่อให้ได้ประโยชน์จากความประหยัด จากการกระจุกตัว - ภาคเศรษฐกิจหลัก = ภาคอุตสาหกรรม การค้า และการบริการ - คุณลักษณะหลักของที่ดิน คือ ที่ตั้ง
3. ที่ดินในฐานะสินค้า บริโภค	ยุคหลังอุตสาหกรรม (ยุคการ ผลิตและการค้าข้ามพรมแดน รัฐชาติ) ที่มีโครงสร้าง เศรษฐกิจที่เน้นการค้า การ บริการ และการผลิตที่ใช้ เทคโนโลยีสูง	- ที่ดินเป็นสินค้าบริโภคสำหรับนันทนาการ และ การบริการด้านสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ เช่น การใช้สวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียว และพื้นที่นันทนาการ รวมถึงการอนุรักษ์พื้นที่ทางธรรมชาติและพื้นที่ ทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ - ภาคเศรษฐกิจหลัก = ภาคอุตสาหกรรม การค้า และการบริการ/ท่องเที่ยว - คุณลักษณะหลักของที่ดิน คือ การบริโภค เพื่อ คุณภาพชีวิตที่ดีของผู้คน

ที่มา: อภิวัฒน์ รัตนวราหะ (2558)

นอกจากนี้ยังได้เสนอเกี่ยวกับเศรษฐกิจที่ดินของประเทศไทยออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ เศรษฐกิจที่ดินในป่าไม้และชนบท และเศรษฐกิจที่ดินในเมือง เนื่องจากมีมุมมองที่แตกต่างกันในหลายประเด็น กล่าวคือที่ดินในชนบทและป่าไม้ มีบทบาทในฐานะเป็นวัตถุดิบถูกใช้ประโยชน์ในด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก ประโยชน์และมูลค่าของที่ดินในชนบทจึงขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดินและระยะทางถึงตลาด ส่วนที่ดินในเมืองถูกมองว่ามีบทบาทในฐานะที่ตั้งและเริ่มมีบทบาทในฐานะสินค้าบริโภค มักใช้เป็นที่ตั้งของกิจกรรมเศรษฐกิจในสาขาทุนนิยมและตติยภูมิ เช่น อุตสาหกรรม การค้าและบริการ เป็นต้น ประโยชน์และมูลค่าของที่ดินจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการเข้าถึงของที่ดินนั้นเป็นหลัก ซึ่งถูกกำหนดโดยทำเลที่ตั้งของแปลงที่ดินและการเชื่อมต่อกับโครงข่ายคมนาคมขนส่งและโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ส่งผลให้ประเภทและระดับการใช้ประโยชน์ของที่ดินในที่ดินผืนข้างเคียงมีผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อการใช้ประโยชน์และมูลค่าของที่ดินในเมืองมากกว่าที่ดินในป่าไม้และชนบท อีกทั้งปัจจัยเชิงสถาบันและการเมืองในการบริหารจัดการก็มีความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างที่ดินในชนบทและป่าไม้กับที่ดินในเมือง

3.2 ความรู้ด้านกฎหมาย

ราชกิจจานุเบกษา (2551) ได้พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“การพัฒนาที่ดิน” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ต่อดินหรือที่ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของดินหรือที่ดิน หรือเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้สูงขึ้น และหมายความรวมถึงการปรับปรุงดิน หรือที่ดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติหรือขาดความอุดมสมบูรณ์เพราะการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อรักษาคุณลักษณะหรือเพื่อความเหมาะสมในการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“ดิน” หมายความว่า รวมถึง หิน กรวด หาย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย

“เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านการเศรษฐกิจ

“เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษา ดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดินและการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณลักษณะให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในทางเกษตรกรรม

“มาตรการวิธีกล” หมายความว่า วิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยการก่อสร้างโครงสร้างทางวิศวกรรม โดยวิธีการไถพรวนตามแนวระดับ คันดินกั้นน้ำ ชันบันไดดิน คุรับน้ำขอบเขา บ่อน้ำในไร่นาหรืออื่น ๆ

“มาตรการวิธีพืช” หมายความว่า วิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีการทางพืช โดยการปลูกพืชหรือใช้ส่วนใด ๆ ของพืชให้เป็นแถบหรือเป็นแนว หรือปกคลุมผิวดินหรืออื่น ๆ

มาตรา 16 ให้กรมพัฒนาที่ดินมีหน้าที่สำรวจและวิเคราะห์ ตรวจสอบดิน หรือที่ดินเพื่อให้ทราบถึงความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ ความเหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์ที่ดินหรือภาวะเศรษฐกิจที่ดิน หรือเพื่อประโยชน์ในการจำแนกประเภทที่ดิน การพัฒนาที่ดิน การกำหนดบริเวณการใช้ที่ดิน การกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำ และการทำสำมะโนที่ดินเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายให้กรมพัฒนาที่ดินมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสถิติตามกฎหมายว่าด้วยสถิติในเรื่องที่เกี่ยวกับการทำสำมะโนที่ดินเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

3.3 ความรู้ด้านทฤษฎีคุณภาพชีวิต

1) ความหมายคุณภาพชีวิต

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายหรือคำจำกัดความของคำว่า “คุณภาพชีวิต” (Quality of Life) ไว้ ส่วนใหญ่ความหมายจะคล้ายคลึงกัน ซึ่งพอจะรวบรวมได้ ดังต่อไปนี้

สมุน อมรวิวัฒน์ (2525 อ้างถึงใน กุสุมา โกศล, 2555) ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีคุณภาพซึ่งมีชีวิตที่อยู่รอด อยู่ดี อยู่อย่างมีหลักการ และ บุคคลนั้นสามารถปรับตัว และแก้ไขปัญหาได้เพื่อดำเนินชีวิตไปอย่างสงบตามอัตภาพ

นิมนวล ทวีสมบุญ (2526 อ้างถึงใน กุสุมา โกศล, 2555) ได้ให้แนวทางของคุณภาพชีวิตว่า คนที่จะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีคุณภาพชีวิตนั้นจะต้องเป็น บุคคลที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ดำเนินชีวิตในทางชอบธรรม มีความพอใจในความเป็นอยู่ของตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิพนธ์ คั่นเสวี (2526 อ้างถึงใน กุสุมา โกศล, 2555) ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ของบุคคลในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิดและจิตใจ ดังนั้น “คุณภาพชีวิต” ก็คือ ชีวิตที่ดีมีความสุขทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ตามควรแก่อัตภาพและสภาวะ

UNESCO (1978 อ้างถึงใน ปิติรัฐ เครือจินา, 2563) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตไว้ว่า คุณภาพชีวิตเป็นความรู้สึก ของการอยู่อย่างพอใจต่อองค์ประกอบต่างๆ ของชีวิตที่มีส่วนสำคัญมากที่สุดของบุคคล สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง การดำรงชีวิต อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีความสุข มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมและสังคมที่ตนอยู่ได้อย่างดี ขณะเดียวกันก็สามารถเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้ศักยภาพส่วนบุคคล สร้างสรรค์พัฒนาตนเอง และสังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

กิตติ ประจักษ์รัตนกิจ (2560, อ้างถึงใน ปิติรัฐ เครือจินา, 2563) ได้สรุปความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่า การที่บุคคลมีสิ่งที่ทำให้บุคคลได้รับการตอบสนอง ตามความต้องการจำเป็นพื้นฐานของบุคคลอย่างครบถ้วนตามความเหมาะสม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ได้แก่ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

คำตัน บุญมณี (2545 อ้างถึงใน ศุภรทิพย์ นิลารักษ์, 2557) ได้สรุปความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง การที่บุคคลมีสุขภาพกายและจิตที่ดี อันเนื่องมาจากการได้รับการตอบสนองในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายและจิตใจ โดยความต้องการทางร่างกายได้แก่การมีอาหารบริโภคในจำนวนที่เพียงพอ ทำให้ร่างกายดำรงอยู่ได้ มีที่อยู่อาศัยที่คงทนแข็งแรงถูกสุขลักษณะ มีเครื่องนุ่งห่มตลอดปี (โดยเฉพาะฤดูกาล) มีการศึกษา สำหรับด้านจิตใจได้แก่ การมีอาชีพมั่นคง มีรายได้พอเพียง มีบริการด้านสาธารณสุขบริโภค มีโอกาสสร้างสรรค์พัฒนาตนเอง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีการคมนาคมที่สะดวก มีอิสระ (ในกรอบของกฎหมายและเป็นธรรม) มีนันทนาการ และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

สวัสดี ภูทอง (2546 อ้างถึงใน ศุภรทิพย์ นิลารักษ์, 2557) ได้สรุปความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง สภาวะของการมีระดับชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุข มีความพึงพอใจในชีวิต ความเป็นอยู่ของตนเอง โดยสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับสังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข ในการดำเนินชีวิตให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีจะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม ร่างกายและจิตใจ

ศุภรทิพย์ นิลารักษ์ (2557) ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง คุณภาพชีวิตการทำงาน เป็นคำที่มีความหมายกว้างครอบคลุมไปในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับชีวิตในการทำงาน ของแต่ละบุคคลและสภาพแวดล้อมในการทำงานภายในองค์กร แต่มีเป้าหมายสำคัญร่วมกันอยู่ที่การลด ความตึงเครียดทางจิตใจ เพื่อเพิ่มความพึงพอใจในงานที่ทำ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพชีวิต

จากความหมายที่นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตคือ การมีสภาพความเป็นอยู่และดำเนินชีวิตที่ดีหรือการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขโดยวัดได้จากความรู้สึก ความพึงพอใจในด้านร่างกายและสติปัญญา ด้านจิตใจและอารมณ์ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงด้านปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต โดยผ่านการรับรู้และประเมินด้วยตนเอง

2) ความสำคัญของคุณภาพชีวิต

พัชรี หล้าแหล่ง (2556) ได้กล่าวว่าคุณภาพชีวิตเป็นเรื่องสำคัญมากของบุคคลและสังคมในปัจจุบัน ดังนี้

2.1) ความสำคัญระดับตนเองและครอบครัว คือ การมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์สุขภาพอนามัยดี ไม่เจ็บป่วย ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายส่วนตน และสามารถประกอบอาชีพการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดี ครอบครัวอบอุ่นไม่มีปัญหา

2.2) ความสำคัญระดับสังคม และประเทศชาติ เมื่อประชากรในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดี ย่อมทำให้คุณภาพชีวิตในสังคมและประเทศดีขึ้นด้วย แต่ทั้งนี้รัฐต้องมีนโยบายที่จะเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร เช่น สภาพแวดล้อม การศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ของประชากร เป็นต้น

3) องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตเป็นแนวที่มีหลายมิติ ซึ่งมีนักวิชาการถึงองค์ประกอบคุณภาพชีวิตไว้หลากหลาย โดยแต่ละองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตมีความสำคัญแตกต่างกันไป ดังนี้

Ferrel (1995 อ้างถึงใน พัทรี หล้าแหล่ง, 2556) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตในผู้ป่วยมะเร็งและได้สรุปองค์ประกอบคุณภาพชีวิตไว้ 4 ด้าน ดังนี้

(1) ความผาสุกด้านร่างกาย (physical well – being) เป็นความสุขของบุคคลในการควบคุมหรือบรรเทาความเจ็บป่วยและคงไว้ซึ่งการทำหน้าที่ของร่างกาย

(2) ความผาสุกด้านจิตใจ (psychological well – being) เป็นการเผชิญต่อความรู้สึกเจ็บป่วยของบุคคล เช่น ความเครียด ความรู้สึกกลัว ความวิตกกังวล

(3) ความผาสุกด้านวิญญาณ (spiritual well – being) ได้แก่ ความหวัง ความเชื่อและความสงบทางจิตใจ

(4) ความผาสุกด้านสังคม (social well – being) เป็นความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อมและบทบาทในสังคม

Flanagan (1982 อ้างถึงใน พัทรี หล้าแหล่ง, 2556) ได้ศึกษาองค์ประกอบคุณภาพชีวิตพบว่า คุณภาพชีวิตมาจากพื้นฐานความต้องการของมนุษย์ ซึ่งจำแนกได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

(1) ความสุขสบายทางด้านร่างกายและวัตถุ เช่น มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรงและปราศจากโรค มีอาหาร มีบ้านที่ต้องการและมีความมั่นคงปลอดภัย

(2) มีสัมพันธภาพที่ดี เช่น สัมพันธภาพกับบิดา มารดา คู่สมรส ญาติ เพื่อนและบุคคลอื่น

(3) มีกิจกรรมและมีส่วนร่วมในสังคมชุมชน รวมทั้งมีโอกาสช่วยเหลือและสนับสนุนผู้อื่น

(4) มีพัฒนาการทางบุคลิกภาพและการดำเนินชีวิตตามพัฒนาการ เช่น พัฒนาการด้านสติปัญญา มีการเรียนรู้ สนใจการเรียนรู้ เข้าใจตนเอง รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง ทำงานที่น่าสนใจได้รับค่าตอบแทนที่ดี และแสดงความรู้สึกออกมาในทางสร้างสรรค์

(5) มีการสนทนาการ เช่น สังคมกับผู้อื่น อ่านหนังสือ ฟังเพลงหรือสิ่งบันเทิงอื่น ๆ และมีส่วนร่วมในสังคม

Ferrans & Power (1992 อ้างถึงใน พัทรี หล้าแหล่ง, 2556) พิจารณาองค์ประกอบคุณภาพชีวิตจากความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในชีวิตและสรุปองค์ประกอบคุณภาพชีวิต ได้ 4 ด้าน ดังนี้

(1) สุขภาพและหน้าที่ (health and functioning) ได้แก่ การดูแลสุขภาพตนเอง การพักผ่อน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ในเวลาว่าง การมีกิจกรรมในครอบครัว และการเดินทาง

(2) สังคมเศรษฐกิจ (socioeconomic) ได้แก่ สภาพความเป็นอยู่ รายได้ การทำงาน เพื่อนร่วมงาน และที่อยู่อาศัย

(3) จิตวิญญาณ (psychological spiritual) ได้แก่ ความพึงพอใจในชีวิต ความสงบทางจิตใจ การบรรลุเป้าหมายในชีวิต และความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่

(4) ครอบครัว ได้แก่ ความสุขในครอบครัว ความสัมพันธ์กับคู่สมรส บุตรและภาวะสุขภาพของครอบครัว

UNESCO (1980 อ้างถึงใน กุสุมา โกศล, 2555) ได้กำหนดองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 5 ประการดังนี้

(1) มาตรฐานการดำรงชีวิต ได้แก่ มาตรฐานความเป็นอยู่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การศึกษา ที่อยู่อาศัย อาหาร รายได้ การประกอบอาชีพต่าง ๆ และบริการทางสังคมต่าง ๆ

(2) ภาวะประชากร ได้แก่ ขนาด การกระจาย และการเปลี่ยนแปลงทางประชากร

(3) ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม ได้แก่ ระบบสังคม การเมือง การปกครอง ค่านิยม และแบบแผนของการใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีพ

(4) กระบวนการพัฒนา ได้แก่ การค้าอุตสาหกรรม ความช่วยเหลือจากต่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

(5) ทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติ และเทคโนโลยี

Werther and Davis (1982 อ้างถึงใน ศุภรทิพย์ นิลาธิราช, 2557) กล่าวถึงองค์ประกอบคุณภาพชีวิตการทำงานดังนี้

(1) ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ สถานภาพ ประสิทธิภาพในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ และสถานที่ทำงาน เหล่านี้มีผลต่อความพึงพอใจในงาน หรือคุณภาพชีวิตการทำงานของคน ปัจจัยด้านบุคคลที่เป็นองค์ประกอบด้านพฤติกรรม เช่น การรับรู้ ค่านิยมทัศนคติ ความพร้อมของร่างกาย และจิตใจ

(2) ปัจจัยด้านบริหาร เป็นลักษณะที่ก่อให้เกิดความแตกต่างขององค์การต่าง ๆ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ การบริหารจัดการ หน่วยงาน ลักษณะงาน กิจกรรมการทำงาน ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ระเบียบข้อบังคับ และบรรยากาศในองค์การ การบริหารจัดการในองค์การอย่างหนึ่งโดยแต่ละองค์การจะมีการบริหารจัดการและพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของผู้บริหารที่แตกต่างกัน ซึ่งคนสามารถรับรู้ได้ขณะปฏิบัติงาน

(3) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เป็นสภาพสิ่งแวดล้อมในองค์การที่ครอบคลุมไปถึงสถานที่ คน ระบบ และวัฒนธรรมในองค์การ และสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์การ ได้แก่ นโยบายของรัฐ สังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน และเป็นสภาพแวดล้อมที่ทำให้คนอยากทำงาน สภาพแวดล้อมจึงนับเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของคุณภาพชีวิตการทำงาน สภาพแวดล้อมในองค์การจะครอบคลุมถึง

(3.1) สถานที่ ได้แก่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ แสงสว่าง อุณหภูมิ

(3.2) คน ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน

(3.3) ระบบ ได้แก่ ระบบการทำงานเป็นทีม ระบบการทำงานเป็นขั้นตอนสวัสดิการ ระบบการตัดสินใจ และระบบการให้ความดีความชอบ

(3.4) วัฒนธรรมองค์การ ได้แก่ ระเบียบวินัย จริยธรรมในการทำงาน และความซื่อสัตย์ สภาพแวดล้อมที่มีความพร้อมก็จะเอื้อต่อการทำงานของคนในองค์การ สามารถจูงใจให้คนทำงาน ให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ส่งผลต่อองค์การให้ผลิตผลงานที่มีคุณภาพ

องค์การอนามัยโลก (อ้างอิงใน ศุภรทิพย์ นิลาธิราช, 2557) ได้แบ่งองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 6 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านระดับความเป็นอิสระของบุคคล ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความเชื่อส่วนบุคคล (WHO QOL Group, 1996) ต่อมาในปี ค.ศ.1995 ทีมพัฒนาคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ได้จัดองค์ประกอบใหม่ โดยรวมองค์ประกอบบางด้านเข้าด้วยกัน คือ ด้านร่างกายกับด้านความเป็นอิสระของบุคคล และด้านจิตใจกับด้านความเชื่อส่วนบุคคล จึงเหลือเพียง 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคลซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน ได้แก่ การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางด้านร่างกาย การรักษาทางการแพทย์การรับรู้ผลกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การพักผ่อนนอนหลับ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการทำงาน

2. ด้านจิตใจ คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง ได้แก่ การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ ความสามารถจัดการกับความเครียด ความกังวล การรับรู้ถึงความด้านจิตวิญญาณ ศาสนาการให้ความหมายของชีวิต และความเชื่อถืออื่นๆ ที่มีผลต่อการดำรงชีวิตและการเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม คือ การรับรู้ด้านความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้เรื่องอารมณ์ทางเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัย และมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน มีสถานบริการสุขภาพ สถานบริการสังคม การรับรู้ว่าคุณได้รับข่าวสาร ได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

จากที่กล่าวมา สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ได้นำทฤษฎีคุณภาพชีวิตมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยจึงเลือกใช้องค์ประกอบคุณภาพชีวิต แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านสังคมเศรษฐกิจ ด้านจิตวิญญาณ ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม

3.4 การใช้ข้อมูลแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2565) ได้อธิบายระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map Online) เป็นการบูรณาการข้อมูลพื้นฐานเชิงแผนที่ด้านการเกษตรจากทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานอื่น เช่น ขอบเขตการปกครองจากกระทรวงมหาดไทย โรงงานและแหล่งรับซื้อจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม สำหรับใช้เป็นเครื่องมือบริหารจัดการด้านการเกษตรของประเทศให้มีประสิทธิภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ มีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย เพิ่มความสะดวกในการใช้งานให้เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ทำให้สามารถกำหนดพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจให้เหมาะสมตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน และบริหารจัดการสินค้าเกษตรได้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสามารถคาดการณ์ในอนาคตได้

ปัจจุบันกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้นำระบบ Agri-Map Online ไปใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานโครงการต่าง ๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเฉพาะโครงการ Zoning by Agri-Map ซึ่งจะแก้ไขปัญหาการผลิตสินค้าของประเทศไทยที่ผลิตอยู่ในพื้นที่เหมาะสมน้อยหรือไม่เหมาะสม ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงในขณะที่ได้ผลตอบแทนต่ำ ขาดศักยภาพในการแข่งขันเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ผลักดันนโยบายการลดต้นทุนและเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน โดยใช้เป็นเครื่องมือในการคัดเลือกพื้นที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว นอกจากนี้ Agri-Map Online ยังเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้กับผู้ที่สนใจเข้าถึงข้อมูลสะดวกและรวดเร็ว

องค์ประกอบของ Agri-Map Online

1) แถบค้นหาและควบคุม (Top Bar) แสดง/ซ่อน แถบเมนูชั้นข้อมูล กล่องค้นหาสถานที่/ตำแหน่งพิกัด เมนูเครื่องมือจัดการงานสำหรับผู้ใช้งาน เมนูค้นหาข้อมูลพื้นที่ตามเงื่อนไขการแบ่งขอบเขตการปกครอง เครื่องมือสถานะของการแสดงผลแผนที่ ตำแหน่งเริ่มต้น

2) เมนูชั้นข้อมูล (Menu Categories) กล่องค้นหาชั้นข้อมูล กลุ่มเมนูการบริหารจัดการเชิงรุก กลุ่มเมนูการปลูกพืชทดแทน กลุ่มเมนูชั้นข้อมูล

3) มุมมองแผนที่ (Map View) การแสดงแผนที่ การขยาย/ย่อภาพแผนที่ ตำแหน่งของคุณ Google Street View คำอธิบาย

4) แถบแสดงข้อมูลสถิติ (Information Pane) ส่วนบริหารจัดการสถิติ ส่วนแสดงผลข้อมูลในรูปแบบกราฟ ส่วนแสดงผลข้อมูลในรูปแบบตาราง ส่วนแสดงแหล่งข้อมูล

การเข้าใช้งานระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map Online) สามารถเข้าใช้งานผ่านเว็บเบราว์เซอร์ได้ทั้ง Google Chrome Mozilla Firefox และ Safari เข้าใช้งานระบบฯ โดยผ่าน URL : <http://agri-map-online.moac.go.th> หรือเข้าใช้งานระบบฯ ได้ที่เว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน www.ddd.go.th

กลุ่มข้อมูลในการทำงานระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์

1) การบริหารจัดการเชิงรุก มี 8 กลุ่มชุดข้อมูล ได้แก่ ชั้นข้อมูลพื้นฐาน ชั้นข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ ชั้นข้อมูลความเหมาะสมของดินสำหรับเพาะปลูก ชั้นข้อมูลชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับสมุนไพร ชั้นข้อมูลเขตความเหมาะสมในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ชั้นข้อมูลแหล่งน้ำ ชั้นข้อมูลที่ตั้งโรงงานและแหล่งรับซื้อ และชั้นข้อมูลข้อมูลเกษตรกร

2) การปลูกพืชทดแทน มี 2 กลุ่มชุดข้อมูล มีพืชที่เพาะปลูกปัจจุบัน 14 ชนิด และพืชทดแทน 38 ชนิด โดยสามารถเลือกดูการแสดงผลได้ทั้งในระดับประเทศ จังหวัด อำเภอและตำบล

3) ชั้นข้อมูล มี 14 กลุ่มชุดข้อมูล ได้แก่ สถานีโทรมาตร แหล่งน้ำ ป่า ตำแหน่งและเส้นทางโรงงานและแหล่งรับซื้อ สหกรณ์ ดิน พื้นที่เพาะปลูกพืช พื้นที่และตำแหน่งฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พื้นที่เหมาะสมเลี้ยงปศุสัตว์ เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ข้อมูลเกษตรกร ข้อมูลภูมิศาสตร์ และเส้นขอบเขต

4) การปิกหมุด เป็นคุณลักษณะของ Agri-Map Online เพื่อแสดงข้อมูลแผนที่ ณ ตำแหน่งที่ผู้ใช้สนใจบนแผนที่ พร้อมรายละเอียดชั้นข้อมูล ณ ตำแหน่งหมุดที่วาง

ดังนั้น ข้อมูลแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) จึงเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ใช้สำหรับตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม

3.5 หลักการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนด้านการเกษตร

3.5.1 การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต

ดารณี ศรีสง่า (2557) ได้กล่าวไว้ว่า ส่วนประกอบของต้นทุนการผลิต ประกอบไปด้วย ค่าใช้จ่ายที่สำคัญซึ่งแยกออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้ ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปในการจ้างแรงงาน การซื้อปัจจัยการผลิต หรือการเช่าปัจจัยการผลิตอื่น ๆ เพื่อประกอบการผลิต และค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นเงินสด หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายไปในการผลิต เช่น แรงงานครัวเรือน แรงงานแลกเปลี่ยน ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ของตนเองหรือได้มาฟรีเปล่า แต่ประเมินคิดเป็นจำนวนเงินให้โดยใช้อัตราค่าจ้างแรงงาน ราคาปัจจัยการผลิตที่เกษตรกรซื้อหรือเช่าที่เป็นเงินสด หรือท้องถิ่นนั้น ๆ มีการจ้าง ซื้อ หรือเช่าในรูปเงินสด

การคำนวณต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดตามกิจกรรมการผลิตพืชแต่ละชนิดนั้น จะเป็นค่าใช้จ่ายต่อพื้นที่เพาะปลูก 1 ไร่ คำนวณได้ดังนี้

ค่าใช้จ่ายแต่ละกิจกรรม = จำนวนแรงงานที่ใช้ต่อไร่ $\times$ อัตราการจ้าง

ค่าวัสดุการเกษตรหรือปัจจัยการผลิต = จำนวนหน่วยปัจจัยการผลิตที่ใช้ต่อไร่ $\times$
ราคาต่อหน่วยของปัจจัยการผลิตนั้น

การคำนวณค่าใช้จ่าย อัตราต่อหน่วยของปัจจัยอื่น ๆ ที่มีหลายชนิดแต่ละประเภทเดียวกัน ก็คำนวณได้เช่นเดียวกันกับกรณีข้างต้น

กฤษ เอี่ยมฐานนท์ (2557) ได้อธิบายการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตทั้งหมดโดยสรุปมาเป็นค่าเฉลี่ยต่อหน่วยพื้นที่หรือต่อพื้นที่ 1 ไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ แสดงในรูปสมการ

ต้นทุนการผลิตทั้งหมด = ต้นทุนผันแปร + ต้นทุนคงที่

3.5.2 การวิเคราะห์ผลตอบแทน

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2557) ได้อธิบายผลตอบแทนจากการผลิต สามารถแสดงได้ในรูปของ รายได้เบื้องต้น และรายได้เหนือต้นทุนเงินสด ได้ดังนี้

รายได้เบื้องต้น (Gross Income) หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่เกษตรกรได้รับจากการผลิต วิธีการคำนวณหารายได้เบื้องต้นให้นำผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ทั้งหมดคูณกับราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับ (Farm Gate Price) ยกตัวอย่างเช่น เกษตรกรผลิตข้าวได้ 10,000 กิโลกรัม เกษตรกรจำหน่ายได้ราคากิโลกรัมละ 15 บาท รายได้เบื้องต้นเท่ากับ $10,000 \times 15 = 15,000$ บาท

รายได้เหนือต้นทุนเงินสด (Income Over Cash Cost) จะนำรายได้เบื้องต้นลบด้วย ค่าใช้จ่ายเฉพาะที่เป็นเงินสดเท่านั้น รายได้เหนือต้นทุนเงินสดเป็นผลตอบแทนที่เกษตรกรสามารถคำนวณเองได้ง่ายและนักวิชาการสามารถอธิบายให้เกษตรกรเข้าใจได้

รายได้เหนือต้นทุนเงินสด = รายได้เบื้องต้น - ต้นทุนทั้งหมดที่เป็นเงิน

ดารณี ศรีสง่า (2557) ได้อธิบายการวิเคราะห์ผลตอบแทนโดยสรุปมาเป็นค่าเฉลี่ยต่อหน่วยพื้นที่หรือต่อพื้นที่ 1 ไร่ ประกอบด้วย รายได้หรือมูลค่าผลผลิต และผลตอบแทนการผลิต โดยมีวิธีการคำนวณรายได้หรือมูลค่าผลผลิต และผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด แสดงในรูปสมการ

รายได้หรือมูลค่าผลผลิตทั้งหมด = ปริมาณผลผลิต $\times$ ราคาผลผลิต

ผลตอบแทนการผลิตเหนือต้นทุนเงินสด = ผลต่างระหว่างรายได้หรือมูลค่าผลผลิต

ที่ได้ทั้งหมดกับต้นทุนที่เป็นเงินสดทั้งหมด

3.6 หลักการวิเคราะห์ความคุ้มค่า

การวิเคราะห์ความคุ้มค่า (ความเป็นไปได้) ทางเศรษฐศาสตร์เป็นการวิเคราะห์ทางการเงิน (Financial Analysis) หมายถึง ขบวนการที่ถูกนำมาใช้ในการกำหนดหรือวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability) ของการลงทุนในโครงการหนึ่งหรือใช้เปรียบเทียบความสามารถในการทำกำไรระหว่างโครงการลงทุนที่มีโอกาสเลือกตั้งแต่สองโครงการขึ้นไป (สมศักดิ์ เพียบพร้อม, 2531) การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์เป็นการวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้หรือความเหมาะสมที่จะทำการผลิตพืชเศรษฐกิจ โดยจะเปรียบเทียบรายได้จากการขายผลผลิตกับรายจ่ายที่ได้จ่ายออกไปกับการลงทุนทั้งหมด (ไพจิตร ชัยสิทธิ์, 2558) ใช้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio: B/C Ratio) เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจโดยดูจากค่าที่คำนวณได้ดังนี้

- ถ้า $B/C > 1$ แสดงว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนมีความคุ้มค่า
- ถ้า $B/C = 1$ แสดงว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนได้เพียงความคุ้มค่าที่ลงทุน
- ถ้า $B/C < 1$ แสดงว่าไม่ควรลงทุนในโครงการนั้น ๆ เพราะจะทำให้ได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน

วิธีการคำนวณดังนี้ (กฤษ เอี่ยมฐานนท์, 2557)

$$B/C \text{ Ratio} = \frac{TR}{TC}$$

โดยที่ TR หมายถึง รายได้ทั้งหมด (Total Revenue: TR)
TC หมายถึง ต้นทุนการผลิตทั้งหมด (Total Cost: TC)

3.7 การวัดความคิดเห็นและทัศนคติโดยการวัดแบบมาตราประเมินค่าในทางสังคมศาสตร์ (Likert Scaling)

3.7.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

ทฤษฎีของ Anonymous (1996 อ้างใน อักษร สมประสงค์, 2549) กล่าวว่า ความคิดเห็นมีหลากหลายความหมาย ดังนี้

- 1) ความเชื่อ ทัศนคติ การพิจารณา หรือการวินิจฉัย หรือการประเมินผลอย่างมีรูปแบบเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ
- 2) ความเชื่อที่มีน้ำหนักมากกว่าความรู้สึกในใจและมีน้ำหนักน้อยกว่าความรู้สึกที่แท้จริงหรือมุมมองที่เกิดขึ้นทั่ว ๆ ไป
- 3) การแสดงออกถึงการพิจารณา หรือคำแนะนำอย่างมีรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญหรือแสดงออกเช่นการตัดสินใจ การพิจารณาคดี หรือวินิจฉัยอย่างมีรูปแบบด้วยเหตุผลตามกฎหมาย หรือหลักเกณฑ์ที่ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นที่มีกฎหมายรองรับ

Kolasa (1969 อ้างใน มงคล ปานศรี, 2562) ให้ความหมายว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคลในอันที่จะแสดงข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการประเมินผลสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ หรือเป็นการแสดงออกถึงการลงความเห็นของบุคคลหนึ่งหรือข้อเท็จจริง

ปทานุกรมสังคมวิทยา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) กล่าวถึงความคิดเห็นซึ่งตรงกับคำว่า Opinion ในภาษาอังกฤษไว้ว่า หมายถึง (1) ข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ

ถึงแม้จะได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไปก็ตาม (2) ทศนะหรือประมาณการเกี่ยวกับปัญหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง (3) คำแถลงที่ยอมรับนับถือกันว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อปัญหาที่มีผู้นำมาขอปรึกษา คำว่า “ความคิดเห็น” มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “ทัศนคติ” ซึ่งมีคำอธิบายไว้ว่า แนวโน้มที่บุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มาและกลายเป็นแบบอย่างในการแสดงปฏิกิริยาสับสนุน ปฏิบัติต่อบางสิ่งบางอย่างหรือต่อบุคคลบางคน

Best (อ้างใน สัตตยา กระแสร์ชล, 2538) กล่าวว่า ในการศึกษาความคิดเห็นต่าง ๆ ส่วนมากใช้วิธีแบบวิจัยตลาด ได้แก่ การซักถาม การสอบถาม บันทึกไว้และรวบรวมไว้เป็นข้อมูล Best ได้เสนอว่า วิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็นก็คือ การแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำถามในแต่ละข้อ เพราะจะทำให้เห็นว่า ความคิดเห็นจะออกมาลักษณะเช่นใด และจะยังสามารถทำตามข้อคิดเห็นที่วัดออกมาได้ จะทำให้ผู้บริหารเห็นสมควรหรือไม่ในการที่จะดำเนินนโยบายหรือเลิกกลับไป

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึก หรือความเชื่อต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งของบุคคลหรือกลุ่มคน จะทำให้เราทราบความเชื่อ ความรู้สึกและการพิจารณาต่าง ๆ ของบุคคลหรือกลุ่มคนที่แสดงออกมานั้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตอบสนองความต้องการทั้งผู้แสดงและผู้รับความคิดเห็น และยังเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบาย และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้เป็นตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของความคิดเห็น

Renner (อ้างใน สัตตยา กระแสร์ชล, 2538) กล่าวว่า ความคิดเห็นมี 2 ประการ คือ

1) ความคิดเห็นเชิงบวกสุด - เชิงลบสุด (Extreme Opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลง ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงได้ยาก

2) ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Contents) การมีความเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ได้แก่ ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องของบุคคล ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละคนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แม้เป็นเรื่องเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไป และอาจแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาจนมีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น

3.7.2 แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

สอนของฟ่อ สติโตในดวงใจ (2561) .ให้ความหมายของทัศนคติว่า เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลเป็นการจัดระเบียบความคิด ความเชื่อ อุปนิสัยและสิ่งจูงใจรอบด้านที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเสมอ ทัศนคติมีใช้สิ่งที่มีมาแต่กำเนิด ตรงกันข้ามทัศนคติจะเป็นเรื่องการเรียนรู้เรื่องราวสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลได้สัมผัสเกี่ยวข้องในภายนอก

สีสอน แสนทวีสุข (2561) ให้ความหมายของทัศนคติว่า เป็นความรู้สึก ความคิดเห็น หรือความเชื่อ ประสบการณ์ ที่มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และแนวโน้มที่จะแสดงออกพฤติกรรมของบุคคลเป็นปฏิกิริยาโต้ตอบ ด้วยความรู้สึกของจิตใจว่าชอบหรือไม่ชอบของบุคคลซึ่งมีทั้งเชิงบวกหรือเชิงลบต่อบุคคล และทัศนคตินั้นสามารถที่จะรู้หรือรู้ดีความได้จากสิ่งที่คนพูดออกมาอย่างไม่เป็นทางการ หรือจากการสำรวจที่เป็นทางการ หรือจากพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้น

Katz (1964 อ้างใน วรวิทย์ พรหมสมุท, 2555) ให้ความหมายของทัศนคติว่า ทัศนคติหมายถึง ส่วนประกอบ 2 ส่วน คือความรู้สึกที่จะชอบหรือไม่ชอบและความรู้สึกหรือความเชื่อ ซึ่งอธิบายถึงลักษณะตลอดจนความสัมพันธ์ของสิ่งหนึ่งที่มีต่อสิ่งอื่น ๆ และเกี่ยวกับประโยชน์ของทัศนคติต่างกันไป แต่ถ้าหมดประโยชน์คนจะเปลี่ยนทัศนคติไปด้วย และประโยชน์นั้นเป็นประโยชน์ต่อสังคม

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ทัศนคติเป็นทั้งความคิดเห็น ซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นความเชื่อและความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล วัตถุสิ่งของ สถานการณ์การกระทำและสิ่งอื่น ๆ เป็นต้น

ลักษณะทัศนคติ (อ้างใน ธนกิจ สุขสันติติก, 2559) ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้คงทนถาวร อยู่ยาวนาน พอสมควร มีลักษณะของการประเมินค่าอยู่ในตัว คือ บอกลักษณะดี - ไม่ดี ชอบ - ไม่ชอบ เป็นต้น ทัศนคติทำให้บุคคลที่เป็นเจ้าของพร้อมที่จะตอบสนองต่อที่หมายของทัศนคติ

3.7.3 มาตรฐานประเมินค่าในทางสังคมศาสตร์ (Likert Scaling)

รังสรรค์ โฉมยา (ม.ป.ป.) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์เป็นการพัฒนารูปแบบการวัดหลากหลายชนิด โดยมีหลักการพื้นฐานการวัดแบบวิทยาศาสตร์ มาตรฐานส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ทสเกล เป็นรูปแบบหนึ่งของการวัดทางจิตวิทยาที่ถูกพัฒนาขึ้นและเริ่มเป็นที่รู้จักในปี ค.ศ. 1932 ในชื่อ “Likert’s Sammated Rating Scale” ข้อดีของการใช้มาตรฐานส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ทคือ 1) มีเกณฑ์การพิจารณาที่แน่นอน ง่ายในการนำไปใช้ และ 2) ใช้ข้อความถามไม่มากนักแต่ให้ค่าความน่าเชื่อมั่น (Reliability) สูงกว่าการวัดด้วยมาตรฐานส่วนประมาณในแบบอื่น ๆ

ลิเคิร์ทแบบสเกลคู่ถือเป็นแนวคิดใหม่ (New Approach) ในการใช้การวัดแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ท ในการวัดคุณลักษณะของบุคคล สเกลคู่ ได้แก่ การวัดมาตรฐานส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ทสเกล 4 จุด (4- Point Likert Type Scale) แนวคิดนี้ถือเป็นแบบจำลองที่มีความเหมาะสมในการวัดสเกลคู่เป็นการตัดโอกาสของการเลือกตอบโดยไม่พิจารณาข้อกระทงของการวัด ผู้ตอบไม่สามารถที่จะเลือกค่ากลาง จุดกลาง ในแบบวัดมาตรฐานส่วนประมาณค่าชนิดนี้ได้ เนื่องจากผู้ตอบจำเป็นต้องเลือกระหว่างคุณสมบัติด้านใดด้านหนึ่งของสเกลการตอบในข้อความถามนั้น ซึ่งทำให้ผู้ตอบจะต้องใช้การพิจารณาใคร่ครวญในระดับหนึ่ง มาตรฐานส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ทสเกลคู่ มีรูปแบบของคำตอบให้พิจารณาดังนี้

รูปแบบของการวัดมาตรฐานส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ทสเกลคู่ 4 จุด เช่น

4 หมายถึง “เห็นด้วยอย่างยิ่ง/มากที่สุด”

3 หมายถึง “เห็นด้วย/มาก”

2 หมายถึง “ไม่เห็นด้วย/น้อย”

1 หมายถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/น้อยที่สุด”

ในทางพฤติกรรมศาสตร์ การวัดคุณลักษณะของบุคคลด้วยการวัดชนิดมาตรฐานส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ทสเกลนิยมใช้การวัดด้วยสเกลแบบ 4 จุด โดยไม่มีตัวเลือกกลางให้กับผู้ถูกวัด

การตีความค่าคะแนนจากการวัด ใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวัดมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา โดยมีเกณฑ์ในการตีความหมายคะแนนจากการวัด ได้แก่ มาตรฐานส่วนประมาณค่าลิเคิร์ทสเกลแบบ 4 จุดเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา คือ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75 มีคุณลักษณะในตัวแปรต่ำมาก
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.75 - 2.50 มีคุณลักษณะในตัวแปรต่ำ
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25 มีคุณลักษณะในตัวแปรสูง
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00 มีคุณลักษณะในตัวแปรสูงมาก

3.8 ระเบียบวิธีทางสถิติเพื่อใช้ประเมินผล

ดารณี ศรีสง่า (2557) ได้กล่าวไว้ว่า สถิติแบบพรรณนาใช้สำหรับวิเคราะห์ตัวแปรเดียว ซึ่งหมายถึงการอ่านและทำความเข้าใจกับค่าสถิติที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรเพียงตัวแปรเดียว นั่นคือวิเคราะห์ตัวแปรที่นักวิจัยกำหนดไว้ในขอบเขตการศึกษาไปที่ละตัว โดยไม่พิจารณาแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถิติที่นิยมใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรเดียมีดังนี้

1) การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) เป็นการเสนอข้อมูลเบื้องต้น โดยตารางเพื่อแสดงความแตกต่างในคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้สำหรับการแจกแจงความถี่ของตัวแปรคือ จำนวน (N หรือ Number) และค่าร้อยละ (%)

2) การวัดแนวโน้มสู่ส่วนกลาง (Measures of Central Tendency) เป็นค่าสถิติที่สรุปข้อมูลตัวแปรหนึ่งให้เหลือเพียงค่าเดียว และใช้เมื่อต้องการนำเสนอข้อมูลอย่างรวม ๆ เช่น รายได้เฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยไม่มีการแยกแยะตามคุณลักษณะของตัวแปร เช่น การแจกแจงความถี่

สถิติที่ใช้วัดแนวโน้มสู่ศูนย์กลาง มีอยู่ 3 ประเภท ได้แก่

2.1) ฐานนิยม (Mode) ใช้กรณีที่ปรากฏบ่อยครั้งหรือซ้ำกันมากที่สุดในการแจกแจงตัวอย่างเช่น จำนวนผู้ที่จบระดับการศึกษา เพราะจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุดนั่นเอง

2.2) มัธยฐาน (Median) เป็นค่าที่อยู่ตรงกลางระหว่างสองส่วนซึ่งมีจำนวนเท่ากันโดยเฉพาะข้อมูลแบบจัดเรียงลำดับ เช่น ในอนุกรม 1, 3, 4, 6, 7 มัธยฐาน คือ 4

2.3) ค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นค่าสถิติที่ใช้มากที่สุด เพราะสามารถใช้กับตัวแปรระดับอัตราส่วนได้ ค่าเฉลี่ยจึงถือเป็นค่าสถิติพื้นฐานที่สำคัญที่สุดซึ่งจะนำไปสู่การหาค่าสถิติอื่น

4. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

4.1 สาระสำคัญ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง และเป็นวงกว้างต่อการแพทย์ การท่องเที่ยว การบริการ การผลิต อุตสาหกรรม การค้า และการเกษตร ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม ประชาชนส่วนหนึ่งเดินทางกลับภูมิลำเนา ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่ผู้คนพากันกักตุนอาหาร จนนำไปสู่ภาวะขาดแคลนอาหารขึ้นได้ ภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นต้นสายแห่งการผลิต “อาหาร” อันเป็นปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์เป็นหนทางรอดของกลุ่มแรงงานกลับภูมิลำเนาที่จะช่วยให้ผ่านพ้นสถานการณ์เช่นนี้ไปได้

มนุษย์เป็นทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป้าหมายของการพัฒนาประเทศ คือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีชีวิตที่ดี และมีความเป็นอยู่ที่มีสุขไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจและสังคม เทคโนโลยี การส่งเสริมสุขภาพที่ปราศจากโรคภัย มีสภาพจิตใจที่ดี สิ่งเหล่านี้เป็นประเด็นที่มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิต ซึ่งการทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นหน้าที่สำคัญของภาครัฐในการส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถและศักยภาพ จัดความยากจนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อนึ่งภาคการเกษตรไทยเป็นภาคการผลิตที่สำคัญที่ผลิตอาหารเพื่อการบริโภคภายในประเทศ และส่งออกต่างประเทศด้วยจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีการแยกครอบครัว ทำให้นาเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรต่อครัวเรือนลดลง อีกทั้งการเกษตรแบบดั้งเดิมโดยการปลูกพืชเชิงเดี่ยวส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้น้อยเพียงพอกับรายจ่าย เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคการเกษตรส่งผลให้ประสิทธิภาพในการผลิตลดลง

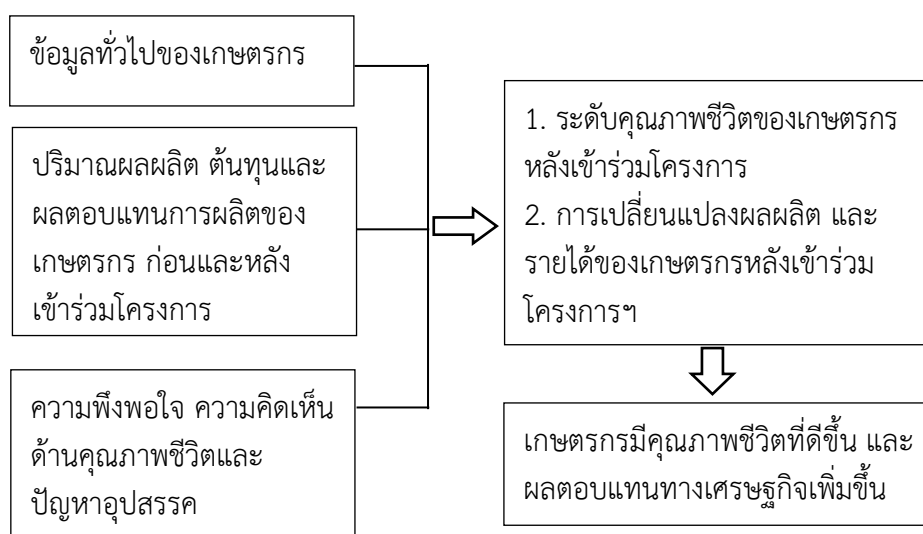
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปี 2564 โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรด้านเศรษฐกิจและสังคม บรรเทาปัญหาการว่างงาน ลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานในภาคการเกษตร สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ มุ่งสู่ระบบเกษตรกรรมมั่นคง ยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งให้กับครัวเรือนและชุมชนในท้องถิ่น โดยการพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตรรูปแบบใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสามารถปลูกพืชและมีรายได้อุดมตลอดทั้งปี ด้วยการบูรณาการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เริ่มตั้งแต่ฝึกอบรมเกษตรกร จ้างแรงงาน ขุดสระกักเก็บน้ำ ปรับปรุงบำรุงดิน พัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ประมง และปศุสัตว์ พื้นที่ที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการรายละเอียด 2.5-5 ไร่ ทั้งนี้หน้าที่หลักของกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินงานด้านการจัดการการใช้น้ำในพื้นที่แปลงเกษตรด้วยการขุดสระกักเก็บน้ำและปรับปรุงบำรุงดินจำนวน 27,117 ราย (กรมพัฒนาที่ดิน, 2564) และเกษตรกรได้ดำเนินการในพื้นที่แปลงทำการเกษตรของตนเองเรียบร้อยแล้วหลังเสร็จสิ้นโครงการ แต่หน่วยงานภาครัฐยังไม่ได้มีการประเมินวัดคุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการภาครัฐ

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น ในปีงบประมาณ 2565 ผู้เสนอผลงานได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โดยวิเคราะห์รายได้ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ข้อมูลคุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่มีต่อโครงการ เพื่อได้ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนงานและโครงการเพื่อสนับสนุนในการพิจารณาแนวทางเลือกในการใช้ประโยชน์ที่ดินให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ สร้างความเข้มแข็งในชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองและมีความมั่นคง เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกร
 2) เพื่อวิเคราะห์รายได้ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกร
 3) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกร

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกร
 มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

- 1) ขอบเขตด้านพื้นที่ : สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 – 12
- 2) ขอบเขตด้านเนื้อหา : ศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคม รายได้ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกร และคุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- 3) ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง : การศึกษาเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกร ปี 2564 จำนวน 27,117 ราย (กรมพัฒนาที่ดิน, 2564) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 ตัวอย่าง
- 4) ขอบเขตด้านระยะเวลา : ตุลาคม 2564 – กันยายน 2565

นิยามศัพท์

คุณภาพชีวิต	หมายถึง	การดำรงชีวิตในระดับที่เหมาะสมของมนุษย์ตามสภาพความจำเป็นพื้นฐานในสังคม สนองต่อสิ่งที่ต้องการทางร่างกาย ด้านสุขภาพ ด้านสังคม เศรษฐกิจ ด้านจิตวิญญาณ ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดความสุขในการดำรงชีวิต
-------------	---------	--

เกษตรผสมผสาน	หมายถึง	การผลิตทางการเกษตรตั้งแต่ 2 กิจกรรมขึ้นไป (ข้าว พืชอื่น ประมง และปศุสัตว์)
เกษตรกร	หมายถึง	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่
ครัวเรือน/ ครัวเรือนเกษตร	หมายถึง	ครัวเรือนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่
ด้านสุขภาพ	หมายถึง	สถานภาพของร่างกายเกษตรกรและความสามารถในการหน้าที่ที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และการแสดงออกทางบทบาททางสังคม เช่น การที่สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องจนเสร็จงาน มีเวลาพักผ่อนเพียงพอใน 1 วัน มีความปลอดภัยในการทำงาน และมีเวลาว่างทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวอยู่เสมอ เป็นต้น
ด้านสังคมและเศรษฐกิจ	หมายถึง	สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร เช่น รายได้ที่เกษตรกรได้จากการเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และสภาพความเป็นอยู่ที่พักอาศัยกว้างขวางเพียงพอเหมาะสมกับจำนวนสมาชิก เป็นต้น
ด้านจิตวิญญาณ	หมายถึง	สถานภาพของการรับรู้การตอบสนองทางอารมณ์หรือทางวิญญาณต่อสิ่งเร้าที่มากกระทบในชีวิต เช่น ความรู้สึกพึงพอใจในอาชีพเกษตรกรแบบทฤษฎีใหม่ การใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเอง รู้สึกมีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน เป็นต้น
ด้านครอบครัว	หมายถึง	สภาพของสัมพันธภาพในครอบครัวของบุคคลประกอบด้วย ความสุขในครอบครัว ภาวะสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว บุตร และความสัมพันธ์กับคู่สมรส เช่น สมาชิกในครอบครัวของท่านมีความเข้าใจกันดีและมีความผูกพันต่อกัน ญาติพี่น้องมีโอกาสไปมาหาสู่กัน ญาติพี่น้องมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันดี และมีการรับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ เป็นต้น

ด้านสิ่งแวดล้อม	หมายถึง	สภาพการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอย่างไร อิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง เป็นต้น
โครงการ	หมายถึง	โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

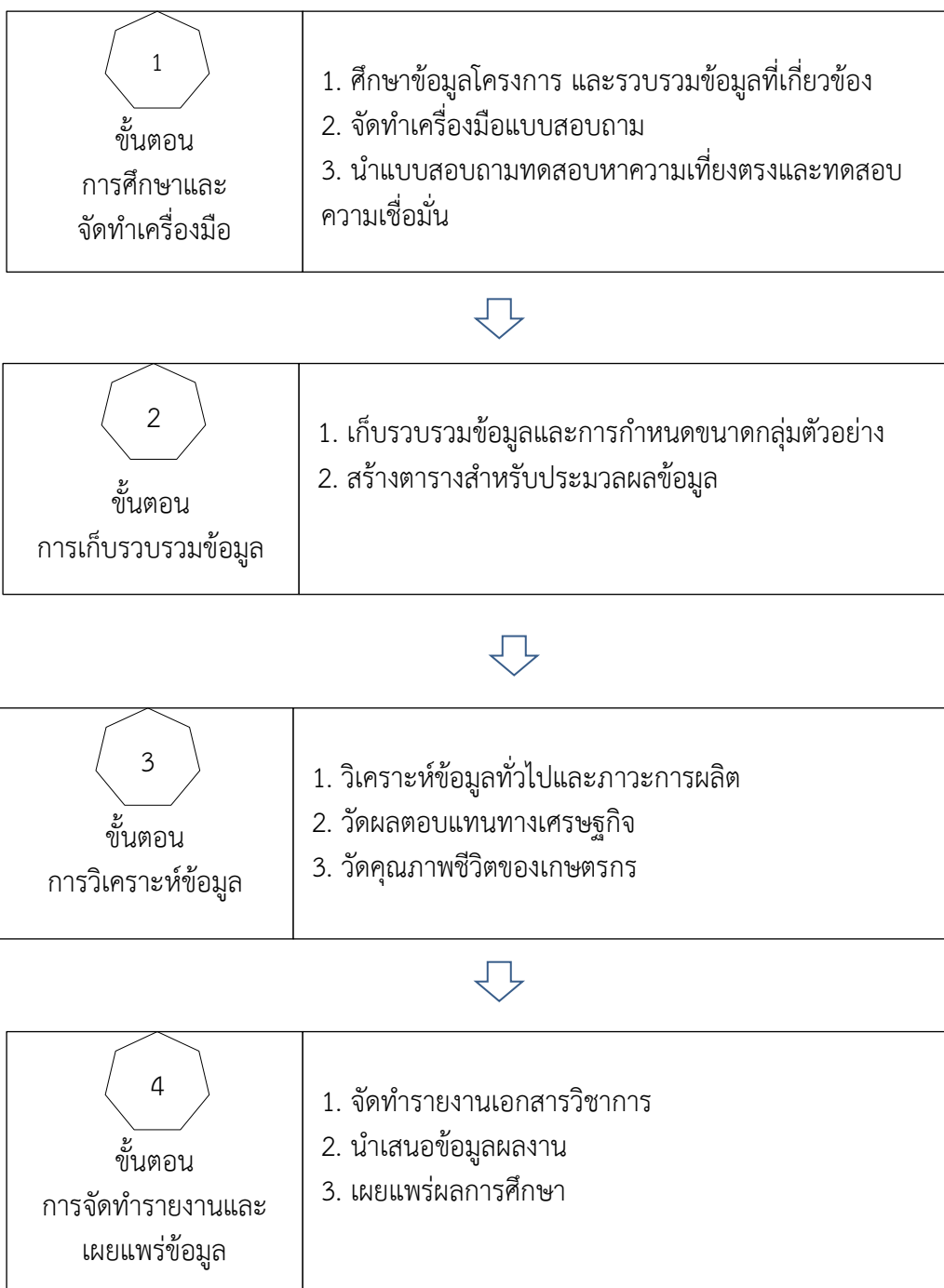
4.2 ขั้นตอนการดำเนินการ

การศึกษาคูณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ มีขั้นตอนการศึกษา 4 ขั้นตอนหลัก และ 11 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

- 1) ขั้นตอนการศึกษาและจัดทำเครื่องมือ
 - 1.1) ศึกษาข้อมูลโครงการ และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
 - 1.2) จัดทำเครื่องมือแบบสอบถาม
 - 1.3) นำแบบสอบถามทดสอบหาความเที่ยงตรงและทดสอบความเชื่อมั่น
- 2) ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.1) เก็บรวบรวมข้อมูลและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.2) สร้างตารางสำหรับประมวลผลข้อมูล
- 3) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 3.1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและภาวะการผลิต
 - 3.2) วัดผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ
 - 3.3) วัดคุณภาพชีวิตของเกษตรกร
- 4) ขั้นตอนการจัดทำรายงานและเผยแพร่ข้อมูล
 - 4.1) จัดทำรายงานเอกสารวิชาการ
 - 4.2) นำเสนอข้อมูลผลงาน
 - 4.3) เผยแพร่ผลการศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินการ

การศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

ภาพที่ 1 แผนภาพขั้นตอนการดำเนินการ

1) ขั้นตอนการศึกษาและจัดทำเครื่องมือ

ผู้เสนอผลงานได้กำหนดขั้นตอนการศึกษาและจัดทำเครื่องมือ โดยสามารถแยกย่อยออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ศึกษาข้อมูลโครงการและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จัดทำเครื่องมือแบบสอบถาม และ นำแบบสอบถามทดสอบหาความเที่ยงตรงและทดสอบความเชื่อมั่น ซึ่งทั้งหมดมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

1.1) ศึกษาข้อมูลโครงการและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาข้อมูลโครงการ และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ พื้นที่ดำเนินการ แผนที่สภาพการใช้ที่ดินและพื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ และเครื่องคำนวณระบบกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลก (Global Positioning System: GPS) ซึ่งการศึกษารายละเอียดในขั้นนี้ ผู้นำเสนอต้องพิจารณาอย่างพิถีพิถัน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามารวบรวม โดยจะต้องมีความพร้อมว่าจะศึกษาเกี่ยวกับอะไร ใครเป็นกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายในการศึกษา สรรวเก็บข้อมูลและวิเคราะห์อย่างไร อะไรคือสิ่งที่สำคัญ จะต้องศึกษาต้องรู้รายละเอียดสิ่งที่จะทำการศึกษาอย่างลึกซึ้ง ทำความเข้าใจกับวัตถุประสงค์เป้าหมายของโครงการที่จะศึกษา ผลที่คาดว่าจะได้รับตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ เพื่อจัดทำแผนและวางแผนการปฏิบัติงานในขั้นต่อไป

1.2) จัดทำเครื่องมือแบบสอบถาม

การจัดทำเครื่องมือแบบสอบถามมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาแนวทางไปสู่คำตอบที่ต้องการและ ถูกต้องสำหรับการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สิ่งที่ต้องคำนึงมากที่สุดในการออกแบบเครื่องมือมีดังนี้คือ ต้องการข้อมูลอะไรบ้าง โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการศึกษา และข้อมูลที่ต้องการมาจากแหล่งใด

โดยในขั้นตอนนี้ผู้นำเสนอได้มีการจัดเตรียมเครื่องมือสำหรับใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในการสำรวจข้อมูลภาคสนาม ซึ่งแบบสอบถามมีทั้งลักษณะแบบสอบถามปลายปิด เป็นแบบที่ให้เลือกตอบ หรือให้เติมคำสั้น ๆ และแบบสอบถามปลายเปิด เป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบตอบได้อย่างเสรี โดยจะเว้นช่องว่างมาให้ แบ่งออกเป็น 4 หัวข้อหลัก ดังนี้

- (1) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม ฯลฯ
 - (2) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารของโครงการ ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการ ความพึงพอใจต่อโครงการ ฯลฯ
 - (3) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น/ทัศนคติด้านคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในปัจจุบันหลังเข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่
 - (4) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่
- รายละเอียดแบบสอบถามอยู่ในภาคผนวก ก

1.3) นำแบบสอบถามทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

การนำแบบสอบถามทดสอบหาความเที่ยงตรงและทดสอบความเชื่อมั่นมีจุดประสงค์เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากภาคสนามมีความถูกต้อง แม่นยำ และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรมากที่สุด เนื่องจากการเก็บข้อมูลจากภาคสนามแต่ละพื้นที่มีความหลากหลาย อีกทั้งมีข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ เวลา บุคลากร ดังนั้น เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลได้รวดเร็วขึ้นภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ ผู้นำเสนอได้นำแบบสอบถามทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้มีความเชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content (Validity) เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้กระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขและปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดสอบ (Pilot test) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้ศึกษาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach 's alpha coefficient) ซึ่งได้ค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.998 ถือได้ว่าอยู่ระดับดีมากนั้นคือแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปศึกษาต่อกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

2) ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้เสนอผลงานได้กำหนดขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสามารถแยกย่อยออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ เก็บรวบรวมข้อมูล และสร้างตารางสำหรับประมวลผลข้อมูล ซึ่งทั้งหมดมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

2.1) เก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 แหล่ง ซึ่งได้แก่

1) แหล่งปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ โดยกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ใช้ในการศึกษาปี 2564 จำนวน 27,117 ราย (กรมพัฒนาที่ดิน, 2564) คำนวนจากสูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 395 ตัวอย่าง แทนประชากรทั้งหมดจากสูตร

$$\begin{array}{lll}
 n & = & \frac{N}{1+N(e)^2} \\
 \text{โดยที่} & n & = \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} \\
 & N & = \text{ขนาดของกลุ่มประชากร} \\
 & e & = \text{ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง} \\
 \text{แทนค่า} & n & = \frac{27,117}{1+27,117(0.05)^2} \\
 & & = 395 \text{ ตัวอย่าง}
 \end{array}$$

เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่สามารถใช้เป็นตัวแทนประชากรในที่นี้ผู้เสนอผลงานเลือกใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น (Probability sampling) ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster sampling) ตามสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1-12 ด้วยสัดส่วนที่เท่ากันสำนักงานพัฒนาที่ดินเขตละ 35 ตัวอย่าง โดยสำรวจข้อมูลเพื่อความคลาดเคลื่อนรวมเป็น 420 ตัวอย่าง เพื่อให้ระดับความเชื่อมั่นมากขึ้น (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต

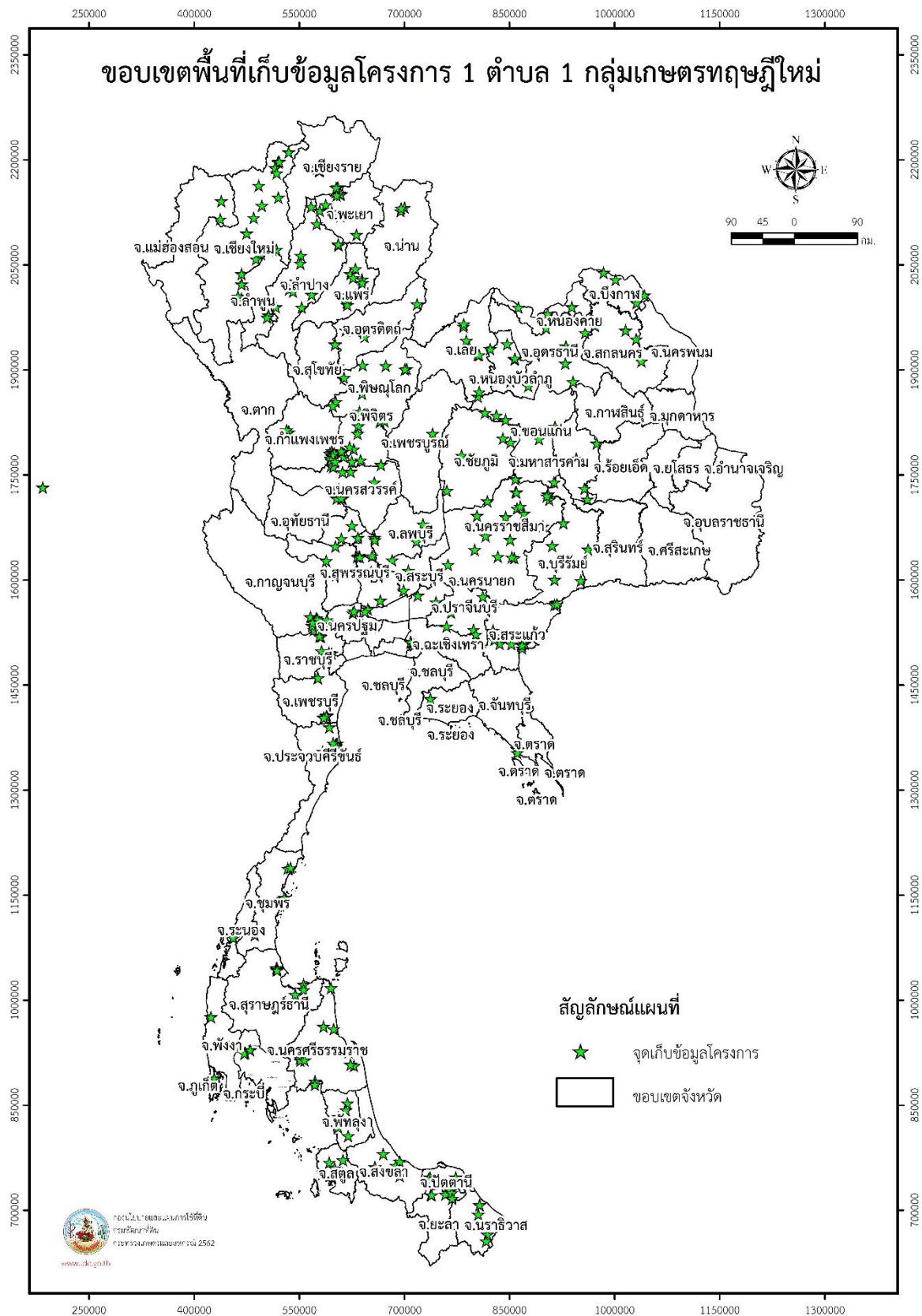
สำนักงานพัฒนาที่ดิน	จำนวนประชากร (ราย)	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจใน สัดส่วนเท่ากัน (ราย)
เขต 1	716	35
เขต 2	1,174	35
เขต 3	5,419	35
เขต 4	2,733	35
เขต 5	10,761	35
เขต 6	466	35
เขต 7	1,117	35
เขต 8	1,395	35
เขต 9	1,078	35
เขต 10	443	35
เขต 11	1,050	35
เขต 12	765	35
รวม	27,117	420

ที่มา: จากการคำนวณของกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน (2565)

โดยการเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งของการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ผลของการศึกษาดังกล่าวจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ดีจะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ย่อมนำมาซึ่งผลการศึกษาที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ หากข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจไม่ถูกต้อง และขาดความน่าเชื่อถือตั้งแต่ต้นแล้ว ถึงแม้จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติอย่างไรก็ไม่อาจทำให้ผลของการศึกษามีคุณภาพขึ้นมาได้

สำหรับขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้นำเสนอมีการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งการเก็บข้อมูลภาคสนามจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 61 จังหวัด กลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 ตัวอย่าง ในพื้นที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 ถึงสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 ซึ่งได้แก่ จังหวัดสิงห์บุรี สระบุรี นครปฐม ชัยนาท ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา นครนายก สมุทรปราการ สุพรรณบุรี ลพบุรี อ่างทอง สระแก้ว จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตรัง ระยอง ปราจีนบุรี นครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ ศรีสะเกษหนองบัวลำภู หนองคาย ขอนแก่น สกลนคร บึงกาฬ มหาสารคาม อุดรธานี แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยาแพร่ พิจิตร พิษณุโลก เลย อุดรดิตถ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี กาญจนบุรี สุราษฎร์ธานี ระนอง พังงา ภูเก็ต ชุมพร นครศรีธรรมราช กระบี่ ปัตตานี สตูล ตรัง สงขลา พัทลุง นราธิวาส และจังหวัดยะลา (ภาพที่ 2 และภาคผนวก ข)

2) แหล่งทุติยภูมิ ได้แก่ รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลโครงการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น เพื่อนำมาอ้างอิงประกอบการศึกษาให้มีความสมบูรณ์

ภาพที่ 2 พื้นที่สำรวจเพื่อเก็บข้อมูลภาคสนาม

2.2) สร้างตารางสำหรับประมวลผลข้อมูล

การสร้างตารางสำหรับประมวลผลข้อมูลเป็นการออกแบบตารางเพื่อเตรียมนำข้อมูลภาคสนามที่ได้จากแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเข้าสู่ตารางประมวลผล ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ต้องใช้ความละเอียดและองค์ความรู้เรื่องสูตรวิเคราะห์ในการประมวลผลข้อมูลขั้นสูง โดยตารางประมวลผลข้อมูลประกอบด้วยข้อมูลภาวะเศรษฐกิจและสังคม (ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร การถือครองที่ดินของเกษตรกร สถานภาพด้านการเงินของครัวเรือนเกษตรกร สถานภาพด้านแรงงานของครัวเรือนเกษตรกร การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโครงการ) ภาวะการผลิต (ลักษณะพื้นที่ที่ทำการผลิต สภาพการผลิตและการกระจายผลผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต) คุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกร (คุณภาพชีวิตของเกษตรกร การแนะนำและเผยแพร่โครงการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการ) และตัวอย่างเกษตรกรรายแปลง ดังรายละเอียดตัวอย่างตารางประมวลผลข้อมูล (ภาพที่ 3 - ภาพที่ 5)

(ตัวอย่างตารางประมวลผลข้อมูลภาวะเศรษฐกิจและสังคม)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1		สถานภาพทางเศรษฐกิจ													
2		6 รายได้เฉลี่ยต่อปี				7 การกู้ยืมเงินเพื่อการเกษตร									
3		ex.	ในการเกษตร	นอกการเกษตร	รายได้รวม	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	แหล่งเงินกู้ของครัวเรือนเกษตรกร								
4							ไม่มี	มี	จำนวนเงิน	ในระบบ					
5										ธ.ก.ส.	สหกรณ์การเกษตร	กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนเงินล้าน	กลุ่มออมทรัพย์	กลุ่มแม่บ้าน
6															ธนาคารพาณิชย์
7															
8															
9															
10	0														
11	0														
12	0														
13	0														
14	0														
15	0														
16	0														
17	0														
18	0														
19	0														
20	0														
21	0														
22	0														
23	0														
24	0														
25	0														
26	0														
27	0														
28	0														
29	0														

ภาพที่ 3 ตารางประมวลผลข้อมูลภาวะเศรษฐกิจและสังคม

(ตัวอย่างตารางประมวลผลข้อมูลภาวะการผลิต)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R
4																		
5		สภาพพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการและกิจกรรมการผลิตทางการเกษตร																
6		Ex.		ลักษณะพื้นที่		ขนาดพื้นที่		ลักษณะรูปแบบสระเก็บน้ำ						ความเพียงพอของแหล่งน้ำในพื้นที่โครงการ			กิจกรรมการผลิตทางการเกษตร	
7																		
8																		
9																		
10	0																	
11	0																	
12	0																	
13	0																	
14	0																	
15	0																	
16	0																	
17	0																	
18	0																	
19	0																	
20	0																	
21	0																	
22	0																	
23	0																	
24	0																	
25	0																	
26	0																	
27	0																	
28	0																	
29	0																	

ภาพที่ 4 ตารางประมวลผลข้อมูลภาวะการผลิต

(ตัวอย่างตารางประมวลผลข้อมูลคุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกร)

	A	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
1		ตอนที่ 3									
2		ด้านสุขภาพ									
3		14 ท่านมีสุขภาพแข็งแรงดี					15 ท่านพึงพอใจกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง				
4		ex.					ระดับคุณภาพชีวิต (✓)				
5											
6											
7		ระดับคุณภาพชีวิต (✓)				สรุปผล	ระดับคุณภาพชีวิต (✓)				สรุปผล
8		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	
9											
10	0					0.00					0.00
11	0					0.00					0.00
12	0					0.00					0.00
13	0					0.00					0.00
14	0					0.00					0.00
15	0					0.00					0.00
16	0					0.00					0.00
17	0					0.00					0.00
18	0					0.00					0.00
19	0					0.00					0.00
20	0					0.00					0.00
21	0					0.00					0.00
22	0					0.00					0.00
23	0					0.00					0.00
24	0					0.00					0.00
25	0					0.00					0.00
26	0					0.00					0.00
27	0					0.00					0.00
28	0					0.00					0.00
29	0					0.00					0.00
30	0					0.00					0.00

ภาพที่ 5 ตารางประมวลผลข้อมูลคุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกร

3) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นกระบวนการที่เริ่มตั้งแต่การพิจารณาการเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับข้อมูล โดยมุ่งเน้นวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้สถิติที่สามารถอธิบายข้อมูลได้ดี การวิเคราะห์ข้อมูลจึงเป็นการประมวลผลข้อมูลจากเครื่องมือวัดออกเป็นค่าสถิติเพื่อนำไปตอบวัตถุประสงค์ ผู้นำเสนอผลงานได้กำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสามารถแยกย่อยออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลภาวะเศรษฐกิจและสังคม วิเคราะห์ภาวะการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต วิเคราะห์คุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกร และตัวอย่างเกษตรกรรายแปลง ซึ่งทั้งหมดมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

3.1) วิเคราะห์ข้อมูลภาวะเศรษฐกิจและสังคม และภาวะการผลิต

การวิเคราะห์ข้อมูลภาวะเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร การถือครองที่ดินของเกษตรกร สถานภาพด้านการเงินของครัวเรือนเกษตรกร สถานภาพด้านแรงงานของครัวเรือนเกษตรกร และการรับรู้ข่าวสารของโครงการของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และภาวะการผลิต ได้แก่ ลักษณะพื้นที่ที่ทำการผลิต โดยนำข้อมูลจากการประมวลผลมาวิเคราะห์จำแนกตามสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 ถึงสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$)

3.2) วัดผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

การวัดผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ด้วยการวิเคราะห์สภาพการผลิตและการกระจายผลผลิต รวมถึงต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตพืชก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการในภาพรวม โดยนำข้อมูลจากการประมวลผลมาวิเคราะห์และสรุปใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) ต่อหน่วยพื้นที่หรือต่อพื้นที่ 1 ไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนการผลิต รายได้หรือมูลค่าผลผลิต ผลตอบแทนการผลิต ซึ่งต้องวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ โดยมีวิธีการคำนวณต้นทุนการผลิต รายได้หรือมูลค่าผลผลิต และผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด มีดังนี้

ต้นทุนการผลิตทั้งหมด = ต้นทุนผันแปร + ต้นทุนคงที่

รายได้หรือมูลค่าผลผลิตทั้งหมด = ปริมาณผลผลิต X ราคาผลผลิต

ผลตอบแทนการผลิตเหนือต้นทุนเงินสด = ผลต่างระหว่างรายได้หรือมูลค่าผลผลิต

ที่ได้ทั้งหมดกับต้นทุนที่เป็นเงินสดทั้งหมด

ทั้งนี้ การวัดผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ พิจารณาจากการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ เพื่อใช้ในการตัดสินใจในการลงทุนว่า ควรจะลงทุนในการผลิตการเกษตรหรือไม่ ได้แก่ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (Benefit-cost Ratio: B/C Ratio) เกณฑ์ในการพิจารณาอัตราส่วนรายได้การเกษตรต่อต้นทุนการผลิต B/C Ratio เท่ากับหรือมากกว่า 1 มีความคุ้มค่าทางกิจกรรมการเกษตรซึ่งสามารถลงทุนได้ โดยคำนวณจาก

$$B/C \text{ Ratio} = \frac{TR}{TC}$$

โดยที่ TR หมายถึง รายได้การเกษตรทั้งหมด (Total Revenue: TR)

TC หมายถึง ต้นทุนการผลิตทั้งหมด (Total Cost: TC)

3.3) วัดคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

การวัดคุณภาพชีวิตของเกษตรกรโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ด้วยการนำข้อมูลจากการประมวลผลมาจำแนกตามสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 ถึงสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 พิจารณาจากการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยใช้แนวคิดตามทฤษฎีคุณภาพชีวิตแบ่งเป็น 5 ด้าน (ด้านสุขภาพ ด้านสังคมเศรษฐกิจ ด้านจิตวิญญาณ ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม) ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D) โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน
มากที่สุด	4
มาก	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

หลังจากให้คะแนนในแต่ละระดับแล้ว จึงประเมินผลจากการคำนวณความกว้างของแต่ละอันตรภาคชั้น

$$\begin{aligned}\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนมากที่สุด} - \text{คะแนนน้อยที่สุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{4 - 1}{4} \\ &= 0.75\end{aligned}$$

เกณฑ์ในการประเมินค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของเกษตรกรจากการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

ค่าเฉลี่ย	ผลประเมินระดับความคิดเห็น
3.26 - 4.00	มากที่สุด
2.51 - 3.25	มาก
1.76 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.75	น้อยที่สุด

ดังนั้น ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนย่อยที่ 3.1 ถึง 3.3 ผู้เสนอผลงานได้ดำเนินการ

(1) การตรวจสอบข้อมูล มีการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามว่าตอบครบทุกข้อหรือไม่

(2) การจัดทำข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่รวดเร็ว

(3) การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการ 2 ลักษณะที่สำคัญ

(3.1) มีการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้รับเป็นกลุ่มหรือประเภทข้อมูลให้อยู่ในรูปที่สั้นและเข้าใจความหมายได้ง่าย ประกอบด้วยการจัดกลุ่มประเภท ซึ่งจะนำข้อมูลมาจัดแบ่งออกเป็นกลุ่มและทำการแจกแจงข้อมูลในรูปแบบสถิติของแต่ละหัวข้อ

(3.2) การบรรยายข้อมูล จะมีการอธิบายชุดข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้ข้อความที่สั้น กระชับ และมีความชัดเจน ด้วยการอธิบายค่าทางสถิติประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

จากการดำเนินการดังกล่าว ผู้เสนอผลงานได้วิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เพื่อตอบโจทย์วัตถุประสงค์ของการศึกษาด้วยการอธิบายค่าทางสถิติประกอบเพื่อให้ผู้บริหารมีข้อมูลในการบริหารงาน ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการพิจารณาแนวทางเลือกการใช้ประโยชน์ที่ดินให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ รวมถึงวางแผนการใช้ที่ดินให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของกรมต่อไปสามารถวิเคราะห์ผลการศึกษาดังนี้

1) ภาวะเศรษฐกิจและสังคม

การศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกร ทฤษฎีใหม่ เพื่อทราบข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร (เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม) การถือครองที่ดินของเกษตรกร (การถือครองที่ดิน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเอง) สถานภาพด้านการเงินของครัวเรือนเกษตรกร (รายได้ รายจ่าย ภาระหนี้สินและแหล่งเงินกู้) สถานภาพด้านแรงงานของครัวเรือนเกษตรกร และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโครงการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1) ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

(1) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 54.29 และเพศหญิง ร้อยละ 45.71 อายุเฉลี่ย 54 ปี อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 54.29 รองลงมาอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 17.14 ช่วงอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 14.29 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 8.57 และช่วงอายุ 21 - 30 ปี ร้อยละ 5.71 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 31.43 รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 25.71 ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 20.00 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 11.43 ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 8.57 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 2.86 สำหรับสถานภาพทางสังคมเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 85.57 รองลงมาเป็นหมอดินอาสา ร้อยละ 11.43 และผู้ใหญ่บ้านร้อยละ 5.71 (ตารางที่ 3)

(2) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 54.29 และเพศหญิง ร้อยละ 45.71 อายุเฉลี่ย 51 ปี อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 40.00 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 37.14 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 14.29 และอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 8.57 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 34.28 รองลงมาจบการศึกษาระดับประถมศึกษากับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 22.86 เท่ากัน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 17.14 และระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 2.86 สำหรับสถานภาพทางสังคมเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 94.29 รองลงมาเป็นผู้ใหญ่บ้านและกรรมการหมู่บ้านร้อยละ 2.86 เท่ากัน (ตารางที่ 3)

(3) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 45.71 และเพศหญิง ร้อยละ 54.29 อายุเฉลี่ย 50 ปี อยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี มากที่สุด ร้อยละ 34.29 รองลงมาอยู่ในช่วง 51 – 60 ปี ร้อยละ 28.57 อายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 20.00 และช่วงอายุ 21 - 30 ปี กับช่วงอายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 8.57 เท่ากัน ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 25.71 รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ กับระดับปริญญาตรี ร้อยละ 22.86 เท่ากัน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 20.00 ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 5.71 ที่เหลือไม่ได้เรียนหนังสือแต่อ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 2.86 สำหรับสถานภาพทางสังคมเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 80.00 รองลงมาเป็นหมอดินอาสา ร้อยละ 22.86 และกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 2.86 (ตารางที่ 3)

(4) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 37.14 และเพศหญิง ร้อยละ 62.86 อายุเฉลี่ย 50 ปี อยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี มากที่สุด ร้อยละ 40.00 รองลงมาอยู่ในช่วง 51 – 60 ปี ร้อยละ 34.29 อายุ 60 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 17.14 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 5.71 และช่วงอายุ 21 – 30 ปี ร้อยละ 2.86 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 42.86 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 28.57 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 14.29 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 11.43 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.85 สำหรับสถานภาพทางสังคมเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 97.14 และพนักงานเอกชน ร้อยละ 2.86 (ตารางที่ 3)

(5) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 62.86 และเพศหญิง ร้อยละ 37.14 อายุเฉลี่ย 53 ปี อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 45.71 รองลงมาอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 22.86 ช่วงอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 20.00 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 8.57 และช่วงอายุ 21 – 30 ปี ร้อยละ 2.86 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 42.86 รองลงมาจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 28.57 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 17.14 ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 5.71 และจบมัธยมศึกษาศึกษาตอนต้น กับไม่ได้เรียนหนังสือแต่อ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 2.86 เท่ากัน สำหรับสถานภาพทางสังคมเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 80.00 รองลงมาเป็นกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 11.43 และหมอดินอาสา ร้อยละ 8.57 เป็นต้น (ตารางที่ 3)

(6) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 45.71 และเพศหญิง ร้อยละ 54.29 อายุเฉลี่ย 52 ปี อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 34.29 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 31.43 อายุ 60 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 22.85 และช่วงอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 11.43 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 34.29 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 22.86 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 17.14 ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 14.29 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 5.71 เท่ากัน สำหรับสถานภาพทางสังคมเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 85.71 รองลงมาเป็นผู้ใหญ่บ้านและกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 8.57 เท่ากัน และหมอดินอาสา ร้อยละ 2.86 (ตารางที่ 3)

(7) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 60.00 และเพศหญิง ร้อยละ 40.00 อายุเฉลี่ย 52 ปี อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 34.29 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 31.43 อายุ 60 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 20.00 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 11.43 และช่วงอายุ 21 – 30 ปี ร้อยละ 2.85 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 42.86 รองลงมาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 25.71 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 14.29 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 11.43 และระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 5.71 สำหรับสถานภาพทางสังคมเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 91.43 รองลงมาเป็นผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 8.57 กรรมการหมู่บ้าน หมอดินอาสาและเจ้าของธุรกิจ ร้อยละ 2.86 เท่ากัน (ตารางที่ 3)

(8) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 45.71 และเพศหญิง ร้อยละ 54.29 อายุเฉลี่ย 51 ปี อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 45.71 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 34.29 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 14.29 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 5.71 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 37.14 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 28.57 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 20.00 ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 14.29 สำหรับสถานภาพทางสังคมเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 85.71 รองลงมาเป็นผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 8.57 หมอдинอาสาและเจ้าของธุรกิจร้อยละ 2.86 เท่ากัน (ตารางที่ 3)

(9) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 9

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 68.57 และเพศหญิง ร้อยละ 31.43 อายุเฉลี่ย 52 ปี อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 37.14 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 31 – 40 ปี ช่วงอายุ 41 – 50 ปี และอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 20.00 เท่ากัน และช่วงอายุ 21 - 30 ปี ร้อยละ 2.86 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 34.29 รองลงมาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 25.71 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 20.00 และระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 8.57 สำหรับสถานภาพทางสังคมเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 80.00 รองลงมาเป็นผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 11.43 และหมอдинอาสา ร้อยละ 5.71 เป็นต้น (ตารางที่ 3)

(10) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 54.29 และเพศหญิง ร้อยละ 45.71 อายุเฉลี่ย 55 ปี อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 40.00 รองลงมาอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 31.43 ช่วงอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 25.71 และช่วงอายุ 21 – 30 ปี ร้อยละ 2.86 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 31.43 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 22.86 ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 17.14 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 11.43 และระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กับระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 8.57 เท่ากัน สำหรับสถานภาพทางสังคมเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 94.29 และผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 5.71 (ตารางที่ 3)

(11) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 48.57 และเพศหญิง ร้อยละ 51.43 อายุเฉลี่ย 52 ปี อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 48.57 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 37.14 อายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 11.43 และช่วงอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 2.86 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา กับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 28.57 เท่ากัน รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 20.00 ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 11.43 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 8.57 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.86 สำหรับสถานภาพทางสังคมเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 97.14 และพนักงานเอกชน ร้อยละ 2.86 (ตารางที่ 3)

(12) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 65.71 และเพศหญิง ร้อยละ 34.29 อายุเฉลี่ย 49 ปี อยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี กับช่วงอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 31.43 เท่ากัน รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 20.00 และช่วงอายุ 21 – 30 ปี กับอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 8.57 เท่ากัน ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 28.57 รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 25.71 ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 17.14 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 11.44 และระดับประถมศึกษา กับระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 8.57 เท่ากัน สำหรับสถานภาพทางสังคมเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 91.43 รองลงมาเป็นกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 5.71 และเจ้าของธุรกิจ ร้อยละ 2.86 (ตารางที่ 3)

(13) เฉลี่ยรวม

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 53.57 และเพศหญิง ร้อยละ 46.43 อายุเฉลี่ย 52 ปี อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 39.52 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 29.76 อายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 17.14 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 10.48 และช่วงอายุ 21 – 30 ปี ร้อยละ 3.10 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 27.14 รองลงมาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 25.71 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 24.05 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 11.90 ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 7.38 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 3.34 ส่วนที่เหลือไม่ได้เรียนหนังสือแต่อ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 0.48 สำหรับสถานภาพทางสังคมเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 88.81 รองลงมาเป็นหมอดินอาสา ร้อยละ 4.76 ผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 4.29 กรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 3.10 เจ้าของธุรกิจ ร้อยละ 0.71 พนักงานเอกชน ร้อยละ 0.48 และประธานกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 0.24 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

หน่วย: ร้อยละ

รายการ	สำนักงานพัฒนาที่ดิน												เฉลี่ยรวม
	เขต 1	เขต 2	เขต 3	เขต 4	เขต 5	เขต 6	เขต 7	เขต 8	เขต 9	เขต 10	เขต 11	เขต 12	
เพศ													
ชาย	54.29	54.29	45.71	37.14	62.86	45.71	60.00	45.71	68.57	54.29	48.57	65.71	53.57
หญิง	45.71	45.71	54.29	62.86	37.14	54.29	40.00	54.29	31.43	45.71	51.43	34.29	46.43
อายุเฉลี่ย (ปี)	54	51	50	50	53	52	52	51	52	55	52	49	52
ช่วงอายุ													
21 – 30 ปี	5.71	-	8.57	2.86	2.86	-	2.85	-	2.86	2.86	-	8.57	3.10
31 – 40 ปี	8.57	14.29	8.57	5.71	8.57	11.43	11.43	14.29	20.00	-	2.86	20.00	10.48
41 – 50 ปี	14.29	37.14	34.29	40.00	20.00	31.43	31.43	34.29	20.00	25.71	37.14	31.43	29.76
51 – 60 ปี	54.29	40.00	28.57	34.29	45.71	34.29	34.29	45.71	37.14	40.00	48.57	31.43	39.52
60 ปีขึ้นไป	17.14	8.57	20.00	17.14	22.86	22.85	20.00	5.71	20.00	31.43	11.43	8.57	17.14
ระดับการศึกษา													
อ่านออกเขียนได้ (โดยไม่ได้เรียนหนังสือ)	-	-	2.86	-	2.86	-	-	-	-	-	-	-	0.48
ประถมศึกษา	20.00	22.86	25.71	42.86	42.86	34.29	25.71	14.29	25.71	17.14	28.57	8.57	25.71
มัธยมศึกษาตอนต้น	2.86	22.86	20.00	11.43	2.86	5.71	14.29	20.00	11.43	11.43	8.57	11.44	11.90
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	25.71	17.14	22.86	14.29	28.57	17.14	42.86	37.14	34.29	31.43	28.57	25.71	27.14
อนุปริญญา/ปวส.	8.57	2.86	5.71	-	5.71	14.29	5.71	-	8.57	8.57	11.43	17.14	7.38
ปริญญาตรี	31.43	34.28	22.86	28.57	17.14	22.86	11.43	28.57	20.00	22.86	20.00	28.57	24.05
สูงกว่าปริญญาตรี	11.43	-	-	2.85	-	5.71	-	-	-	8.57	2.86	8.57	3.34
สถานภาพทางสังคม													
ผู้ใหญ่นบ้าน	5.71	2.86	-	-	-	8.57	8.57	8.57	11.43	5.71	-	-	4.29
กรรมการหมู่บ้าน	-	2.86	2.86	-	11.43	8.57	2.86	-	2.86	-	-	5.71	3.10
หมอดินอาสา	11.43	-	22.86	-	8.57	2.86	2.86	2.86	5.71	-	-	-	4.76

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	สำนักงานพัฒนาที่ดิน												หน่วย: ไร่/ละ
	เฉลี่ยรวม												
	เขต 1	เขต 2	เขต 3	เขต 4	เขต 5	เขต 6	เขต 7	เขต 8	เขต 9	เขต 10	เขต 11	เขต 12	
สถานภาพทางสังคม (ต่อ)													
เกษตรกรทั่วไป	85.57	94.29	80.00	97.14	80.00	85.71	91.43	85.71	80.00	94.29	97.14	91.43	88.81
เจ้าของธุรกิจ	-	-	-	-	-	-	2.86	2.86	-	-	-	2.86	0.71
พนักงานเอกชน	-	-	-	2.86	-	-	-	-	-	-	2.86	-	0.48
ประธานกลุ่มเกษตรกร	-	-	-	-	2.86	-	-	-	-	-	-	-	0.24
ที่มา: จากการคำนวณ (2565)													

1.2) การถือครองที่ดินของเกษตรกร

(1) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

เกษตรกรมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 3.91 ไร่ต่อครัวเรือน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองส่วนใหญ่เป็นโฉนดเฉลี่ย 3.69 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 94.16 รองลงมาเป็น ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 0.14 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 3.65 และ น.ส.3 เฉลี่ย 0.08 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 2.19 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

(2) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2

เกษตรกรมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 4.31 ไร่ต่อครัวเรือน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองส่วนใหญ่เป็น ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 2.54 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 58.94 รองลงมาเป็นโฉนดเฉลี่ย 1.48 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 34.44 และ น.ส.4 เฉลี่ย 0.29 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 6.62 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

(3) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3

เกษตรกรมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 3.86 ไร่ต่อครัวเรือน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองส่วนใหญ่เป็นโฉนดเฉลี่ย 2.31 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 60.00 รองลงมาเป็น ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 1.04 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 26.67 และ น.ส.3ก. เฉลี่ย 0.51 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 13.33 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

(4) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4

เกษตรกรมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 3.44 ไร่ต่อครัวเรือน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองส่วนใหญ่เป็นโฉนดเฉลี่ย 2.21 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 64.31 รองลงมาเป็น ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 0.80 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 23.24 น.ส.3 เฉลี่ย 0.23 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 6.64 น.ส.4 เฉลี่ย 0.11 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 3.32 และ น.ส.3ก. เฉลี่ย 0.09 ไร่ หรือร้อยละ 2.49 เป็นต้น (ตารางที่ 4)

(5) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5

เกษตรกรมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 3.86 ไร่ต่อครัวเรือน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองส่วนใหญ่เป็นโฉนดเฉลี่ย 2.66 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 68.89 รองลงมาเป็น ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 1.02 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 26.67 และ น.ส.3ก. กับ น.ส.4 เฉลี่ย 0.09 ไร่ต่อครัวเรือน เท่ากัน หรือร้อยละ 2.22 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

(6) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6

เกษตรกรมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 3.33 ไร่ต่อครัวเรือน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองส่วนใหญ่เป็นโฉนดเฉลี่ย 2.70 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 81.11 รองลงมาเป็น ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 0.26 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 7.73 น.ส.3ก. เฉลี่ย 0.16 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 4.72 น.ค.3 เฉลี่ย 0.14 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 4.29 และ น.ส.3 เฉลี่ย 0.07 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 2.15 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

(7) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

เกษตรกรมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 3.66 ไร่ต่อครัวเรือน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองส่วนใหญ่เป็นโฉนดเฉลี่ย 2.60 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 71.09 รองลงมาเป็น ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 0.74 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 20.31 และ น.ส.3ก. เฉลี่ย 0.32 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 8.60 ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

(8) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8

เกษตรกรรมพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 3.74 ไร่ต่อครัวเรือน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองส่วนใหญ่เป็นโฉนดเฉลี่ย 2.78 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 74.43 รองลงมาเป็น น.ส.3 เฉลี่ย 0.33 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 8.78 น.ส.4 เฉลี่ย 0.28 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 7.63 ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 0.26 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 6.87 และ น.ส.3ก. เฉลี่ย 0.09 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 2.29 ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

(9) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 9

เกษตรกรรมพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 4.41 ไร่ต่อครัวเรือน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองเป็นโฉนดเฉลี่ย 3.84 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 87.06 และ ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 0.57 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 12.94 (ตารางที่ 5)

(10) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10

เกษตรกรรมพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 3.79 ไร่ต่อครัวเรือน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองส่วนใหญ่เป็นโฉนดเฉลี่ย 2.87 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 75.85 รองลงมาเป็น ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 0.51 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 13.58 และ น.ส.3ก. เฉลี่ย 0.41 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 10.57 ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

(11) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

เกษตรกรรมพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 3.30 ไร่ต่อครัวเรือน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองเป็นโฉนดเฉลี่ย 2.62 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 79.22 และ ส.ป.ก.4-01 กับ น.ส.3 เฉลี่ย 0.34 ไร่ต่อครัวเรือน เท่ากัน หรือร้อยละ 10.39 (ตารางที่ 5)

(12) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

เกษตรกรรมพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 3.37 ไร่ต่อครัวเรือน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองเป็นโฉนดเฉลี่ย 2.66 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 78.81 และ น.ส.3ก. เฉลี่ย 0.71 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 21.19 (ตารางที่ 5)

(13) เฉลี่ยรวม

เกษตรกรรมพื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 3.75 ไร่ต่อครัวเรือน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองส่วนใหญ่เป็นโฉนดเฉลี่ย 2.70 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 72.09 รองลงมาเป็น ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 0.69 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 18.29 น.ส.3ก. เฉลี่ย 0.20 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 5.24 น.ส.3 เฉลี่ย 0.09 ไร่ หรือร้อยละ 2.35 น.ส.4 เฉลี่ย 0.06 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 1.71 และ น.ค.3 เฉลี่ย 0.01 หรือร้อยละ 0.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 4 และตารางที่ 5)

ตารางที่ 4 การถือครองที่ดินของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1-6

รายการ	สำนักงานพัฒนาที่ดิน											
	เขต 1		เขต 2		เขต 3		เขต 4		เขต 5		เขต 6	
	ไร่นา ครัวเรือน	ร้อยละ	ไร่นา ครัวเรือน	ร้อยละ	ไร่นา ครัวเรือน	ร้อยละ	ไร่นา ครัวเรือน	ร้อยละ	ไร่นา ครัวเรือน	ร้อยละ	ไร่นา ครัวเรือน	ร้อยละ
การถือครองที่ดิน												
ขนาดพื้นที่	3.91	-	4.31	-	3.86	-	3.44	-	3.86	-	3.33	-
หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเอง												
โฉนด	3.69	94.16	1.48	34.44	2.31	60.00	2.21	64.31	2.66	68.89	2.70	81.11
ส.ป.ก.4-01	0.14	3.65	2.54	58.94	1.04	26.67	0.80	23.24	1.02	26.67	0.26	7.73
น.ส.3ก.	-	-	-	-	0.51	13.33	0.09	2.49	0.09	2.22	0.16	4.72
น.ส.3	0.08	2.19	-	-	-	-	0.23	6.64	-	-	0.07	2.15
น.ส.4	-	-	0.29	6.62	-	-	0.11	3.32	0.09	2.22	-	-
น.ค.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.14	4.29

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

ตารางที่ 5 การถือครองที่ดินของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7 – 12 และเฉลี่ยรวม

รายการ	สำนักงานพัฒนาที่ดิน												เฉลี่ยรวม	
	เขต 7		เขต 8		เขต 9		เขต 10		เขต 11		เขต 12			
	ไร่นา ครัวเรือน	ร้อยละ	ไร่นา ครัวเรือน	ร้อยละ	ไร่นา ครัวเรือน	ร้อยละ	ไร่นา ครัวเรือน	ร้อยละ	ไร่นา ครัวเรือน	ร้อยละ	ไร่นา ครัวเรือน	ร้อยละ	ไร่นา ครัวเรือน	ร้อยละ
การถือครองที่ดิน														
ขนาดพื้นที่	3.66	-	3.74	-	4.41	-	3.79	-	3.30	-	3.37	-	3.75	-
หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเอง														
โฉนด	2.60	71.09	2.78	74.43	3.84	87.06	2.87	75.85	2.62	79.22	2.66	78.81	2.70	72.09
ส.ป.ก.4-01	0.74	20.31	0.26	6.87	0.57	12.94	0.51	13.58	0.34	10.39	-	-	0.69	18.29
น.ส.3ก.	0.32	8.60	0.09	2.29	-	-	0.41	10.57	-	-	0.71	21.19	0.20	5.24
น.ส.3	-	-	0.33	8.78	-	-	-	-	0.34	10.39	-	-	0.09	2.35
น.ส.4	-	-	0.28	7.63	-	-	-	-	-	-	-	-	0.06	1.71
น.ค.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.01	0.32

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

1.3) สถานภาพด้านการเงินของครัวเรือนเกษตร

(1) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

ครัวเรือนเกษตรมีรายได้เฉลี่ย 281,885.71 บาทต่อปี แบ่งเป็นรายได้ในภาคการเกษตร 103,628.57 บาท หรือร้อยละ 36.76 และรายได้นอกภาคการเกษตร 178,257.14 บาท หรือร้อยละ 63.24 มีรายจ่ายเฉลี่ย 170,742.86 บาทต่อปี และมีอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ ร้อยละ 60.57 ด้านภาวะหนี้สิน ครัวเรือนเกษตรไม่มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 60.00 และมีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 40.00 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 523,928.57 บาทต่อครัวเรือน การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบส่วนใหญ่กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 64.29 รองลงมากองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 14.29 สหกรณ์การเกษตร กลุ่มออมทรัพย์ และกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ร้อยละ 7.14 เท่ากัน ตามลำดับ และการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบจากพ่อค้าและหรือนายทุน ร้อยละ 7.14 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยร้อยละ 6.74 บาทต่อปี (ตารางที่ 6)

(2) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2

ครัวเรือนเกษตรมีรายได้เฉลี่ย 192,365.72 บาทต่อปี แบ่งเป็นรายได้ในภาคการเกษตร 130,651.43 บาท หรือร้อยละ 67.92 และรายได้นอกภาคการเกษตร 61,714.29 บาท หรือร้อยละ 32.08 มีรายจ่ายเฉลี่ย 164,742.86 บาทต่อปี และมีอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ ร้อยละ 85.64 ด้านภาวะหนี้สิน ครัวเรือนเกษตรไม่มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 74.29 และมีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 25.71 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 1,947,777.78 บาทต่อครัวเรือน การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบส่วนใหญ่กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 33.34 รองลงมากองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 33.33 สหกรณ์การเกษตร และกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ร้อยละ 11.11 เท่ากัน ตามลำดับ และการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบจากพ่อค้าและหรือนายทุน ร้อยละ 11.11 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยร้อยละ 7.10 บาทต่อปี (ตารางที่ 6)

(3) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3

ครัวเรือนเกษตรมีรายได้เฉลี่ย 196,628.57 บาทต่อปี แบ่งเป็นรายได้ในภาคการเกษตร 90,442.86 บาท หรือร้อยละ 46.00 และรายได้นอกภาคการเกษตร 106,185.71 บาท หรือร้อยละ 54.00 มีรายจ่ายเฉลี่ย 121,885.71 บาทต่อปี และมีอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ ร้อยละ 61.99 ด้านภาวะหนี้สิน ครัวเรือนเกษตรไม่มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 48.57 และมีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 51.43 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 282,500.00 บาทต่อครัวเรือน การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบส่วนใหญ่กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 83.33 รองลงมากองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 22.23 และสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 5.56 ตามลำดับ และการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 5.56 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย ร้อยละ 7.12 บาทต่อปี (ตารางที่ 6)

(4) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4

ครัวเรือนเกษตรมีรายได้เฉลี่ย 199,520.00 บาทต่อปี แบ่งเป็นรายได้ในภาคการเกษตร 50,400.00 บาท หรือร้อยละ 25.26 และรายได้นอกภาคการเกษตร 149,120.00 บาท หรือร้อยละ 74.74 มีรายจ่ายเฉลี่ย 120,857.14 บาทต่อปี และมีอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ร้อยละ 60.57 ด้านภาวะหนี้สิน ครัวเรือนเกษตรไม่มีการกู้ยืมเงิน 20.00 และมีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 80.00 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 972,285.71 บาทต่อครัวเรือน การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบทั้งหมด โดยส่วนใหญ่กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 67.86 รองลงมากองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 53.57 และกลุ่มออมทรัพย์ ร้อยละ 14.29 ตามลำดับ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย ร้อยละ 6.41 บาทต่อปี (ตารางที่ 6)

(5) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5

ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 205,988.57 บาทต่อปี แบ่งเป็นรายได้ในภาคการเกษตร 110,177.14 บาท หรือร้อยละ 53.49 และรายได้นอกภาคการเกษตร 95,811.43 บาท หรือร้อยละ 46.51 มีรายจ่ายเฉลี่ย 154,457.14 บาทต่อปี และมีอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ร้อยละ 74.98 ด้านภาวะหนี้สิน ครัวเรือนเกษตรกรไม่มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 37.14 และมีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 62.86 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 343,636.36 บาทต่อครัวเรือน การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบทั้งหมด โดยส่วนใหญ่กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 86.36 รองลงมากองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 22.73 ตามลำดับ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยร้อยละ 6.48 บาทต่อปี (ตารางที่ 6)

(6) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6

ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 149,662.86 บาทต่อปี แบ่งเป็นรายได้ในภาคการเกษตร 75,028.57 บาท หรือร้อยละ 50.13 และรายได้นอกภาคการเกษตร 74,634.29 บาท หรือร้อยละ 49.87 มีรายจ่ายเฉลี่ย 109,028.57 บาทต่อปี และมีอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ร้อยละ 72.85 ด้านภาวะหนี้สิน ครัวเรือนเกษตรกรไม่มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 34.29 และมีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 65.71 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 253,782.61 บาทต่อครัวเรือน การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบส่วนใหญ่กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 60.87 รองลงมากองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 21.74 และสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 8.70 ตามลำดับ และการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบจากญาติพี่น้อง พ่อค้าและหรือนายทุน ร้อยละ 4.35 เท่ากัน ตามลำดับ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย ร้อยละ 6.58 บาทต่อปี (ตารางที่ 6)

(7) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 139,491.43 บาทต่อปี แบ่งเป็นรายได้ในภาคการเกษตร 78,228.57 บาท หรือร้อยละ 56.08 และรายได้นอกภาคการเกษตร 61,262.86 บาท หรือร้อยละ 43.92 มีรายจ่ายเฉลี่ย 103,131.43 บาทต่อปี และมีอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ ร้อยละ 73.93 ด้านภาวะหนี้สิน ครัวเรือนเกษตรกรไม่มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 17.14 และมีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 82.86 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 385,862.07 บาทต่อครัวเรือน การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบทั้งหมด โดยส่วนใหญ่กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 72.41 รองลงมากองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 34.48 และสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 6.90 ตามลำดับ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย ร้อยละ 6.16 บาทต่อปี (ตารางที่ 7)

(8) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8

ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 167,342.85 บาทต่อปี แบ่งเป็นรายได้ในภาคการเกษตร 122,685.71 บาท หรือร้อยละ 73.31 และรายได้นอกภาคการเกษตร 44,657.14 บาท หรือร้อยละ 26.69 มีรายจ่ายเฉลี่ย 130,800.00 บาทต่อปี และมีอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ ร้อยละ 78.16 ด้านภาวะหนี้สิน ครัวเรือนเกษตรกรไม่มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 22.86 และมีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 77.14 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 602,222.22 บาทต่อครัวเรือน การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบส่วนใหญ่กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 77.78 รองลงมาสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 14.81 และกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 11.11 ตามลำดับ และการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 3.70 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย ร้อยละ 6.76 บาทต่อปี (ตารางที่ 7)

(9) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 9

ครุฑเรือนเกษตรมีรายได้เฉลี่ย 181,114.28 บาทต่อปี แบ่งเป็นรายได้ในภาคการเกษตร 134,828.57 บาท หรือร้อยละ 74.44 และรายได้นอกภาคการเกษตร 46,285.71 บาท หรือร้อยละ 25.56 มีรายจ่ายเฉลี่ย 121,097.14 บาทต่อปี และมีอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ร้อยละ 66.86 ด้านภาวะหนี้สิน ครุฑเรือนเกษตรไม่มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 25.71 และมีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 74.29 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 408,076.92 บาทต่อครุฑเรือน การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบทั้งหมด โดยส่วนใหญ่กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 84.62 รองลงมาสหกรณ์การเกษตร กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 7.69 เท่ากัน และธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 3.85 ตามลำดับ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย ร้อยละ 7.91 บาทต่อปี (ตารางที่ 7)

(10) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10

ครุฑเรือนเกษตรมีรายได้เฉลี่ย 240,531.43 บาทต่อปี แบ่งเป็นรายได้ในภาคการเกษตร 124,771.43 บาท หรือร้อยละ 51.87 และรายได้นอกภาคการเกษตร 115,760.00 บาท หรือร้อยละ 48.13 มีรายจ่ายเฉลี่ย 152,845.71 บาทต่อปี และมีอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ร้อยละ 63.55 ด้านภาวะหนี้สิน ครุฑเรือนเกษตรไม่มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 34.29 และมีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 65.71 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 564,804.35 บาทต่อครุฑเรือน การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบส่วนใหญ่กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 69.57 รองลงมาธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 21.74 และกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 8.70 ตามลำดับ และการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 4.35 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย ร้อยละ 6.74 บาทต่อปี (ตารางที่ 7)

(11) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

ครุฑเรือนเกษตรมีรายได้เฉลี่ย 264,525.71 บาทต่อปี แบ่งเป็นรายได้ในภาคการเกษตร 209,257.14 บาท หรือร้อยละ 79.11 และรายได้นอกภาคการเกษตร 55,268.57 บาท หรือร้อยละ 20.89 มีรายจ่ายเฉลี่ย 174,685.71 บาทต่อปี และมีอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ร้อยละ 66.04 ด้านภาวะหนี้สิน ครุฑเรือนเกษตรไม่มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 28.30 และมีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 71.70 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 913,280.00 บาทต่อครุฑเรือน การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบทั้งหมด โดยส่วนใหญ่กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 80.00 รองลงมาธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 12.00 และสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 8.00 ตามลำดับ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย ร้อยละ 6.07 บาทต่อปี (ตารางที่ 7)

(12) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ครุฑเรือนเกษตรมีรายได้เฉลี่ย 229,234.28 บาทต่อปี แบ่งเป็นรายได้ในภาคการเกษตร 161,085.71 บาท หรือร้อยละ 70.27 และรายได้นอกภาคการเกษตร 68,148.57 บาท หรือร้อยละ 29.73 มีรายจ่ายเฉลี่ย 159,257.14 บาทต่อปี และมีอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ร้อยละ 69.47 ด้านภาวะหนี้สิน ครุฑเรือนเกษตรไม่มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 51.43 และมีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 48.57 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 422,352.94 บาทต่อครุฑเรือน การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบทั้งหมด โดยส่วนใหญ่กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 47.06 รองลงมาคือธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 41.18 และสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 17.65 ตามลำดับ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย ร้อยละ 6.71 บาทต่อปี (ตารางที่ 7)

(13) เฉลี่ยรวม

ครัวเรือนเกษตรมีรายได้เฉลี่ย 204,024.28 บาทต่อปี แบ่งเป็นรายได้ในภาคการเกษตร 115,932.14 บาท หรือร้อยละ 56.82 และรายได้นอกภาคการเกษตร 88,092.14 บาท หรือร้อยละ 43.18 มีรายจ่ายเฉลี่ย 140,294.29 บาทต่อปี และมีอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ ร้อยละ 68.76 ด้านภาวะหนี้สิน ครัวเรือนเกษตรไม่มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 37.86 และมีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 62.14 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 580,971.26 บาทต่อครัวเรือน การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบส่วนใหญ่กู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 71.65 รองลงมากองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 19.92 และสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 8.43 ตามลำดับ และการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 1.53 พ่อค้าและหรือนายทุน ร้อยละ 1.15 ตามลำดับ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย ร้อยละ 6.69 บาทต่อปี (ตารางที่ 6 และตารางที่ 7)

ตารางที่ 6 สถานภาพด้านการเงินของครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1-6

รายการ	สำนักงานพัฒนาที่ดิน											
	เขต 1		เขต 2		เขต 3		เขต 4		เขต 5		เขต 6	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
รายได้ของครัวเรือนเกษตรกร												
รายได้เฉลี่ยต่อปี	281,885.71	-	192,365.72	-	196,628.57	-	199,520.00	-	205,988.57	-	149,662.86	-
ในภาคการเกษตร	103,628.57	36.76	130,651.43	67.92	90,442.86	46.00	50,400.00	25.26	110,177.14	53.49	75,028.57	50.13
นอกภาคการเกษตร	178,257.14	63.24	61,714.29	32.08	106,185.71	54.00	149,120.00	74.74	95,811.43	46.51	74,634.29	49.87
รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร												
รายจ่ายเฉลี่ยต่อปี	170,742.86	-	164,742.86	-	121,885.71	-	120,857.14	-	154,457.14	-	109,028.57	-
อัตราส่วนของรายจ่ายต่อรายได้	-	60.57	-	85.64	-	61.99	-	60.57	-	74.98	-	72.85
ภาวะหนี้สินและแหล่งเงินกู้ของครัวเรือนเกษตรกร												
ครัวเรือนที่ไม่มีการกู้ยืมเงิน	-	60.00	-	74.29	-	48.57	-	20.00	-	37.14	-	34.29
ครัวเรือนที่มีการกู้ยืมเงิน	-	40.00	-	25.71	-	51.43	-	80.00	-	62.86	-	65.71
จำนวนเงินกู้เฉลี่ยต่อครัวเรือน	523,928.57	-	1,947,777.78	-	282,500.00	-	972,285.71	-	343,636.36	-	253,782.61	-
แหล่งเงินกู้ของครัวเรือนเกษตรกร												
แหล่งเงินกู้ในระบบ												
ธ.ก.ส.	-	64.29	-	33.34	-	83.33	-	67.86	-	86.36	-	60.87
สหกรณ์การเกษตร	-	7.14	-	11.11	-	5.56	-	10.71	-	-	-	8.70
กองทุนหมู่บ้าน	-	14.29	-	33.33	-	22.23	-	53.57	-	22.73	-	21.74
กลุ่มออมทรัพย์	-	7.14	-	-	-	-	-	14.29	-	-	-	-
ธนาคารพาณิชย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.35
กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	-	7.14	-	11.11	-	-	-	-	-	-	-	-
แหล่งเงินกู้นอกระบบ												
ญาติพี่น้อง	-	-	-	-	-	5.56	-	-	-	-	-	4.35
พ่อค้า/นายทุน	-	7.14	-	11.11	-	-	-	-	-	-	-	4.35
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้												
เฉลี่ย	-	6.74	-	7.10	-	7.12	-	6.41	-	6.48	-	6.58

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

ตารางที่ 7 สถานภาพด้านการเงินของครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7-12 และเฉลี่ยรวม

รายการ	สำนักงานพัฒนาที่ดิน												เฉลี่ยรวม	
	เขต 7		เขต 8		เขต 9		เขต 10		เขต 11		เขต 12			
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
รายได้ของครัวเรือนเกษตรกร														
รายได้เฉลี่ยต่อปี	139,491.43	-	167,342.85	-	181,114.28	-	240,531.43	-	264,525.71	-	229,234.28	-	204,024.28	-
ในภาคการเกษตร	78,228.57	56.08	122,685.71	73.31	134,828.57	74.44	124,771.43	51.87	209,257.14	79.11	161,085.71	70.27	115,932.14	56.82
นอกภาคการเกษตร	61,262.86	43.92	44,657.14	26.69	46,285.71	25.56	115,760.00	48.13	55,268.57	20.89	68,148.57	29.73	88,092.14	43.18
รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร														
รายจ่ายเฉลี่ยต่อปี	103,131.43	-	130,800.00	-	121,097.14	-	152,845.71	-	174,685.71	-	159,257.14	-	140,294.29	-
อัตราส่วนของรายจ่ายต่อรายได้	-	73.93	-	78.16	-	66.86	-	63.55	-	66.04	-	69.47	-	68.76
ภาวะหนี้สินและแหล่งเงินกู้ของครัวเรือนเกษตรกร														
ครัวเรือนที่ไม่มีการกู้ยืมเงิน	-	17.14	-	22.86	-	25.71	-	34.29	-	28.30	-	51.43	-	37.86
ครัวเรือนที่มีการกู้ยืมเงิน	-	82.86	-	77.14	-	74.29	-	65.71	-	71.70	-	48.57	-	62.14
จำนวนเงินกู้เฉลี่ยต่อครัวเรือน	385,862.07	-	602,222.22	-	408,076.92	-	564,804.35	-	913,280.00	-	422,352.94	-	580,971.26	-
แหล่งเงินกู้ของครัวเรือนเกษตรกร														
แหล่งเงินกู้ในระบบ														
ธ.ก.ส.	-	72.41	-	77.78	-	84.62	-	69.57	-	80.00	-	47.06	-	71.65
สหกรณ์การเกษตร	-	6.90	-	14.81	-	7.69	-	4.35	-	8.00	-	17.65	-	8.43
กองทุนหมู่บ้าน	-	34.48	-	11.11	-	7.69	-	8.70	-	-	-	5.88	-	19.92
กลุ่มออมทรัพย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.88	-	2.30
ธนาคารพาณิชย์	-	3.45	-	3.70	-	3.85	-	21.74	-	12.00	-	41.18	-	7.28
กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.00	-	-	-	1.15
แหล่งเงินกู้นอกระบบ														
ญาติพี่น้อง	-	-	-	3.70	-	-	-	4.35	-	-	-	-	-	1.53
พ่อค้า/นายทุน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.15
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้														
เฉลี่ย	-	6.16	-	6.76	-	7.91	-	6.74	-	6.07	-	6.71	-	6.69

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

ตารางที่ 8 สถานภาพด้านแรงงานของครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1-6

หน่วย: คน/ครัวเรือน

รายการ	สำนักงานพัฒนาที่ดิน											
	เขต 1		เขต 2		เขต 3		เขต 4		เขต 5		เขต 6	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกและแรงงานภาคการเกษตรในครัวเรือนเกษตรกร												
ก่อนเข้าร่วมโครงการ												
สมาชิกในครัวเรือน	2.89	-	3.43	-	3.80	-	4.26	-	3.86	-	3.46	-
แรงงานภาคการเกษตร	2.00	69.20	2.20	64.14	1.94	51.05	1.91	44.84	2.34	60.62	2.06	59.54
หลังเข้าร่วมโครงการ												
สมาชิกในครัวเรือน	3.14	-	3.49	-	3.86	-	4.37	-	3.97	-	3.49	-
แรงงานภาคการเกษตร	2.26	71.97	2.26	64.76	2.00	51.81	2.03	46.45	2.54	63.98	2.11	60.46
การเปลี่ยนแปลงของสมาชิกและแรงงานภาคการเกษตรหลังเข้าร่วมโครงการ												
อัตราการเปลี่ยนแปลงสมาชิกในครัวเรือน	-	8.65	-	1.75	-	1.58	-	2.58	-	2.85	-	0.87
อัตราการเปลี่ยนแปลงแรงงานเกษตร	-	13.00	-	2.73	-	3.09	-	6.28	-	8.55	-	2.43
แรงงานค้ำจุนภาคการเกษตรหลังเข้าร่วมโครงการ												
แรงงานค้ำจุนในครัวเรือน	1.29	11.39	2.00	2.53	-	-	2.00	5.63	1.00	5.62	1.00	1.35

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

ตารางที่ 9 สถานภาพด้านแรงงานของครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7-12 และเฉลี่ยรวม

หน่วย: คน/ครัวเรือน

รายการ	สำนักงานพัฒนาที่ดิน												เฉลี่ยรวม	
	เขต 7		เขต 8		เขต 9		เขต 10		เขต 11		เขต 12			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกและแรงงานภาคการเกษตรในครัวเรือนเกษตรกร														
ก่อนเข้าร่วมโครงการ														
สมาชิกในครัวเรือน	3.09	-	3.34	-	3.49	-	3.89	-	4.03	-	4.26	-	3.65	-
แรงงานภาคการเกษตร	2.31	74.76	2.26	67.66	2.11	60.46	2.03	52.19	2.11	52.36	2.14	50.23	2.12	58.08
หลังเข้าร่วมโครงการ														
สมาชิกในครัวเรือน	3.11	-	3.34	-	3.49	-	4.00	-	4.06	-	4.49	-	3.73	-
แรงงานภาคการเกษตร	2.34	75.24	2.26	67.66	2.17	62.18	2.20	55.00	2.11	51.97	2.60	57.91	2.24	60.05
การเปลี่ยนแปลงของสมาชิกและแรงงานภาคการเกษตรหลังเข้าร่วมโครงการ														
อัตราการเปลี่ยนแปลงสมาชิกในครัวเรือน	-	0.65	-	-	-	-	-	2.83	-	0.74	-	5.40	-	2.19
อัตราการเปลี่ยนแปลงแรงงานเกษตร	-	1.30	-	-	-	2.84	-	8.45	-	-	-	21.50	-	5.66
แรงงานค้ำจุนภาคการเกษตรหลังเข้าร่วมโครงการ														
แรงงานค้ำจุนในครัวเรือน	1.00	1.22	-	-	-	-	1.33	5.19	-	-	1.60	8.79	1.36	3.61

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

1.5) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโครงการ

(1) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรู้จักหรือเคยได้ยินข้อมูลข่าวสารของโครงการ ร้อยละ 97.14 โดยได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการจากผู้นำท้องถิ่น ร้อยละ 41.18 เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 35.29 เท่ากัน และสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ร้อยละ 20.59 เป็นต้น โดยเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าเพื่อนแนะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 71.43 ต้องการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ร้อยละ 62.86 และหน่วยงานภาครัฐชักชวนให้เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 42.86 เป็นต้น (ตารางที่ 10)

(2) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรู้จักหรือเคยได้ยินข้อมูลข่าวสารของโครงการ ร้อยละ 88.57 โดยได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการจากสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ร้อยละ 61.29 เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 45.16 และหมอดินอาสา ร้อยละ 41.94 เป็นต้น โดยเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าเพื่อนแนะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 91.43 น้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร ร้อยละ 71.43 และต้องการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ร้อยละ 65.71 เป็นต้น (ตารางที่ 10)

(3) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรู้จักหรือเคยได้ยินข้อมูลข่าวสารของโครงการ ร้อยละ 94.29 โดยได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการจากเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 51.52 ผู้นำท้องถิ่นและหมอดินอาสา ร้อยละ 30.30 เท่ากัน และสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ร้อยละ 24.24 เป็นต้น โดยเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ร้อยละ 77.14 เพื่อนแนะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 74.29 และน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร ร้อยละ 57.14 เป็นต้น (ตารางที่ 10)

(4) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมดรู้จักหรือเคยได้ยินข้อมูลข่าวสารของโครงการ โดยได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการจากผู้นำท้องถิ่น ร้อยละ 51.43 หน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 48.57 และเพื่อนบ้าน ร้อยละ 20.00 เป็นต้น โดยเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ร้อยละ 88.57 ต้องการปรับเปลี่ยนการผลิตจากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรผสมผสาน ร้อยละ 48.57 และหน่วยงานภาครัฐชักชวนให้เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 31.43 เป็นต้น (ตารางที่ 10)

(5) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรู้จักหรือเคยได้ยินข้อมูลข่าวสารของโครงการ ร้อยละ 94.29 โดยได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการจากผู้นำท้องถิ่น ร้อยละ 42.42 เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 36.36 และสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ร้อยละ 21.21 เป็นต้น โดยเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ร้อยละ 85.71 เพื่อนแนะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 71.43 น้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตรและต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 57.14 เท่ากัน เป็นต้น (ตารางที่ 10)

(6) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรู้จักหรือเคยได้ยินข้อมูลข่าวสารของโครงการ ร้อยละ 94.29 โดยได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการจากเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินและสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ร้อยละ 36.36 เท่ากัน หน่วยงานภาครัฐร้อยละ 33.33 และผู้นำท้องถิ่นร้อยละ 24.24 เป็นต้น โดยเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าเพื่อนแนะนำให้แนะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 82.86 ต้องการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ร้อยละ 71.43 และน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร ร้อยละ 45.71 เป็นต้น (ตารางที่ 10)

(7) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมดรู้จักหรือเคยได้ยินข้อมูลข่าวสารของโครงการ โดยได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการจากเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 57.14 ผู้นำท้องถิ่น ร้อยละ 22.86 และสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ร้อยละ 17.14 เป็นต้น โดยเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ร้อยละ 80.00 น้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร ร้อยละ 57.14 และต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 42.86 เป็นต้น (ตารางที่ 10)

(8) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรู้จักหรือเคยได้ยินข้อมูลข่าวสารของโครงการ ร้อยละ 97.14 โดยได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการจากเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 41.18 ผู้นำท้องถิ่น ร้อยละ 35.29 และหน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 26.47 เป็นต้น โดยเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ร้อยละ 71.43 น้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตรและต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 68.57 เท่ากัน และเพื่อนแนะนำให้แนะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 65.71 เป็นต้น (ตารางที่ 10)

(9) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 9

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมดรู้จักหรือเคยได้ยินข้อมูลข่าวสารของโครงการ โดยได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการจากผู้นำท้องถิ่น ร้อยละ 62.86 เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินและสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ร้อยละ 42.86 เท่ากัน หมอдинอาสา ร้อยละ 17.14 เป็นต้น โดยเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าเพื่อนแนะนำให้แนะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 91.43 ต้องการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ร้อยละ 68.57 และน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร ร้อยละ 51.43 เป็นต้น (ตารางที่ 10)

(10) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมดรู้จักหรือเคยได้ยินข้อมูลข่าวสารของโครงการ โดยได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการจากหน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 62.86 สื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ร้อยละ 31.43 และผู้นำท้องถิ่น ร้อยละ 24.71 เป็นต้น โดยเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ร้อยละ 85.71 หน่วยงานภาครัฐ สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมโครงการบางส่วน ร้อยละ 74.29 และน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร ร้อยละ 62.86 เป็นต้น (ตารางที่ 10)

(11) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมดรู้จักหรือเคยได้ยินข้อมูลข่าวสารของโครงการ โดยได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการจากหน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 40.00 ผู้นำท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 20.00 เท่ากัน เพื่อนบ้าน ร้อยละ 11.43 เป็นต้น โดยเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ร้อยละ 57.14 เพื่อน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 25.71 และต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20.00 เป็นต้น (ตารางที่ 10)

(12) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรู้จักหรือเคยได้ยินข้อมูลข่าวสารของโครงการ ร้อยละ 97.14 โดยได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการจากเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินและสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ร้อยละ 35.29 เท่ากัน หมอдинอาสาและหน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 26.47 เท่ากัน ผู้นำท้องถิ่น ร้อยละ 20.59 เป็นต้น โดยเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำและเพื่อน้อมนำตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 60.00 เท่ากัน น้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร ร้อยละ 51.43 และต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 48.57 เป็นต้น (ตารางที่ 10)

(13) เฉลี่ยรวม

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรู้จักหรือเคยได้ยินข้อมูลข่าวสารของโครงการ ร้อยละ 96.90 โดยได้รับข้อมูลข่าวสารของโครงการจากเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 34.64 ผู้นำท้องถิ่น ร้อยละ 34.15 และหน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 28.26 เป็นต้น โดยเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าต้องการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ร้อยละ 72.86 เพื่อน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 58.81 และน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร ร้อยละ 48.10 เป็นต้น (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

รายการ	สำนักงานพัฒนาที่ดิน												หน่วย: ร้อยละ
	เขต 1	เขต 2	เขต 3	เขต 4	เขต 5	เขต 6	เขต 7	เขต 8	เขต 9	เขต 10	เขต 11	เขต 12	เฉลี่ยรวม
การรับรู้ข่าวสารและข้อมูลโครงการฯ ของเกษตรกร													
รู้จัก/เคยได้ยิน	97.14	88.57	94.29	100.00	94.29	94.29	100.00	97.14	100.00	100.00	100.00	97.14	96.90
ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน	2.86	11.43	5.71	-	5.71	5.71	-	2.86	-	-	-	2.86	3.10
ช่องทางการรับรู้ข่าวสารและข้อมูลโครงการ													
เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน	35.29	45.16	51.52	5.71	36.36	36.36	57.14	41.18	42.86	11.43	20.00	35.29	34.64
ผู้นำท้องถิ่น	41.18	32.26	30.30	51.43	42.42	24.24	22.86	35.29	62.86	24.71	20.00	20.59	34.15
หน่วยงานภาครัฐ	35.29	3.23	12.12	48.57	18.18	33.33	14.29	26.47	14.29	62.86	40.00	26.47	28.26
สื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ	20.59	61.29	24.24	2.86	21.21	36.36	17.14	23.53	42.86	31.43	8.57	35.29	26.78
หมอดินอาสา	8.82	41.94	30.30	-	12.12	18.18	8.57	11.76	17.14	11.43	8.57	26.47	15.97
เพื่อนบ้าน	14.71	22.58	15.15	20.00	18.18	6.06	2.86	14.71	8.57	14.29	11.43	8.82	13.02
หน่วยงานเอกชน	-	3.23	-	-	-	-	2.86	17.65	-	2.86	-	-	2.21
ญาติพี่น้อง	2.94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.86	-	0.49
เหตุผลในการเข้าร่วมโครงการ													
ต้องการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ	62.86	65.71	77.14	88.57	85.71	71.43	80.00	71.43	68.57	85.71	57.14	60.00	72.86
น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	71.43	91.43	74.29	8.57	71.43	82.86	22.86	65.71	91.43	40.00	25.71	60.00	58.81
น้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร	34.29	71.43	57.14	8.57	57.14	45.71	57.14	68.57	51.43	62.86	11.43	51.43	48.10
ต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น	41.71	57.14	31.43	20.00	57.14	42.86	42.86	68.57	42.86	11.43	20.00	48.57	40.71
หน่วยงานภาครัฐชักชวนให้เข้าร่วมโครงการ	42.86	45.71	22.86	31.43	28.57	8.57	8.57	45.71	45.71	8.57	8.57	22.86	26.67
หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมโครงการบางส่วน	11.43	37.14	14.29	-	37.14	25.71	2.86	31.43	31.43	74.29	-	25.71	24.29
ต้องการปรับเปลี่ยนการผลิตจากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นเกษตร	8.57	2.86	2.86	48.57	8.57	2.86	5.71	2.86	-	8.57	17.14	2.86	9.29
ผสมผสาน													
ทำตามเพื่อนบ้าน	-	17.14	2.86	-	2.86	-	2.86	2.86	2.86	-	5.71	8.57	3.81
ต้องการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์	5.71	-	-	-	-	2.86	-	-	-	-	-	2.86	0.95
ต้องการให้เป็นโครงการตัวอย่าง	2.86	-	-	-	-	-	2.86	-	-	2.86	-	-	0.95

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

2) ภาวะการผลิต

การศึกษาภาวะการผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เพื่อทราบลักษณะพื้นที่ที่ทำการผลิต สภาพการผลิต และการกระจายผลผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต โดยวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการมีรายละเอียดการศึกษา ดังนี้

2.1) ลักษณะพื้นที่ที่ทำการผลิต

(1) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

สภาพพื้นที่ที่ทำการผลิตมีสภาพเป็นที่ลุ่ม ร้อยละ 94.29 และที่ดอน ร้อยละ 5.71 โดยมีขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 5 ไร่ กับขนาด 3 ไร่ ร้อยละ 40.00 เท่ากัน ขนาด 4 ไร่ ร้อยละ 14.29 และขนาด 2.5 ไร่ ร้อยละ 5.71 ตามลำดับ สระเก็บน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ร้อยละ 74.29 รองลงมาแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส ร้อยละ 14.29 และแบบตัวแอล ร้อยละ 5.70 เป็นต้น โดยเกษตรกร ร้อยละ 62.86 มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอตลอดปี และเกษตรกร ร้อยละ 37.14 มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถใช้ น้ำในสระได้เฉลี่ย 3.00 เดือนต่อปี (ตารางที่ 11)

(2) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2

สภาพพื้นที่ที่ทำการผลิตมีสภาพเป็นที่ลุ่ม ร้อยละ 42.86 และที่ดอน ร้อยละ 57.14 โดยมีขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 5 ไร่ ร้อยละ 62.86 ขนาด 3 ไร่ ร้อยละ 31.43 และขนาด 4 ไร่ ร้อยละ 5.71 ตามลำดับ สระเก็บน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ร้อยละ 77.14 รองลงมาแบบ สี่เหลี่ยมจัตุรัสกับแบบตัวแอล ร้อยละ 8.57 เท่ากัน และแบบวงกลม ร้อยละ 5.72 โดยเกษตรกร ร้อยละ 85.71 มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอตลอดปี และเกษตรกร ร้อยละ 14.29 มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถใช้ น้ำในสระได้เฉลี่ย 4.80 เดือนต่อปี (ตารางที่ 11)

(3) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3

สภาพพื้นที่ที่ทำการผลิตมีสภาพเป็นที่ลุ่ม ร้อยละ 28.57 และที่ดอน ร้อยละ 71.43 โดยมีขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 3 ไร่ ร้อยละ 48.57 ขนาด 5 ไร่ ร้อยละ 34.29 และขนาด 4 ไร่ ร้อยละ 17.14 ตามลำดับ สระเก็บน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ร้อยละ 88.57 รองลงมาแบบ สี่เหลี่ยมจัตุรัส ร้อยละ 8.57 และแบบวงกลม ร้อยละ 2.86 โดยเกษตรกร ร้อยละ 80.00 มีปริมาณน้ำในสระ เพียงพอตลอดปี และเกษตรกรร้อยละ 20.00 มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถใช้ น้ำในสระได้เฉลี่ย 4.00 เดือนต่อปี (ตารางที่ 11)

(4) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4

สภาพพื้นที่ที่ทำการผลิตมีสภาพเป็นที่ลุ่ม ร้อยละ 34.29 และที่ดอน ร้อยละ 65.71 โดยมีขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 3 ไร่ ร้อยละ 51.43 ขนาด 5 ไร่ ร้อยละ 25.71 ขนาด 2.5 ไร่ ร้อยละ 20.00 และขนาด 4 ไร่ ร้อยละ 2.86 ตามลำดับ สระเก็บน้ำทั้งหมดมีลักษณะเป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยเกษตรกร ร้อยละ 74.29 มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถใช้ น้ำในสระได้เฉลี่ย 7.58 เดือนต่อปี และ เกษตรกร ร้อยละ 25.71 มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอตลอดปี (ตารางที่ 11)

(5) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5

สภาพพื้นที่ที่ทำการผลิตมีสภาพเป็นที่ลุ่ม ร้อยละ 42.86 และที่ดอน ร้อยละ 57.14 โดยมีขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 5 ไร่ ร้อยละ 40.00 ขนาด 3 ไร่ ร้อยละ 37.14 และขนาด 2 ไร่ กับขนาด 4 ไร่ ร้อยละ 11.43 เท่ากัน ตามลำดับ สระเก็บน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ร้อยละ 48.57 รองลงมาแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส ร้อยละ 28.57 และแบบตัวแอล ร้อยละ 11.43 เป็นต้น โดยเกษตรกร ร้อยละ 80.00 มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอตลอดปี และเกษตรกร ร้อยละ 20.00 มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถใช้น้ำในสระได้เฉลี่ย 6.00 เดือนต่อปี (ตารางที่ 11)

(6) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6

สภาพพื้นที่ที่ทำการผลิตมีสภาพเป็นที่ลุ่ม ร้อยละ 60.00 และที่ดอน ร้อยละ 40.00 โดยมีขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 3 ไร่ ร้อยละ 57.14 ขนาด 2.5 ไร่ กับขนาด 5 ไร่ ร้อยละ 20.00 เท่ากัน และขนาด 4 ไร่ ร้อยละ 2.86 ตามลำดับ สระเก็บน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ร้อยละ 82.85 รองลงมาแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส ร้อยละ 14.29 และแบบตัวแอล ร้อยละ 2.86 โดยเกษตรกร ร้อยละ 91.43 มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอตลอดปี และเกษตรกร ร้อยละ 8.57 มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถใช้น้ำในสระได้เฉลี่ย 1.67 เดือนต่อปี (ตารางที่ 11)

(7) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

สภาพพื้นที่ที่ทำการผลิตมีสภาพเป็นที่ลุ่ม ร้อยละ 60.00 และที่ดอน ร้อยละ 40.00 โดยมีขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 3 ไร่ ร้อยละ 60.00 ขนาด 5 ไร่ ร้อยละ 25.71 และขนาด 4 ไร่ ร้อยละ 14.29 ตามลำดับ สระเก็บน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ร้อยละ 85.71 รองลงมาแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส ร้อยละ 11.43 และแบบวงกลม ร้อยละ 2.86 โดยเกษตรกร ร้อยละ 97.14 มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอตลอดปี และเกษตรกร ร้อยละ 2.86 มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถใช้น้ำในสระได้เฉลี่ย 6.00 เดือนต่อปี (ตารางที่ 11)

(8) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8

สภาพพื้นที่ที่ทำการผลิตมีสภาพเป็นที่ลุ่ม ร้อยละ 57.14 และที่ดอน ร้อยละ 42.86 โดยมีขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 3 ไร่ ร้อยละ 48.57 ขนาด 5 ไร่ ร้อยละ 31.43 ขนาด 4 ไร่ ร้อยละ 14.29 และขนาด 2.5 ไร่ ร้อยละ 5.71 ตามลำดับ สระเก็บน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ร้อยละ 74.29 รองลงมาแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส ร้อยละ 17.14 และแบบวงกลม ร้อยละ 5.71 เป็นต้น โดยเกษตรกร ร้อยละ 91.43 มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอตลอดปี และเกษตรกร ร้อยละ 8.57 มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถใช้น้ำในสระได้เฉลี่ย 4.00 เดือนต่อปี (ตารางที่ 11)

(9) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 9

สภาพพื้นที่ที่ทำการผลิตมีสภาพเป็นที่ลุ่ม ร้อยละ 60.00 และที่ดอน ร้อยละ 40.00 โดยมีขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 5 ไร่ ร้อยละ 71.43 ขนาด 3 ไร่ ร้อยละ 25.71 และขนาด 2.5 ไร่ ร้อยละ 2.86 ตามลำดับ สระเก็บน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ร้อยละ 97.14 และแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส ร้อยละ 2.86 โดยเกษตรกร ร้อยละ 74.29 มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอตลอดปี และเกษตรกร ร้อยละ 25.71 มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถใช้น้ำในสระได้เฉลี่ย 4.06 เดือนต่อปี (ตารางที่ 11)

(10) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10

สภาพพื้นที่ที่ทำการผลิตมีสภาพเป็นกลุ่ม ร้อยละ 40.00 และที่ดอน ร้อยละ 60.00 โดยมีขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 3 ไร่ ร้อยละ 45.72 ขนาด 5 ไร่ ร้อยละ 37.14 และขนาด 2.5 ไร่ กับขนาด 4 ไร่ ร้อยละ 8.57 เท่ากัน ตามลำดับ สระเก็บน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ร้อยละ 82.86 รองลงมาแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส ร้อยละ 11.42 และแบบวงกลมกับแบบตัวแอล ร้อยละ 2.86 เท่ากัน โดยเกษตรกร ร้อยละ 74.29 มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอตลอดปี และเกษตรกร ร้อยละ 25.71 มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถใช้น้ำในสระได้เฉลี่ย 7.11 เดือนต่อปี (ตารางที่ 11)

(11) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

สภาพพื้นที่ที่ทำการผลิตมีสภาพเป็นกลุ่ม ร้อยละ 45.71 และที่ดอน ร้อยละ 54.29 โดยมีขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 3 ไร่ ร้อยละ 71.43 ขนาด 5 ไร่ ร้อยละ 14.29 ขนาด 2.5 ไร่ ร้อยละ 8.57 และขนาด 4 ไร่ ร้อยละ 5.71 ตามลำดับ สระเก็บน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ร้อยละ 85.72 รองลงมาแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส ร้อยละ 8.57 และแบบวงกลม ร้อยละ 5.71 โดยเกษตรกร ร้อยละ 91.43 มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอตลอดปี และเกษตรกร ร้อยละ 8.57 มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถใช้น้ำในสระได้เฉลี่ย 1.33 เดือนต่อปี (ตารางที่ 11)

(12) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

สภาพพื้นที่ที่ทำการผลิตมีสภาพเป็นกลุ่ม ร้อยละ 45.71 และที่ดอน ร้อยละ 54.29 โดยมีขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 3 ไร่ ร้อยละ 62.86 ขนาด 5 ไร่ ร้อยละ 17.14 ขนาด 2.5 ไร่ ร้อยละ 11.43 และขนาด 4 ไร่ ร้อยละ 8.57 ตามลำดับ สระเก็บน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ร้อยละ 77.14 รองลงมาแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส ร้อยละ 17.14 และแบบวงกลมกับแบบตัวยู ร้อยละ 2.86 เท่ากัน โดยเกษตรกร ร้อยละ 97.14 มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอตลอดปี และเกษตรกร ร้อยละ 2.86 มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถใช้น้ำในสระได้เฉลี่ย 3.00 เดือนต่อปี (ตารางที่ 11)

(13) เฉลี่ยรวม

สภาพพื้นที่ที่ทำการผลิตมีสภาพเป็นกลุ่ม ร้อยละ 50.95 และที่ดอน ร้อยละ 49.05 โดยมีขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 3 ไร่ ร้อยละ 48.33 ขนาด 5 ไร่ ร้อยละ 35.00 ขนาด 4 ไร่ ร้อยละ 8.81 และขนาด 2.5 ไร่ ร้อยละ 7.86 ตามลำดับ สระเก็บน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า ร้อยละ 81.19 รองลงมาแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส ร้อยละ 11.90 และแบบวงกลม ร้อยละ 3.10 เป็นต้น โดยเกษตรกร ร้อยละ 79.29 มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอตลอดปี และเกษตรกร ร้อยละ 20.71 มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถใช้น้ำในสระได้เฉลี่ย 5.26 เดือนต่อปี (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ลักษณะพื้นที่ที่ทำการผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

หน่วย: ไร่/ละ													
รายการ	สำนักงานพัฒนาที่ดิน												เฉลี่ยรวม
	เขต 1	เขต 2	เขต 3	เขต 4	เขต 5	เขต 6	เขต 7	เขต 8	เขต 9	เขต 10	เขต 11	เขต 12	
สภาพพื้นที่													
ที่ลุ่ม	94.29	42.86	28.57	34.29	42.86	60.00	60.00	57.14	60.00	40.00	45.71	45.71	50.95
ที่ดอน	5.71	57.14	71.43	65.71	57.14	40.00	40.00	42.86	40.00	60.00	54.29	54.29	49.05
ขนาดพื้นที่													
2.5 ไร่	5.71	-	-	20.00	11.43	20.00	-	5.71	2.86	8.57	8.57	11.43	7.86
3 ไร่	40.00	31.43	48.57	51.43	37.14	57.14	60.00	48.57	25.71	45.72	71.43	62.86	48.33
4 ไร่	14.29	5.71	17.14	2.86	11.43	2.86	14.29	14.29	-	8.57	5.71	8.57	8.81
5 ไร่	40.00	62.86	34.29	25.71	40.00	20.00	25.71	31.43	71.43	37.14	14.29	17.14	35.00
ลักษณะสระเก็บน้ำ													
สี่เหลี่ยมจัตุรัส	14.29	8.57	8.57	-	28.57	14.29	11.43	17.14	2.86	11.42	8.57	17.14	11.90
สี่เหลี่ยมผืนผ้า	74.29	77.14	88.57	100.00	48.57	82.85	85.71	74.29	97.14	82.86	85.72	77.14	81.19
วงกลม	2.86	5.72	2.86	-	5.71	-	2.86	5.71	-	2.86	5.71	2.86	3.10
ตัวแอล	5.70	8.57	-	-	11.43	2.86	-	2.86	-	2.86	-	-	2.86
ตัวยู	-	-	-	-	5.72	-	-	-	-	-	-	2.86	0.71
ห้าเหลี่ยม	2.86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.24
ความเพียงพอของน้ำในสระเก็บน้ำ													
เพียงพอ	62.86	85.71	80.00	25.71	80.00	91.43	97.14	91.43	74.29	74.29	91.43	97.14	79.29
ไม่เพียงพอ	37.14	14.29	20.00	74.29	20.00	8.57	2.86	8.57	25.71	25.71	8.57	2.86	20.71
ระยะเวลาการใช้น้ำ (เดือน)	3.00	4.80	4.00	7.58	6.00	1.67	6.00	4.00	4.06	7.11	1.33	3.00	5.26

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

2.2) สภาพการผลิตและการกระจายผลผลิต

(1) ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรทั้งหมดใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อปลูกข้าวนาปี และมีการกระจายผลผลิตเพื่อการบริโภคและหรือแลกเปลี่ยน ร้อยละ 35.71 และจำหน่ายผลผลิต ร้อยละ 71.43 (ตารางที่ 12)

(2) หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรทั้งหมดได้ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นเกษตรผสมผสาน โดยใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการปลูกพืช (ข้าว, ผักบุ้งแก้ว, กระเจี๊ยบ, ผักสวนครัว, ถั่ว, มันสำปะหลัง และ มะพร้าว) ปศุสัตว์ (ไก่ไข่ และไก่เนื้อ) และประมง (เลี้ยงปลา) และการกระจายผลผลิตเพื่อการบริโภคและหรือแลกเปลี่ยน ร้อยละ 34.09 และจำหน่ายผลผลิต ร้อยละ 65.91 (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 สภาพการผลิตและการกระจายผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล

1 กลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่

รายการ	หน่วย: ร้อยละ	
	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (ข้าว)	หลังเข้าร่วมโครงการ (เกษตรผสมผสาน)
ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	100.00	100.00
การแจกจ่ายผลผลิต		
บริโภค/แลกเปลี่ยน	35.71	34.09
จำหน่ายผลผลิต	71.43	65.91

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

2.3) ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต

(1) ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 5,299.54 บาทต่อไร่ ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,278.71 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย 3,020.83 บาทต่อไร่ และความคุ้มค่าทางการเกษตรของเกษตรกร (B/C Ratio) 2.33 (ตารางที่ 13)

(2) หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 11,125.83 บาทต่อไร่ ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 4,084.37 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย 7,041.46 บาทต่อไร่ และความคุ้มค่าทางการเกษตรของเกษตรกร (B/C Ratio) 2.72 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล

1 กลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่

รายการ	หน่วย: ต่อไร่	
	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (ข้าว)	หลังเข้าร่วมโครงการ (เกษตรผสมผสาน)
มูลค่าผลผลิต (บาท)	5,299.54	11,125.83
ต้นทุนทั้งหมด (บาท)	2,278.71	4,084.37
ผลตอบแทนสุทธิ (บาท)	3,020.83	7,041.46
ความคุ้มค่าทางการเกษตร B/C Ratio	2.33	2.72

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

3) คุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกร

การศึกษาคุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกร ทฤษฎีใหม่ เพื่อทราบระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ความพึงพอใจต่อโครงการ การแนะนำและเผยแพร่โครงการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะโครงการ โดยมีรายละเอียดการศึกษา ดังนี้

3.1) คุณภาพชีวิตของเกษตรกร

(1) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.05 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.02 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.46 – 3.38 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 3.38 และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง กับพักผ่อนเพียงพอวันละ 6-8 ชั่วโมง ค่าเฉลี่ย 3.34 เท่ากัน และสุขภาพแข็งแรงดี ค่าเฉลี่ย 3.31

ด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.81 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.57 – 3.29 คุณภาพชีวิตด้านสังคมเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ ค่าเฉลี่ย 3.29 รู้สึกปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ย 3.18 และพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.00

ด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.13 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.18 - 3.29 คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 3.29 พอใจในอาชีพการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.24 และมีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง กับอาชีพทำการเกษตรทำให้ชีวิตดีขึ้น ค่าเฉลี่ย 3.18 เท่ากัน

ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.19 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.18-3.41 คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดีและมีความผูกพันต่อกัน ค่าเฉลี่ย 3.41 สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้ ค่าเฉลี่ย 3.29 และรับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ ค่าเฉลี่ย 3.26

ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.39 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.31 – 3.49 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย ค่าเฉลี่ย 3.49 พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อม ในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.37 และรู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 3.31 (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านสุขภาพ							
สุขภาพแข็งแรงดี	34.29	62.85	2.86	-	3.31	0.53	มากที่สุด
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง	34.29	65.71	-	-	3.34	0.48	มากที่สุด
รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	38.24	61.76	-	-	3.38	0.75	มากที่สุด
พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง	34.29	65.71	-	-	3.34	0.48	มากที่สุด
ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์	14.71	58.82	26.47	-	2.88	0.80	มาก
มีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ	20.59	58.82	20.59	-	3.00	0.82	มาก
สวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	36.36	48.48	12.13	3.03	3.18	1.06	มาก
ทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	39.39	54.55	3.03	3.03	3.30	1.02	มากที่สุด
หยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง	17.14	68.57	14.29	-	3.03	0.57	มาก
ไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	5.71	37.14	54.29	2.86	2.46	0.66	น้อย
เมื่อเจ็บป่วยสามารถไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข	12.12	51.52	33.33	3.03	2.73	0.95	มาก
เฉลี่ย					3.02	0.47	มาก
ด้านสังคมเศรษฐกิจ							
รายได้ที่ได้รับจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	5.72	51.43	37.14	5.71	2.57	0.70	มาก
รายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง	5.88	52.94	38.24	2.94	2.62	0.78	มาก
พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม	21.88	56.24	21.88	-	3.00	1.07	มาก
พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่	32.35	64.71	2.94	-	3.29	0.76	มากที่สุด
รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	29.42	58.82	11.76	-	3.18	0.82	มาก
พอใจต่อการบริการสาธารณสุขปลอดภัยพื้นฐานในชุมชน	11.76	58.82	26.48	2.94	2.79	0.83	มาก
เฉลี่ย					2.81	0.52	มาก
ด้านจิตวิญญาณ							
มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน	32.35	64.71	2.94	-	3.29	0.76	มากที่สุด
มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง	32.35	52.94	14.71	-	3.18	0.85	มาก
พอใจในอาชีพการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่	29.41	64.71	5.88	-	3.24	0.77	มาก
อาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น	26.47	64.71	8.82	-	3.18	0.78	มาก
เฉลี่ย					3.13	0.74	มาก

ตารางที่ 14 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านครอบครัว							
สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน	47.06	47.06	5.88	-	3.41	0.83	มากที่สุด
มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ	32.35	52.94	14.71	-	3.18	0.85	มาก
สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้	35.29	58.83	5.88	-	3.29	0.80	มากที่สุด
รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ	32.35	61.76	5.89	-	3.26	0.79	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.19	0.76	มาก
ด้านสิ่งแวดล้อม							
พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย	54.29	40.00	5.71	-	3.49	0.61	มากที่สุด
พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	42.86	51.43	5.71	-	3.37	0.60	มากที่สุด
รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง	34.29	62.85	2.86	-	3.31	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.39	0.51	มากที่สุด
ภาพรวม					3.05	0.48	มาก

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

(2) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2

เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.21 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.02 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.63 – 3.34 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 3.34 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 3.31 และทำความสะอาดร่างกายและเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ทานใช้ สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ค่าเฉลี่ย 3.24

ด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.17 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.83 – 3.34 คุณภาพชีวิตด้านสังคมเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ ค่าเฉลี่ย 3.34 พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม กับรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ย 3.31 เท่ากันและพอใจต่อการบริการสาธารณสุขปโภคพื้นฐานในชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.23

ด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.40 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.37 – 3.43 คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในอาชีพการทำการเกษตรแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.43 มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน กับอาชีพทำการเกษตรทำให้ชีวิตดีขึ้น ค่าเฉลี่ย 3.40 เท่ากัน และมีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง ค่าเฉลี่ย 3.37

ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.44 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.34 – 3.49 คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดีและมีความผูกพันต่อกัน กับรับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ ค่าเฉลี่ย 3.49 เท่ากัน มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ ค่าเฉลี่ย 3.43 และสามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้ ค่าเฉลี่ย 3.34

ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.44 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.40 – 3.46 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก ได้แก่ พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย กับรู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 3.46 เท่ากัน และพอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.40 (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านสุขภาพ							
สุขภาพแข็งแรงดี	20.00	74.29	5.71	-	3.14	0.49	มาก
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง	37.14	60.00	2.86	-	3.34	0.54	มากที่สุด
รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	34.28	62.86	2.86	-	3.31	0.53	มากที่สุด
พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง	31.43	57.14	8.57	2.86	3.17	0.71	มาก
ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์	22.86	54.28	20.00	2.86	2.97	0.75	มาก
มีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ	8.57	68.57	20.00	2.86	2.83	0.62	มาก
สวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	29.42	61.76	2.94	5.88	3.15	0.91	มาก
ทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ทํานใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	41.18	47.06	5.88	5.88	3.24	0.97	มาก
หยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง	11.43	57.14	25.72	5.71	2.74	0.74	มาก
ไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	5.71	57.14	31.43	5.72	2.63	0.69	มาก
เมื่อเจ็บป่วยสามารถไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข	20.00	51.43	25.71	2.86	2.89	0.76	มาก
เฉลี่ย					3.02	0.33	มาก
ด้านสังคมเศรษฐกิจ							
รายได้ที่ได้รับจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	8.57	68.57	20.00	2.86	2.83	0.62	มาก
รายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง	11.43	80.00	5.71	2.86	3.00	0.54	มาก
พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม	34.28	62.86	2.86	-	3.31	0.53	มากที่สุด
พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่	37.14	60.00	2.86	-	3.34	0.54	มากที่สุด
รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	34.28	62.86	2.86	-	3.31	0.53	มากที่สุด
พอใจต่อการบริการสาธารณสุขภาคพื้นฐานในชุมชน	28.57	68.57	-	2.86	3.23	0.60	มาก
เฉลี่ย					3.17	0.32	มาก
ด้านจิตวิญญาณ							
มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน	40.00	60.00	-	-	3.40	0.50	มากที่สุด
มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง	37.14	62.86	-	-	3.37	0.49	มากที่สุด
พอใจในอาชีพการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่	42.86	57.14	-	-	3.43	0.50	มากที่สุด
อาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น	42.86	54.28	2.86	-	3.40	0.55	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.40	0.44	มากที่สุด

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านครอบครัว							
สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน	51.43	45.71	2.86	-	3.49	0.56	มากที่สุด
มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ	45.71	51.43	2.86	-	3.43	0.56	มากที่สุด
สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้	40.00	57.14	-	2.86	3.34	0.64	มากที่สุด
รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ	51.43	45.71	2.86	-	3.49	0.56	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.44	0.44	มากที่สุด
ด้านสิ่งแวดล้อม							
พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย	45.71	54.29	-	-	3.46	0.51	มากที่สุด
พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	45.71	48.57	5.72	-	3.40	0.60	มากที่สุด
รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง	45.71	54.29	-	-	3.46	0.51	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.44	0.46	มากที่สุด
ภาพรวม					3.21	0.27	มาก

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

(3) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3

เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.22 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.09 หากพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.71 – 3.50 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 3.50 ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 3.49 และสุขภาพแข็งแรงดี ค่าเฉลี่ย 3.43

ด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.17 หากพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.85 – 3.53 คุณภาพชีวิตด้านสังคมเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ย 3.53 พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ ค่าเฉลี่ย 3.43 และพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.31

ด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.41 หากพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.29 - 3.54 คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในอาชีพการทำการเกษตรแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.54 มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง ค่าเฉลี่ย 3.46 และมีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 3.43

ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.34 หากพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.18 – 3.46 คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดีและมีความผูกพันต่อกัน ค่าเฉลี่ย 3.46 รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ ค่าเฉลี่ย 3.43 และมีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ ค่าเฉลี่ย 3.40

ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.37 หากพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.29 – 3.54 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย ค่าเฉลี่ย 3.54 พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.37 และรู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 3.29 (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านสุขภาพ							
สุขภาพแข็งแรงดี	42.86	57.14	-	-	3.43	0.50	มากที่สุด
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง	48.57	51.43	-	-	3.49	0.51	มากที่สุด
รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	50.00	50.00	-	-	3.50	0.77	มากที่สุด
พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง	48.57	42.86	8.57	-	3.40	0.65	มากที่สุด
ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์	17.14	60.00	20.00	2.86	2.91	0.70	มาก
มีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ	22.85	60.00	14.29	2.86	3.03	0.71	มาก
สวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	36.67	60.00	3.33	-	3.33	1.29	มากที่สุด
ทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	45.16	48.39	6.45	-	3.39	1.24	มากที่สุด
หยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง	22.86	54.28	22.86	-	3.00	0.69	มาก
ไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	8.83	61.76	20.59	8.82	2.71	0.88	มาก
เมื่อเจ็บป่วยสามารถไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข	20.59	52.94	23.53	2.94	2.91	0.89	มาก
เฉลี่ย					3.09	0.37	มาก
ด้านสังคมเศรษฐกิจ							
รายได้ที่ได้รับจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	17.65	55.88	20.59	5.88	2.85	0.91	มาก
รายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง	23.53	67.65	5.88	2.94	3.12	0.82	มาก
พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม	31.43	68.57	-	-	3.31	0.47	มากที่สุด
พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่	42.86	57.14	-	-	3.43	0.50	มากที่สุด
รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	52.94	47.06	-	-	3.53	0.78	มากที่สุด
พอใจต่อการบริการสาธารณสุขภาคพื้นฐานในชุมชน	17.14	71.43	11.43	-	3.06	0.54	มาก
เฉลี่ย					3.17	0.45	มาก
ด้านจิตวิญญาณ							
มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน	42.86	57.14	-	-	3.43	0.50	มากที่สุด
มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง	45.71	54.29	-	-	3.46	0.51	มากที่สุด
พอใจในอาชีพการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่	57.14	40.00	2.86	-	3.54	0.56	มากที่สุด
อาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น	35.29	58.82	5.89	-	3.29	0.80	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.41	0.47	มากที่สุด

ตารางที่ 16 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านครอบครัว							
สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน	45.71	54.29	-	-	3.46	0.51	มากที่สุด
มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ	42.86	54.28	2.86	-	3.40	0.55	มากที่สุด
สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้	23.53	70.59	5.88	-	3.18	0.74	มาก
รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ	42.86	57.14	-	-	3.43	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.34	0.42	มากที่สุด
ด้านสิ่งแวดล้อม							
พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย	54.29	45.71	-	-	3.54	0.51	มากที่สุด
พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	42.86	51.43	5.71	-	3.37	0.60	มากที่สุด
รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง	35.29	58.82	5.89	-	3.29	0.80	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.37	0.45	มากที่สุด
ภาพรวม					3.22	0.32	มาก

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

(4) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4

เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 2.69 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.31 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.63 – 3.33 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สวมเครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช กับทำความสะอาดร่างกายและเปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่ทันทีหลังจากที่ทาสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ค่าเฉลี่ย 3.33 เท่ากัน ไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.23 และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย และพักผ่อนเพียงพอวันละ 6-8 ชั่วโมง ค่าเฉลี่ย 3.03 เท่ากัน

ด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.97 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.89 – 3.03 คุณภาพชีวิตด้านสังคมเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ ค่าเฉลี่ย 3.03 รู้สึกปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน กับพอใจต่อการบริการสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานในชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.00 เท่ากัน และรายได้ที่ได้รับจากการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ค่าเฉลี่ย 2.97

ด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.04 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.03 – 3.06 คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก ได้แก่ มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน กับอาชีพทำการเกษตรทำให้ชีวิตดีขึ้น ค่าเฉลี่ย 3.06 เท่ากัน และ การใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง กับพอใจในอาชีพการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.03 เท่ากัน

ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.76 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.71 – 3.00 คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดีและมีความผูกพันต่อกัน ค่าเฉลี่ย 3.00 รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ ค่าเฉลี่ย 2.88 และมีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ ค่าเฉลี่ย 2.79

ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.95 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.86 – 3.00 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก ได้แก่ พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย กับพอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.00 เท่ากัน และรู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 2.86 (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านสุขภาพ							
สุขภาพแข็งแรงดี	2.86	82.85	14.29	-	2.89	0.40	มาก
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง	2.86	97.14	-	-	3.03	0.17	มาก
รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	2.86	97.14	-	-	3.03	0.17	มาก
พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง	2.86	97.14	-	-	3.03	0.17	มาก
ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์	-	20.00	22.86	57.14	1.63	0.81	น้อยที่สุด
มีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ	-	25.71	11.43	62.86	1.63	0.88	น้อยที่สุด
สวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	33.33	66.67	-	-	3.33	1.50	มากที่สุด
ทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	33.33	66.67	-	-	3.33	1.50	มากที่สุด
หยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง	-	54.29	25.71	20.00	2.34	0.80	น้อย
ไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	34.29	54.28	11.43	-	3.23	0.65	มาก
เมื่อเจ็บป่วยสามารถไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข	-	91.43	8.57	-	2.91	0.28	มาก
เฉลี่ย					2.31	0.30	น้อย
ด้านสังคมเศรษฐกิจ							
รายได้ที่ได้รับจากการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	2.86	91.43	5.71	-	2.97	0.30	มาก
รายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง	2.86	88.57	8.57	-	2.94	0.34	มาก
พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม	-	88.57	11.43	-	2.89	0.32	มาก
พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่	2.86	97.14	-	-	3.03	0.17	มาก
รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	-	100.00	-	-	3.00	-	มาก
พอใจต่อการบริการสาธารณสุขปลอดภัยพื้นฐานในชุมชน	-	100.00	-	-	3.00	-	มาก
เฉลี่ย					2.97	0.13	มาก
ด้านจิตวิญญาณ							
มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน	5.71	94.29	-	-	3.06	0.24	มาก
มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง	2.86	97.14	-	-	3.03	0.17	มาก
พอใจในอาชีพการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่	5.71	94.29	-	-	3.06	0.24	มาก
อาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น	2.86	97.14	-	-	3.03	0.17	มาก
เฉลี่ย					3.04	0.18	มาก

ตารางที่ 17 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านครอบครัว							
สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน	2.94	94.12	2.94	-	3.00	0.56	มาก
มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ	-	79.41	20.59	-	2.79	0.62	มาก
สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้	-	70.59	29.41	-	2.71	0.65	มาก
รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ	-	88.24	11.76	-	2.88	0.58	มาก
เฉลี่ย					2.76	0.54	มาก
ด้านสิ่งแวดล้อม							
พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย	-	100.00	-	-	3.00	-	มาก
พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	-	100.00	-	-	3.00	-	มาก
รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง	-	85.71	14.29	-	2.86	0.36	มาก
เฉลี่ย					2.95	0.12	มาก
ภาพรวม					2.69	0.16	มาก

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

(5) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5

เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.33 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.17 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.69 – 3.46 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 3.46 สุขภาพแข็งแรงดี และทำความสะอาดร่างกายกับเปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ค่าเฉลี่ย 3.40 เท่ากัน และสวมเครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ป้องกันเมื่อท่านผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ค่าเฉลี่ย 3.37

ด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.20 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00 – 3.31 คุณภาพชีวิตด้านสังคมเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ กับรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ย 3.31 เท่ากัน พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.29 และรายได้ที่ได้รับจากการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ค่าเฉลี่ย 3.17

ด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.54 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 – 3.66 คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในอาชีพการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.66 อาชีพทำการเกษตรทำให้ชีวิตดีขึ้น ค่าเฉลี่ย 3.56 และมีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 3.54

ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.59 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.46 – 3.69 คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ ค่าเฉลี่ย 3.69 สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดีและมีความผูกพันต่อกัน ค่าเฉลี่ย 3.66 และมีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ ค่าเฉลี่ย 3.57

ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.60 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 – 3.69 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย ค่าเฉลี่ย 3.69 พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.60 และรู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 3.51 (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านสุขภาพ							
สุขภาพแข็งแรงดี	40.00	60.00	-	-	3.40	0.50	มากที่สุด
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง	45.71	54.29	-	-	3.46	0.51	มากที่สุด
รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	31.43	68.57	-	-	3.31	0.47	มากที่สุด
พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง	37.14	57.14	2.86	2.86	3.29	0.67	มากที่สุด
ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์	31.42	34.29	34.29	-	2.97	0.82	มาก
มีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ	25.71	48.57	22.86	2.86	2.97	0.79	มาก
สวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	42.86	54.28	-	2.86	3.37	0.65	มากที่สุด
ทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	42.86	54.28	2.86	-	3.40	0.55	มากที่สุด
หยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง	11.76	58.82	26.47	2.95	2.79	0.83	มาก
ไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	11.43	51.43	31.43	5.71	2.69	0.76	มาก
เมื่อเจ็บป่วยสามารถไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข	42.86	42.86	11.42	2.86	3.26	0.78	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.17	0.36	มาก
ด้านสังคมเศรษฐกิจ							
รายได้ที่ได้รับจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	20.00	68.57	11.43	-	3.09	0.56	มาก
รายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง	20.00	77.14	2.86	-	3.17	0.45	มาก
พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม	34.29	60.00	5.71	-	3.29	0.57	มากที่สุด
พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่	34.29	62.85	2.86	-	3.31	0.53	มากที่สุด
รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	34.29	62.85	2.86	-	3.31	0.53	มากที่สุด
พอใจต่อการบริการสาธารณสุขภาครัฐในพื้นที่ชุมชน	17.14	68.57	11.43	2.86	3.00	0.64	มาก
เฉลี่ย					3.20	0.42	มาก
ด้านจิตวิญญาณ							
มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน	54.29	45.71	-	-	3.54	0.51	มากที่สุด
มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง	51.43	48.57	-	-	3.51	0.51	มากที่สุด
พอใจในอาชีพการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่	65.71	34.29	-	-	3.66	0.48	มากที่สุด
อาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น	55.88	44.12	-	-	3.56	0.78	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.54	0.46	มากที่สุด

ตารางที่ 18 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านครอบครัว							
สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน	65.71	34.29	-	-	3.66	0.48	มากที่สุด
มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ	60.00	37.14	2.86	-	3.57	0.56	มากที่สุด
สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้	45.71	54.29	-	-	3.46	0.51	มากที่สุด
รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ	68.57	31.43	-	-	3.69	0.47	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.59	0.44	มากที่สุด
ด้านสิ่งแวดล้อม							
พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย	68.57	31.43	-	-	3.69	0.47	มากที่สุด
พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	60.00	40.00	-	-	3.60	0.50	มากที่สุด
รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง	54.29	42.85	2.86	-	3.51	0.56	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.60	0.44	มากที่สุด
ภาพรวม					3.33	0.34	มากที่สุด

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

(6) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6

เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.07 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.95 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.54 – 3.31 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สุขภาพแข็งแรงดี ค่าเฉลี่ย 3.31 ทำความสะอาดร่างกายและเปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ค่าเฉลี่ย 3.26 และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง กับรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 3.20 เท่ากัน

ด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.00 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.57 – 3.29 คุณภาพชีวิตด้านสังคมเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ ค่าเฉลี่ย 3.29 รู้สึกปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ย 3.23 และพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.15

ด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.24 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.09 – 3.37 คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในอาชีพการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.37 มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 3.31 และมีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง ค่าเฉลี่ย 3.20

ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.22 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.14 – 3.37 คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดีและมีความผูกพันต่อกัน ค่าเฉลี่ย 3.37 มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ ค่าเฉลี่ย 3.20 และรับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ ค่าเฉลี่ย 3.17

ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.25 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.03 – 3.37 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย ค่าเฉลี่ย 3.37 พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อม ในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.34 และรู้หลักและวิธีการทำการเกษตร ที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 3.03 (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านสุขภาพ							
สุขภาพแข็งแรงดี	31.43	68.57	-	-	3.31	0.47	มากที่สุด
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง	20.00	80.00	-	-	3.20	0.41	มาก
รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	22.86	74.28	2.86	-	3.20	0.47	มาก
พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง	17.14	71.43	8.57	2.86	3.03	0.62	มาก
ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์	8.57	40.00	48.57	2.86	2.54	0.70	มาก
มีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ	17.14	60.00	22.86	-	2.94	0.64	มาก
สวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	20.59	64.71	11.76	2.94	3.03	0.84	มาก
ทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	47.06	35.29	14.71	2.94	3.26	0.98	มากที่สุด
หยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง	11.43	60.00	25.71	2.86	2.80	0.68	มาก
ไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	8.57	42.86	45.71	2.86	2.57	0.70	มาก
เมื่อเจ็บป่วยสามารถไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข	20.00	51.42	14.29	14.29	2.77	0.94	มาก
เฉลี่ย					2.95	0.32	มาก
ด้านสังคมเศรษฐกิจ							
รายได้ที่ได้รับจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	5.71	48.57	42.86	2.86	2.57	0.65	มาก
รายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง	11.43	62.86	25.71	-	2.86	0.60	มาก
พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม	29.41	55.88	14.71	-	3.15	0.84	มาก
พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่	28.57	71.43	-	-	3.29	0.46	มากที่สุด
รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	28.57	65.72	5.71	-	3.23	0.55	มาก
พอใจต่อการบริการสาธารณสุขภาคพื้นฐานในชุมชน	20.00	60.00	17.14	2.86	2.97	0.71	มาก
เฉลี่ย					3.00	0.44	มาก
ด้านจิตวิญญาณ							
มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน	31.43	68.57	-	-	3.31	0.47	มากที่สุด
มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง	22.85	74.29	2.86	-	3.20	0.47	มาก
พอใจในอาชีพการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่	40.00	57.14	2.86	-	3.37	0.55	มากที่สุด
อาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น	22.86	62.85	14.29	-	3.09	0.61	มาก
เฉลี่ย					3.24	0.42	มาก

ตารางที่ 19 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านครอบครัว							
สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน	40.00	57.14	2.86	-	3.37	0.55	มากที่สุด
มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ	28.57	62.86	8.57	-	3.20	0.58	มาก
สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้	22.86	68.57	8.57	-	3.14	0.55	มาก
รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ	20.00	77.14	2.86	-	3.17	0.45	มาก
เฉลี่ย					3.22	0.43	มาก
ด้านสิ่งแวดล้อม							
พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย	37.14	62.86	-	-	3.37	0.49	มากที่สุด
พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	34.29	65.71	-	-	3.34	0.48	มากที่สุด
รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง	14.29	74.28	11.43	-	3.03	0.51	มาก
เฉลี่ย					3.25	0.40	มาก
ภาพรวม					3.07	0.29	มาก

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

(7) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.41 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.49 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.29 – 3.97 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สุขภาพแข็งแรงดี ค่าเฉลี่ย 3.97 ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง กับรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 3.91 เท่ากัน และสวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช กับทำความสะอาดร่างกายและเปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่ทันทีหลังจากที่ทํานใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ค่าเฉลี่ย 3.82 เท่ากัน

ด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.24 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00 – 3.79 คุณภาพชีวิตด้านสังคมเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ ค่าเฉลี่ย 3.79 รู้สึกลดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ย 3.64 และพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.61

ด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.41 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.69 – 3.75 คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน กับมีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง ค่าเฉลี่ย 3.75 เท่ากัน พอใจในอาชีพการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.72 และอาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น ค่าเฉลี่ย 3.31

ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.40 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวที่มีค่าเฉลี่ยดังกล่าว ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดีและมีความผูกพันต่อกัน มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้ และรับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ

ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.51 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.97 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่มีค่าเฉลี่ยดังกล่าว ได้แก่ พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ และรู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านสุขภาพ							
สุขภาพแข็งแรงดี	97.06	2.94	-	-	3.97	0.69	มากที่สุด
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง	91.18	8.82	-	-	3.91	0.72	มากที่สุด
รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	91.18	8.82	-	-	3.91	0.72	มากที่สุด
พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง	76.47	23.53	-	-	3.76	0.76	มากที่สุด
ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์	72.73	24.24	3.03	-	3.70	1.01	มากที่สุด
มีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ	70.59	23.53	5.88	-	3.65	0.85	มากที่สุด
สวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	81.82	18.18	-	-	3.82	0.98	มากที่สุด
ทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	81.82	18.18	-	-	3.82	0.98	มากที่สุด
หยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง	61.76	38.24	-	-	3.62	0.78	มากที่สุด
ไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	20.59	20.59	26.47	32.35	2.29	1.19	น้อย
เมื่อเจ็บป่วยสามารถไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข	67.65	14.71	5.88	11.76	3.38	1.18	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.49	0.68	มากที่สุด
ด้านสังคมเศรษฐกิจ							
รายได้ที่ได้รับจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	30.30	63.64	6.06	-	3.24	0.94	มาก
รายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง	33.33	60.61	6.06	-	3.27	0.95	มากที่สุด
พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม	63.64	33.33	3.03	-	3.61	1.01	มากที่สุด
พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่	81.82	15.15	3.03	-	3.79	1.01	มากที่สุด
รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	72.73	18.18	9.09	-	3.64	1.07	มากที่สุด
พอใจต่อการบริการสาธารณสุขภาคพื้นฐานในชุมชน	52.94	14.71	11.76	20.59	3.00	1.31	มาก
เฉลี่ย					3.24	0.87	มาก
ด้านจิตวิญญาณ							
มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน	75.00	25.00	-	-	3.75	1.14	มากที่สุด
มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง	75.00	25.00	-	-	3.75	1.14	มากที่สุด
พอใจในอาชีพการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่	71.87	28.13	-	-	3.72	1.14	มากที่สุด
อาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น	68.75	31.25	-	-	3.69	1.14	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.41	1.14	มากที่สุด

ตารางที่ 20 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านครอบครัว							
สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน	83.87	16.13	-	-	3.84	1.29	มากที่สุด
มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ	83.87	16.13	-	-	3.84	1.29	มากที่สุด
สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้	83.87	16.13	-	-	3.84	1.29	มากที่สุด
รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ	83.87	16.13	-	-	3.84	1.29	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.40	1.29	มากที่สุด
ด้านสิ่งแวดล้อม							
พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย	96.77	3.23	-	-	3.97	1.29	มากที่สุด
พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	96.77	3.23	-	-	3.97	1.29	มากที่สุด
รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง	96.77	3.23	-	-	3.97	1.29	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.51	1.29	มากที่สุด
ภาพรวม					3.41	0.67	มากที่สุด

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

(8) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8

เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.25 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.09 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.79 – 3.58 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ทำความสะอาดร่างกายและเปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่ทันทีหลังจากที่ทานใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ค่าเฉลี่ย 3.58 ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 3.53 และพักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง ค่าเฉลี่ย 3.47

ด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.07 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.88 – 3.44 คุณภาพชีวิตด้านสังคมเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ ค่าเฉลี่ย 3.44 รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ย 3.38 และพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.30

ด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.52 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.43 – 3.60 คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในอาชีพการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.60 มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 3.54 และมีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง ค่าเฉลี่ย 3.51

ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.51 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.40 – 3.66 คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดีและมีความผูกพันต่อกัน ค่าเฉลี่ย 3.66 รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ ค่าเฉลี่ย 3.54 และสามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้ ค่าเฉลี่ย 3.43

ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.50 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.49 – 3.54 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก ได้แก่ รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 3.54 และพอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย กับพอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.49 เท่ากัน (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านสุขภาพ							
สุขภาพแข็งแรงดี	35.29	61.76	2.95	-	3.32	0.77	มากที่สุด
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง	52.94	47.06	-	-	3.53	0.78	มากที่สุด
รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	44.12	55.88	-	-	3.44	0.76	มากที่สุด
พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง	52.94	41.18	5.88	-	3.47	0.84	มากที่สุด
ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์	26.47	47.06	20.59	5.88	2.94	0.97	มาก
มีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ	38.24	47.06	14.70	-	3.24	0.88	มาก
สวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	54.84	38.70	3.23	3.23	3.45	1.30	มากที่สุด
ทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ทํานใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	61.29	35.48	3.23	-	3.58	1.27	มากที่สุด
หยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง	31.25	43.75	25.00	-	3.06	1.13	มาก
ไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	5.88	70.59	20.59	2.94	2.79	0.75	มาก
เมื่อเจ็บป่วยสามารถไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข	26.47	47.06	20.59	5.88	2.94	0.97	มาก
เฉลี่ย					3.09	0.65	มาก
ด้านสังคมเศรษฐกิจ							
รายได้ที่ได้รับจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	18.18	54.55	24.24	3.03	2.88	0.99	มาก
รายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง	33.33	54.55	12.12	-	3.21	0.98	มาก
พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม	39.39	54.55	3.03	3.03	3.30	1.02	มากที่สุด
พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่	50.00	47.06	-	2.94	3.44	0.87	มากที่สุด
รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	41.18	55.88	2.94	-	3.38	0.79	มากที่สุด
พอใจต่อการบริการสาธารณสุขภาคพื้นฐานในชุมชน	29.41	47.06	20.59	2.94	3.03	0.94	มาก
เฉลี่ย					3.07	0.70	มาก
ด้านจิตวิญญาณ							
มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน	54.29	45.71	-	-	3.54	0.51	มากที่สุด
มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง	51.43	48.57	-	-	3.51	0.51	มากที่สุด
พอใจในอาชีพการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่	60.00	40.00	-	-	3.60	0.50	มากที่สุด
อาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิดีขึ้น	45.71	51.43	2.86	-	3.43	0.56	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.52	0.45	มากที่สุด

ตารางที่ 21 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านครอบครัว							
สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน	65.71	34.29	-	-	3.66	0.48	มากที่สุด
มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ	42.86	54.29	2.85	-	3.40	0.55	มากที่สุด
สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้	48.58	45.71	5.71	-	3.43	0.61	มากที่สุด
รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ	65.71	25.72	5.71	2.86	3.54	0.74	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.51	0.52	มากที่สุด
ด้านสิ่งแวดล้อม							
พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย	48.57	51.43	-	-	3.49	0.51	มากที่สุด
พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	48.57	51.43	-	-	3.49	0.51	มากที่สุด
รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง	57.14	40.00	2.86	-	3.54	0.56	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.50	0.47	มากที่สุด
ภาพรวม					3.25	0.46	มากที่สุด

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

(9) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 9

เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.33 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.15 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.43 – 3.54 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สุขภาพแข็งแรงดี ค่าเฉลี่ย 3.54 สวมเครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนพสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ค่าเฉลี่ย 3.50 และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง กับรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 3.49 เท่ากัน

ด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.21 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.77 – 3.46 คุณภาพชีวิตด้านสังคมเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ รู้สิทธิปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ย 3.46 พอใจต่อการบริการสาธารณสุขปโภคพื้นฐานในชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.40 และพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ ค่าเฉลี่ย 3.34

ด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.59 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.43 – 3.71 คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในอาชีพการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.71 มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 3.63 และมีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง ค่าเฉลี่ย 3.60

ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.51 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.34 – 3.66 คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดีและมีความผูกพันต่อกัน ค่าเฉลี่ย 3.66 รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ ค่าเฉลี่ย 3.57 และมีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ ค่าเฉลี่ย 3.49

ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.64 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.49 – 3.74 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย ค่าเฉลี่ย 3.74 พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อม ในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.69 และรู้หลักและวิธีการทำการเกษตร ที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 3.49 (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 9

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านสุขภาพ							
สุขภาพแข็งแรงดี	57.14	40.00	2.86	-	3.54	0.56	มากที่สุด
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง	48.57	51.43	-	-	3.49	0.51	มากที่สุด
รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	48.57	51.43	-	-	3.49	0.51	มากที่สุด
พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง	50.00	44.12	5.88	-	3.44	0.84	มากที่สุด
ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์	20.59	44.12	32.35	2.94	2.82	0.92	มาก
มีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ	25.71	57.14	17.15	-	3.09	0.66	มาก
สวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	50.00	50.00	-	-	3.50	1.11	มากที่สุด
ทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ทํานใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	53.13	43.75	-	3.12	3.47	1.18	มากที่สุด
หยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง	22.86	57.14	17.14	2.86	3.00	0.73	มาก
ไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	8.57	40.00	37.14	14.29	2.43	0.85	น้อย
เมื่อเจ็บป่วยสามารถไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข	31.43	51.43	14.28	2.86	3.11	0.76	มาก
เฉลี่ย					3.15	0.42	มาก
ด้านสังคมเศรษฐกิจ							
รายได้ที่ได้รับจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	8.57	60.00	31.43	-	2.77	0.60	มาก
รายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง	11.43	77.14	11.43	-	3.00	0.49	มาก
พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม	40.00	51.43	8.57	-	3.31	0.63	มากที่สุด
พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่	34.29	65.71	-	-	3.34	0.48	มากที่สุด
รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	45.71	54.29	-	-	3.46	0.51	มากที่สุด
พอใจต่อการบริการสาธารณสุขประเภทพื้นฐานในชุมชน	40.00	60.00	-	-	3.40	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.21	0.38	มาก
ด้านจิตวิญญาณ							
มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน	62.86	37.14	-	-	3.63	0.49	มากที่สุด
มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง	60.00	40.00	-	-	3.60	0.50	มากที่สุด
พอใจในอาชีพการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่	71.43	28.57	-	-	3.71	0.46	มากที่สุด
อาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิดีขึ้น	48.57	48.57	-	2.86	3.43	0.65	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.59	0.42	มากที่สุด

ตารางที่ 22 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านครอบครัว							
สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน	65.71	34.29	-	-	3.66	0.48	มากที่สุด
มีโอกาสดูไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ	57.14	34.29	8.57	-	3.49	0.66	มากที่สุด
สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้	48.57	37.14	14.29	-	3.34	0.73	มากที่สุด
รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ	57.14	42.86	-	-	3.57	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.51	0.51	มากที่สุด
ด้านสิ่งแวดล้อม							
พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย	74.29	25.71	-	-	3.74	0.44	มากที่สุด
พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	68.57	31.43	-	-	3.69	0.47	มากที่สุด
รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง	54.29	40.00	5.71	-	3.49	0.61	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.64	0.44	มากที่สุด
ภาพรวม					3.33	0.36	มากที่สุด

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

(10) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10

เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.69 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.39 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.29 – 3.97 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง หยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง และเมื่อเจ็บป่วยสามารถไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข ค่าเฉลี่ย 3.97 เท่ากัน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์ และมีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ ค่าเฉลี่ย 3.94 เท่ากัน และสุขภาพแข็งแรงดี ค่าเฉลี่ย 3.83

ด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.78 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 – 3.97 คุณภาพชีวิตด้านสังคมเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม กับพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ ค่าเฉลี่ย 3.97 เท่ากัน รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ย 3.94 และรายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง ค่าเฉลี่ย 3.74

ด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.92 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.91 – 3.94 คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก ได้แก่ มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง ค่าเฉลี่ย 3.94 และมีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน พอใจในอาชีพการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ และอาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น ค่าเฉลี่ย 3.91 เท่ากัน

ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.00 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.00 คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยดังกล่าว ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดีและมีความผูกพันต่อกัน มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้ และรับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ

ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.91 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.86 – 3.97 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.97 รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 3.91 และพอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย ค่าเฉลี่ย 3.86 (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านสุขภาพ							
สุขภาพแข็งแรงดี	85.71	11.43	2.86	-	3.83	0.45	มากที่สุด
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง	94.29	5.71	-	-	3.94	0.24	มากที่สุด
รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	94.29	5.71	-	-	3.94	0.24	มากที่สุด
พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง	97.14	2.86	-	-	3.97	0.17	มากที่สุด
ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์	94.29	5.71	-	-	3.94	0.24	มากที่สุด
มีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ	94.29	5.71	-	-	3.94	0.24	มากที่สุด
สวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	90.48	4.76	-	4.76	3.81	1.96	มากที่สุด
ทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	90.48	4.76	-	4.76	3.81	1.96	มากที่สุด
หยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง	97.06	2.94	-	-	3.97	0.69	มากที่สุด
ไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	2.86	-	20.00	77.14	1.29	0.62	น้อยที่สุด
เมื่อเจ็บป่วยสามารถไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข	97.14	2.86	-	-	3.97	0.17	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.39	0.42	มากที่สุด
ด้านสังคมเศรษฐกิจ							
รายได้ที่ได้รับจากการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	71.43	8.57	20.00	-	3.51	0.82	มากที่สุด
รายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง	82.86	8.57	8.57	-	3.74	0.61	มากที่สุด
พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม	97.14	2.86	-	-	3.97	0.17	มากที่สุด
พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่	97.14	2.86	-	-	3.97	0.17	มากที่สุด
รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	94.29	5.71	-	-	3.94	0.24	มากที่สุด
พอใจต่อการบริการสาธารณสุขปลอดภัยพื้นฐานในชุมชน	74.29	5.71	20.00	-	3.54	0.82	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.78	0.34	มากที่สุด
ด้านจิตวิญญาณ							
มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน	94.28	2.86	2.86	-	3.91	0.37	มากที่สุด
มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง	97.14	-	2.86	-	3.94	0.34	มากที่สุด
พอใจในอาชีพการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่	97.14	-	-	2.86	3.91	0.51	มากที่สุด
อาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น	94.28	2.86	2.86	-	3.91	0.37	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.92	0.38	มากที่สุด

ตารางที่ 23 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านครอบครัว							
สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน	100.00	-	-	-	4.00	-	มากที่สุด
มีโอกาสดูไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ	100.00	-	-	-	4.00	-	มากที่สุด
สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้	100.00	-	-	-	4.00	-	มากที่สุด
รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ	100.00	-	-	-	4.00	-	มากที่สุด
เฉลี่ย					4.00	-	มากที่สุด
ด้านสิ่งแวดล้อม							
พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย	94.28	-	2.86	2.86	3.86	0.60	มากที่สุด
พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	97.14	2.86	-	-	3.97	0.17	มากที่สุด
รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง	94.28	2.86	2.86	-	3.91	0.37	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.91	0.28	มากที่สุด
ภาพรวม					3.69	0.23	มากที่สุด

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

(11) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.63 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.49 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.11 – 3.83 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง กับรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 3.83 เท่ากัน พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง ค่าเฉลี่ย 3.80 และทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ค่าเฉลี่ย 3.68

ด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.50 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.40 – 3.60 คุณภาพชีวิตด้านสังคมเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ ค่าเฉลี่ย 3.60 รู้สึกปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ย 3.57 และรายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง กับพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.51 เท่ากัน

ด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.89 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.86 – 3.91 คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง กับพอใจในอาชีพการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.91 เท่ากัน อาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น ค่าเฉลี่ย 3.89 และมีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 3.86

ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.78 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.74 – 3.89 คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดีและมีความผูกพันต่อกัน ค่าเฉลี่ย 3.89 และมีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้ กับรับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ ค่าเฉลี่ย 3.74 เท่ากัน

ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.88 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.80 – 3.94 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย ค่าเฉลี่ย 3.94 พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อม ในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.89 และรู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 3.80 (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านสุขภาพ							
สุขภาพแข็งแรงดี	65.71	31.43	2.86	-	3.63	0.55	มากที่สุด
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง	82.86	17.14	-	-	3.83	0.38	มากที่สุด
รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	82.86	17.14	-	-	3.83	0.38	มากที่สุด
พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง	80.00	20.00	-	-	3.80	0.41	มากที่สุด
ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์	67.65	20.59	11.76	-	3.56	0.92	มากที่สุด
มีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ	65.71	31.43	2.86	-	3.63	0.55	มากที่สุด
สวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อท่านผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	67.65	29.41	-	2.94	3.62	0.89	มากที่สุด
ทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	73.53	23.53	-	2.94	3.68	0.88	มากที่สุด
หยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง	60.00	34.28	2.86	2.86	3.51	0.70	มากที่สุด
ไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	25.71	11.43	11.43	51.43	2.11	1.30	น้อย
เมื่อเจ็บป่วยสามารถไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข	67.65	29.41	-	2.94	3.62	0.89	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.49	0.37	มากที่สุด
ด้านสังคมเศรษฐกิจ							
รายได้ที่ได้รับจากการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	51.43	34.28	14.29	-	3.37	0.73	มากที่สุด
รายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง	54.29	42.86	2.85	-	3.51	0.56	มากที่สุด
พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม	51.43	48.57	-	-	3.51	0.51	มากที่สุด
พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่	60.00	40.00	-	-	3.60	0.50	มากที่สุด
รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	57.14	42.86	-	-	3.57	0.50	มากที่สุด
พอใจต่อการบริการสาธารณสุขประเภทพื้นฐานในชุมชน	45.71	48.57	5.72	-	3.40	0.60	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.50	0.50	มากที่สุด
ด้านจิตวิญญาณ							
มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน	85.71	14.29	-	-	3.86	0.36	มากที่สุด
มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง	91.43	8.57	-	-	3.91	0.28	มากที่สุด
พอใจในอาชีพการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่	91.43	8.57	-	-	3.91	0.28	มากที่สุด
อาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น	88.57	11.43	-	-	3.89	0.32	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.89	0.29	มากที่สุด

ตารางที่ 24 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านครอบครัว							
สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน	88.57	11.43	-	-	3.89	0.32	มากที่สุด
มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ	74.29	25.71	-	-	3.74	0.44	มากที่สุด
สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้	74.29	25.71	-	-	3.74	0.44	มากที่สุด
รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ	77.14	20.00	2.86	-	3.74	0.51	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.78	0.37	มากที่สุด
ด้านสิ่งแวดล้อม							
พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย	94.29	5.71	-	-	3.94	0.24	มากที่สุด
พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	88.57	11.43	-	-	3.89	0.32	มากที่สุด
รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง	80.00	20.00	-	-	3.80	0.41	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.88	0.28	มากที่สุด
ภาพรวม					3.63	0.30	มากที่สุด

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

(12) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.16 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.93 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.68 – 3.40 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 3.40 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 3.37 และสุขภาพแข็งแรงดี ค่าเฉลี่ย 3.31

ด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.15 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.94 – 3.46 คุณภาพชีวิตด้านสังคมเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ย 3.46 พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ ค่าเฉลี่ย 3.44 และพอใจต่อการบริการสาธารณูปโภคพื้นฐานในชุมชนค่าเฉลี่ย 3.14

ด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.43 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.37 – 3.49 คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง ค่าเฉลี่ย 3.49 พอใจในอาชีพ การทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.46 และมีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 3.40

ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.36 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.23 – 3.54 คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดีและมีความผูกพันต่อกัน ค่าเฉลี่ย 3.54 มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ ค่าเฉลี่ย 3.37 และสามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้ ค่าเฉลี่ย 3.31

ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.43 หากพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.17 – 3.60 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย ค่าเฉลี่ย 3.60 พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อม ในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.51 และรู้หลักและวิธีการทำการเกษตร ที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 3.17 (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านสุขภาพ							
สุขภาพแข็งแรงดี	31.43	68.57	-	-	3.31	0.47	มากที่สุด
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง	40.00	60.00	-	-	3.40	0.50	มากที่สุด
รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	37.14	62.86	-	-	3.37	0.49	มากที่สุด
พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง	34.29	60.00	5.71	-	3.29	0.57	มากที่สุด
ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์	20.00	51.43	28.57	-	2.91	0.70	มาก
มีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ	21.21	78.79	-	-	3.21	0.86	มาก
สวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	28.57	42.86	21.43	7.14	2.93	1.43	มาก
ทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	33.33	48.15	11.11	7.41	3.07	1.52	มาก
หยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง	20.59	58.82	17.65	2.94	2.97	0.87	มาก
ไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	14.70	41.18	41.18	2.94	2.68	0.88	มาก
เมื่อเจ็บป่วยสามารถไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข	21.21	51.52	18.18	9.09	2.85	1.08	มาก
เฉลี่ย					2.93	0.38	มาก
ด้านสังคมเศรษฐกิจ							
รายได้ที่ได้รับจากการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	26.47	47.06	20.59	5.88	2.94	0.97	มาก
รายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง	28.57	40.00	31.43	-	2.97	0.79	มาก
พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม	25.71	60.00	14.29	-	3.11	0.63	มาก
พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่	50.00	44.12	5.88	-	3.44	0.84	มากที่สุด
รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	51.43	42.86	5.71	-	3.46	0.61	มากที่สุด
พอใจต่อการบริการสาธารณสุขปโภคพื้นฐานในชุมชน	25.71	62.86	11.43	-	3.14	0.60	มาก
เฉลี่ย					3.15	0.51	มาก
ด้านจิตวิญญาณ							
มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน	42.85	54.29	2.86	-	3.40	0.55	มากที่สุด
มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง	48.57	51.43	-	-	3.49	0.51	มากที่สุด
พอใจในอาชีพการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่	48.57	48.57	2.86	-	3.46	0.56	มากที่สุด
อาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น	40.00	57.14	2.86	-	3.37	0.55	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.43	0.45	มากที่สุด

ตารางที่ 25 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านครอบครัว							
สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน	54.29	45.71	-	-	3.54	0.51	มากที่สุด
มีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ	45.71	45.71	8.58	-	3.37	0.65	มากที่สุด
สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้	37.14	57.15	5.71	-	3.31	0.58	มากที่สุด
รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ	37.14	48.57	14.29	-	3.23	0.69	มาก
เฉลี่ย					3.36	0.52	มากที่สุด
ด้านสิ่งแวดล้อม							
พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย	60.00	40.00	-	-	3.60	0.50	มากที่สุด
พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	51.43	48.57	-	-	3.51	0.51	มากที่สุด
รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง	31.43	57.14	8.57	2.86	3.17	0.71	มาก
เฉลี่ย					3.43	0.48	มากที่สุด
ภาพรวม					3.16	0.34	มาก

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

(13) เฉลี่ยรวม

เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.26 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.09 หากพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.49 – 3.50 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 3.50 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 3.48 และทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ทานใช้ สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ค่าเฉลี่ย 3.45

ด้านสังคมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.19 หากพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.97 – 3.44 คุณภาพชีวิตด้านสังคมเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ ค่าเฉลี่ย 3.44 รู้สึกปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ค่าเฉลี่ย 3.42 และพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.32

ด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.46 หากพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.44 – 3.55 คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจในอาชีพการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.55 มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 3.51 และมีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง ค่าเฉลี่ย 3.50

ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.43 หากพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.40 – 3.58 คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดีและมีความผูกพันต่อกัน ค่าเฉลี่ย 3.58 รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ ค่าเฉลี่ย 3.49 และมีโอกาสไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ ค่าเฉลี่ย 3.45

ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.49 หากพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.44 – 3.59 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย ค่าเฉลี่ย 3.59 พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อม ในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ค่าเฉลี่ย 3.55 และรู้หลักและวิธีการทำการเกษตร ที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 3.44 (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เฉลี่ยรวม

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านสุขภาพ							
สุขภาพแข็งแรงดี	45.22	51.91	2.87	-	3.42	0.60	มากที่สุด
ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง	49.76	50.00	0.24	-	3.50	0.56	มากที่สุด
รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	48.08	51.44	0.48	-	3.48	0.61	มากที่สุด
พักผ่อนเพียงพอวันละ 6 – 8 ชั่วโมง	46.76	48.68	3.84	0.72	3.41	0.67	มากที่สุด
ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์	32.85	38.41	22.46	6.28	2.98	0.96	มาก
มีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ	34.22	46.99	12.77	6.02	3.09	0.90	มาก
สวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำนผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	47.46	44.92	4.80	2.82	3.37	1.39	มากที่สุด
ทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	53.95	39.27	4.24	2.54	3.45	1.41	มากที่สุด
หยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง	30.51	49.15	16.95	3.39	3.07	0.87	มาก
ไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	12.74	40.63	29.32	17.31	2.49	0.95	น้อย
เมื่อเจ็บป่วยสามารถไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข	35.68	44.91	14.56	4.85	3.11	0.92	มาก
เฉลี่ย					3.09	0.53	มาก
ด้านสังคมเศรษฐกิจ							
รายได้ที่ได้รับจากการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	22.22	54.35	21.26	2.17	2.97	0.80	มาก
รายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง	26.57	59.42	13.29	0.72	3.12	0.74	มาก
พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม	39.08	53.64	7.04	0.24	3.32	0.76	มากที่สุด
พอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่	45.78	52.53	1.45	0.24	3.44	0.65	มากที่สุด
รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	45.06	51.57	3.37	-	3.42	0.67	มากที่สุด
พอใจต่อการบริการสาธารณสุขปลอดภัยพื้นฐานในชุมชน	30.22	55.64	11.27	2.87	3.13	0.76	มาก
เฉลี่ย					3.19	0.55	มาก
ด้านจิตวิญญาณ							
มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน	51.68	47.60	0.72	-	3.51	0.62	มากที่สุด
มีการใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและควบคุมตนเองมีความมั่นคง	51.20	47.12	1.68	-	3.50	0.63	มากที่สุด
พอใจในอาชีพการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่	56.73	41.83	1.20	0.24	3.55	0.63	มากที่สุด
อาชีพทำการเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น	47.58	48.79	3.39	0.24	3.44	0.70	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.46	0.59	มากที่สุด

ตารางที่ 26 (ต่อ)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต (ร้อยละ)				ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านครอบครัว							
สมาชิกในครอบครัวมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน	59.18	39.61	1.21	-	3.58	0.67	มากที่สุด
มีโอกาสดูไปมาหาสู่กันของญาติ ๆ	50.96	43.00	6.04	-	3.45	0.73	มากที่สุด
สามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้	46.49	46.97	6.30	0.24	3.40	0.75	มากที่สุด
รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ	52.90	43.00	3.86	0.24	3.49	0.71	มากที่สุด
เฉลี่ย					3.43	0.66	มากที่สุด
ด้านสิ่งแวดล้อม							
พอใจต่อสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัย	60.34	38.70	0.72	0.24	3.59	0.62	มากที่สุด
พอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่	56.01	42.55	1.44	-	3.55	0.63	มากที่สุด
รู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง	49.40	45.54	4.82	0.24	3.44	0.70	มากที่สุด
					3.49	0.59	มากที่สุด
ภาพรวม					3.26	0.45	มากที่สุด

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

ลำดับที่ 10 สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 โดยรวมเกษตรกรมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวม 3.05 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตมากที่สุด 3.39 รองลงมาด้านครอบครัว ค่าเฉลี่ย 3.19

ลำดับที่ 11 สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4 โดยรวมเกษตรกรมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวม 2.69 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจิตวิญญาณ มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตมากที่สุด 3.04 รองลงมาด้านสังคมเศรษฐกิจ ค่าเฉลี่ย 2.97

ตารางที่ 27 คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

สำนักงาน พัฒนาที่ดิน	ค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิต						ระดับ คุณภาพ ชีวิต
	ด้าน สุขภาพ	ด้านสังคม เศรษฐกิจ	ด้าน จิตวิญญาณ	ด้าน ครอบครัว	ด้าน สิ่งแวดล้อม	ภาพรวม	
เขต 1	3.02	2.81	3.13	3.19	3.39	3.05	มาก
เขต 2	3.02	3.17	3.40	3.44	3.44	3.21	มาก
เขต 3	3.09	3.17	3.41	3.34	3.37	3.22	มาก
เขต 4	2.31	2.97	3.04	2.76	2.95	2.69	มาก
เขต 5	3.17	3.20	3.54	3.59	3.60	3.33	มากที่สุด
เขต 6	2.95	3.00	3.24	3.22	3.25	3.07	มาก
เขต 7	3.49	3.24	3.41	3.40	3.51	3.41	มากที่สุด
เขต 8	3.09	3.07	3.52	3.51	3.50	3.25	มากที่สุด
เขต 9	3.15	3.21	3.59	3.51	3.64	3.33	มากที่สุด
เขต 10	3.39	3.78	3.92	4.00	3.91	3.69	มากที่สุด
เขต 11	3.49	3.50	3.89	3.78	3.88	3.63	มากที่สุด
เขต 12	2.93	3.15	3.43	3.36	3.43	3.16	มาก
ภาพรวม	3.09	3.19	3.46	3.43	3.49	3.26	มากที่สุด

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

3.2) ความพึงพอใจต่อโครงการ

(1) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 3.31 โดยมีความพึงพอใจ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ร้อยละ 34.29 ระดับมาก ร้อยละ 62.86 และระดับน้อย ร้อยละ 2.85 (ตารางที่ 28)

(2) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2

เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 3.60 โดยมีความพึงพอใจ 2 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ร้อยละ 60.00 และระดับมาก ร้อยละ 40.00 (ตารางที่ 28)

(3) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3

เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 3.66 โดยมีความพึงพอใจ 2 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ร้อยละ 65.71 และระดับมาก ร้อยละ 34.29 (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	สำนักงานพัฒนาที่ดิน												เฉลี่ยรวม
	เขต 1	เขต 2	เขต 3	เขต 4	เขต 5	เขต 6	เขต 7	เขต 8	เขต 9	เขต 10	เขต 11	เขต 12	
ระดับความพึงพอใจ													
มากที่สุด	34.29	60.00	65.71	25.71	68.57	51.43	62.86	57.14	62.86	74.29	57.14	60.00	56.67
มาก	62.86	40.00	34.29	71.43	31.43	48.57	37.14	42.86	34.29	20.00	40.00	40.00	41.90
น้อย	2.85	-	-	2.86	-	-	-	-	2.85	5.71	2.86	-	1.43
น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ค่าสถิติ													
ค่าเฉลี่ย	3.31	3.60	3.66	3.23	3.69	3.51	3.63	3.57	3.60	3.69	3.54	3.60	3.55
S.D.	0.53	0.50	0.48	0.49	0.47	0.51	0.49	0.50	0.55	0.58	0.56	0.50	0.53
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

3.3) การแนะนำและเผยแพร่โครงการ

(1) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

เกษตรกรทุกรายมีการแนะนำและเผยแพร่โครงการให้แก่ผู้ที่สนใจทราบ (ตารางที่ 29)

(2) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2

เกษตรกรมีการแนะนำและเผยแพร่โครงการ ร้อยละ 91.43 และไม่แนะนำ ร้อยละ 8.57 โดยเหตุผลที่ไม่แนะนำ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ร้อยละ 66.67 และต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จก่อน ร้อยละ 33.33 (ตารางที่ 29)

(3) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3

เกษตรกรมีการแนะนำและเผยแพร่โครงการ ร้อยละ 91.43 และไม่แนะนำ ร้อยละ 8.57 โดยเหตุผลที่ไม่แนะนำ เนื่องจากต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จก่อน ร้อยละ 66.67 และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ร้อยละ 33.33 (ตารางที่ 29)

(4) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4

เกษตรกรมีการแนะนำและเผยแพร่โครงการ ร้อยละ 54.29 และไม่แนะนำ ร้อยละ 45.71 โดยเหตุผลที่ไม่แนะนำ เนื่องจากต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จก่อน ร้อยละ 56.25 ไม่มีเวลา ร้อยละ 25.18 และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ร้อยละ 18.57 (ตารางที่ 29)

(5) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5

เกษตรกรมีการแนะนำและเผยแพร่โครงการ ร้อยละ 97.14 และไม่แนะนำ ร้อยละ 2.86 โดยเกษตรกรทุกรายให้เหตุผลที่ไม่แนะนำว่าต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จก่อน (ตารางที่ 29)

(6) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6

เกษตรกรมีการแนะนำและเผยแพร่โครงการ ร้อยละ 91.43 และไม่แนะนำ ร้อยละ 8.57 โดยเหตุผลที่ไม่แนะนำ เนื่องจากต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จก่อน ร้อยละ 66.67 และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ร้อยละ 33.33 (ตารางที่ 29)

(7) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

เกษตรกรมีการแนะนำและเผยแพร่โครงการ ร้อยละ 97.14 และไม่แนะนำ ร้อยละ 2.86 โดยเกษตรกรทุกรายให้เหตุผลที่ไม่แนะนำว่าต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จก่อน (ตารางที่ 29)

(8) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8

เกษตรกรมีการแนะนำและเผยแพร่โครงการ ร้อยละ 88.57 และไม่แนะนำ ร้อยละ 11.43 โดยเหตุผลที่ไม่แนะนำ เนื่องจากต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จก่อน ร้อยละ 50.00 และไม่มีเวลา กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ร้อยละ 25.00 เท่ากัน (ตารางที่ 29)

(9) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 9

เกษตรกรมีการแนะนำและเผยแพร่โครงการ ร้อยละ 65.71 และไม่แนะนำ ร้อยละ 34.29 โดยเหตุผลที่ไม่แนะนำ เนื่องจากต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จก่อน กับไม่มีเวลา ร้อยละ 41.67 เท่ากัน และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ร้อยละ 16.66 (ตารางที่ 29)

(10) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10

เกษตรกรมีการแนะนำและเผยแพร่โครงการ ร้อยละ 97.14 และไม่แนะนำ ร้อยละ 2.86 โดยเกษตรกรทุกรายให้เหตุผลที่ไม่แนะนำว่าต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จก่อน (ตารางที่ 29)

(11) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

เกษตรกรมีการแนะนำและเผยแพร่โครงการ ร้อยละ 94.29 และไม่แนะนำ ร้อยละ 5.71 โดยเหตุผลที่ไม่แนะนำ เนื่องจากต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จก่อน กับไม่มีเวลาร้อยละ 50.00 เท่ากัน (ตารางที่ 29)

(12) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

เกษตรกรมีการแนะนำและเผยแพร่โครงการ ร้อยละ 94.29 และไม่แนะนำ ร้อยละ 5.71 โดยเกษตรกรทุกรายให้เหตุผลที่ไม่แนะนำว่าต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จก่อน (ตารางที่ 29)

(13) เฉลี่ยรวม

เกษตรกรมีการแนะนำและเผยแพร่โครงการ ร้อยละ 88.57 และไม่แนะนำ ร้อยละ 11.43 โดยเหตุผลที่ไม่แนะนำ เนื่องจากต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จก่อน ร้อยละ 56.25 ไม่มีเวลา ร้อยละ 22.92 และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ร้อยละ 20.83 (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 การแนะนำและเผยแพร่โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

รายการ	สำนักงานพัฒนาที่ดิน												หน่วย: ร้อยละ
													เฉลี่ยรวม
	เขต 1	เขต 2	เขต 3	เขต 4	เขต 5	เขต 6	เขต 7	เขต 8	เขต 9	เขต 10	เขต 11	เขต 12	
แนะนำ	100.00	91.43	91.43	54.29	97.14	91.43	97.14	88.57	65.71	97.14	94.29	94.29	88.57
ไม่แนะนำ	-	8.57	8.57	45.71	2.86	8.57	2.86	11.43	34.29	2.86	5.71	5.71	11.43
เนื่องจาก													
- สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19	-	66.67	33.33	18.57	-	33.33	-	25.00	16.66	-	-	-	20.83
- ต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จก่อน	-	33.33	66.67	56.25	100.00	66.67	100.00	50.00	41.67	100.00	50.00	100.00	56.25
- ไม่มีเวลา	-	-	-	25.18	-	-	-	25.00	41.67	-	50.00	-	22.92

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

3.4) ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะโครงการ

(1) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีปัญหาอุปสรรค ร้อยละ 48.57 โดยลักษณะปัญหาอุปสรรคที่พบ ได้แก่ ดินมีธาตุอาหารน้อยขาดความอุดมสมบูรณ์ กับหน่วยงานภาครัฐขาดความต่อเนื่องในการแนะนำและถ่ายทอดความรู้ ร้อยละ 35.29 เท่ากัน ปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอ ร้อยละ 23.53 และปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร ร้อยละ 11.76 สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 68.57 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ ร้อยละ 50.00 ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกร ร้อยละ 33.33 และแนะนำการปรับปรุงบำรุงดินร้อยละ 16.67 เป็นต้น (ตารางที่ 30 และ ตารางที่ 31)

(2) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีปัญหาอุปสรรค ร้อยละ 54.29 โดยลักษณะปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ ดินมีธาตุอาหารน้อยขาดความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 73.68 ความล่าช้าของโครงการ ร้อยละ 21.05 และปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอ ร้อยละ 15.79 เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 65.71 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกร ร้อยละ 47.83 จัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ ร้อยละ 43.48 และหน่วยงานภาครัฐควรดำเนินการให้เร็วขึ้น ร้อยละ 17.39 เป็นต้น (ตารางที่ 30 และ ตารางที่ 31)

(3) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3

เกษตรกรเข้าร่วมโครงการมีปัญหาอุปสรรค ร้อยละ 37.14 โดยลักษณะปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ ปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอ ร้อยละ 38.46 ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร ร้อยละ 23.08 ความล่าช้าของโครงการ กับหน่วยงานภาครัฐขาดความต่อเนื่องในการแนะนำและถ่ายทอดความรู้ ร้อยละ 15.38 เท่ากัน เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 48.57 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ ร้อยละ 47.06 ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกร กับแนะนำเรื่องการทำแหล่งน้ำสำรอง ร้อยละ 29.41 เท่ากัน และติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 17.65 เป็นต้น (ตารางที่ 30 และ ตารางที่ 31)

(4) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4

เกษตรกรเข้าร่วมโครงการมีปัญหาอุปสรรค ร้อยละ 45.71 โดยลักษณะปัญหาอุปสรรคที่พบ ได้แก่ ดินมีธาตุอาหารน้อยขาดความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 62.50 ความล่าช้าของโครงการ ร้อยละ 37.50 และปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร ร้อยละ 6.25 สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 8.57 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ กับหน่วยงานภาครัฐควรดำเนินการให้เร็วขึ้น ร้อยละ 100.00 เท่ากัน (ตารางที่ 30 และ ตารางที่ 31)

(5) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีปัญหาอุปสรรค ร้อยละ 28.57 โดยลักษณะปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ ความล่าช้าของโครงการ ร้อยละ 60.00 ปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอ ร้อยละ 30.00 และดินมีธาตุอาหารน้อยขาดความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 20.00 เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 37.14 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ ร้อยละ 61.54 หน่วยงานภาครัฐควรดำเนินการให้เร็วขึ้น ร้อยละ 46.15 และให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกร ร้อยละ 23.08 เป็นต้น (ตารางที่ 30 และ ตารางที่ 31)

(6) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีปัญหาอุปสรรค ร้อยละ 42.86 โดยลักษณะปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ ปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอ ร้อยละ 60.00 ความล่าช้าของโครงการ ร้อยละ 26.67 และดินมีธาตุอาหารน้อยขาดความอุดมสมบูรณ์ กับปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร ร้อยละ 13.33 เท่ากัน เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 51.43 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ ร้อยละ 61.11 ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกร ร้อยละ 22.22 และติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องร้อยละ 16.67 เป็นต้น (ตารางที่ 30 และ ตารางที่ 31)

(7) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีปัญหาอุปสรรค ร้อยละ 25.71 โดยลักษณะปัญหาอุปสรรคที่พบ ได้แก่ ดินมีธาตุอาหารน้อยขาดความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 33.34 ปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอ ร้อยละ 22.22 ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร ความล่าช้าของโครงการ หน่วยงานภาครัฐขาดความต่อเนื่องในการแนะนำและถ่ายทอดความรู้ และปัญหาศัตรูพืช โรคพืช และโรคระบาดต่าง ๆ ร้อยละ 11.11 เท่ากัน สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 65.71 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ ร้อยละ 86.96 ติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 17.39 ให้คำปรึกษา แนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกร แนะนำการปรับปรุงบำรุงดิน และหน่วยงานภาครัฐควรดำเนินการให้เร็วขึ้น ร้อยละ 4.35 เท่ากัน (ตารางที่ 30 และ ตารางที่ 31)

(8) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีปัญหาอุปสรรค ร้อยละ 37.14 โดยลักษณะปัญหาอุปสรรคที่พบ ได้แก่ ดินมีธาตุอาหารน้อยขาดความอุดมสมบูรณ์ กับความล่าช้าของโครงการ ร้อยละ 30.77 เท่ากัน ปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอ กับปัญหาศัตรูพืช โรคพืช และโรคระบาดต่าง ๆ ร้อยละ 23.08 เท่ากัน และปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร กับหน่วยงานภาครัฐขาดความต่อเนื่องในการแนะนำและถ่ายทอดความรู้ ร้อยละ 15.38 เท่ากัน สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 42.86 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ ร้อยละ 40.00 ให้คำปรึกษา แนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกร กับหน่วยงานภาครัฐควรดำเนินการให้เร็วขึ้น ร้อยละ 26.67 เท่ากัน และติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 20.00 เป็นต้น (ตารางที่ 30 และ ตารางที่ 31)

(9) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 9

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีปัญหาลูกรูปร่าง ร้อยละ 31.43 โดยลักษณะปัญหา
ลูกรูปร่างที่พบ ได้แก่ ปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอ ร้อยละ 45.45 ดินมีธาตุอาหารน้อยขาดความ
อุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 27.28 และปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร หน่วยงานภาครัฐขาดความต่อเนื่อง
ในการแนะนำและถ่ายทอดความรู้ และปัญหาค่าปุ๋ย ไร่อ้อย และโรคราต่าง ๆ ร้อยละ 9.09 เท่ากัน
สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 42.86 ให้ข้อเสนอแนะว่า
ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ ร้อยละ 60.00 ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความรู้
เพิ่มเติมแก่เกษตรกร ร้อยละ 26.67 และติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 13.33 เป็นต้น (ตารางที่ 30
และ ตารางที่ 31)

(10) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีปัญหาลูกรูปร่าง ร้อยละ 60.00 โดยลักษณะปัญหา
ลูกรูปร่างที่พบ ได้แก่ ดินมีธาตุอาหารน้อยขาดความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 76.19 และปัจจัยการผลิตที่ได้รับ
สนับสนุนไม่เพียงพอ ความล่าช้าของโครงการ และหน่วยงานภาครัฐขาดความต่อเนื่องในการแนะนำและ
ถ่ายทอดความรู้ ร้อยละ 23.81 เท่ากัน สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
ร้อยละ 82.86 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ ร้อยละ 72.41
ติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 20.69 ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกร
และหน่วยงานภาครัฐควรดำเนินการให้เร็วขึ้น ร้อยละ 17.24 เท่ากัน เป็นต้น (ตารางที่ 30 และ ตารางที่ 31)

(11) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีปัญหาลูกรูปร่าง ร้อยละ 37.14 โดยลักษณะปัญหา
ลูกรูปร่างที่พบ คือ ดินมีธาตุอาหารน้อยขาดความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 69.23 ปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุน
ไม่เพียงพอ ร้อยละ 23.08 และปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร ร้อยละ 15.38 เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะ
ในการพัฒนาโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 37.14 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณ
สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ กับแนะนำการปรับปรุงบำรุงดิน ร้อยละ 38.46 เท่ากัน ติดตามผลการ
ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 23.08 และให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติม
แก่เกษตรกร กับหน่วยงานภาครัฐควรดำเนินการให้เร็วขึ้น ร้อยละ 15.38 เท่ากัน เป็นต้น (ตารางที่ 30 และ
ตารางที่ 31)

(12) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีปัญหาลูกรูปร่าง ร้อยละ 62.86 โดยลักษณะปัญหา
ลูกรูปร่างที่พบ คือ ปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอ ร้อยละ 50.00 ดินมีธาตุอาหารน้อยขาด
ความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 36.36 และความล่าช้าของโครงการ กับหน่วยงานภาครัฐขาดความต่อเนื่องในการ
แนะนำและถ่ายทอดความรู้ ร้อยละ 9.09 เท่ากัน เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการเกษตรกร
ที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 71.43 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิต
ให้เพียงพอ ร้อยละ 80.00 ติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 16.00 และให้คำปรึกษาแนะนำและ
ให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกร กับแนะนำการปรับปรุงบำรุงดิน ร้อยละ 12.00 เท่ากัน เป็นต้น (ตารางที่ 30
และ ตารางที่ 31)

(13) เฉลี่ยรวม

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีปัญหาอุปสรรค ร้อยละ 42.62 โดยลักษณะปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่ที่พบ คือ ดินมีธาตุอาหารน้อยขาดความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 43.58 ปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอ ร้อยละ 29.61 และความล่าช้าของโครงการ ร้อยละ 18.99 เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 51.90 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ ร้อยละ 61.01 ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกร ร้อยละ 22.94 และติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง กับหน่วยงานภาครัฐควรดำเนินการให้เร็วขึ้น ร้อยละ 14.22 เท่ากัน เป็นต้น (ตารางที่ 30 และ ตารางที่ 31)

ตารางที่ 30 ปัญหาอุปสรรคของโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

หน่วย: ร้อยละ

ปัญหาอุปสรรค	สำนักงานพัฒนาที่ดิน												เฉลี่ยรวม
	เขต 1	เขต 2	เขต 3	เขต 4	เขต 5	เขต 6	เขต 7	เขต 8	เขต 9	เขต 10	เขต 11	เขต 12	
มีปัญหาอุปสรรค	48.57	54.29	37.14	45.71	28.57	42.86	25.71	37.14	31.43	60.00	37.14	62.86	42.62
ลักษณะปัญหาอุปสรรค													
- ปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอ	23.53	15.79	38.46	-	30.00	60.00	22.22	23.08	45.45	23.81	23.08	50.00	29.61
- ดินมีธาตุอาหารน้อยขาดความอุดมสมบูรณ์	35.29	73.68	7.69	62.50	20.00	13.33	33.34	30.77	27.28	76.19	69.23	36.36	43.58
- ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร	11.76	-	23.08	6.25	10.00	13.33	11.11	15.38	9.09	-	15.38	4.55	8.94
- ความล่าช้าของโครงการ	-	21.05	15.38	37.50	60.00	26.67	11.11	30.77	-	23.81	-	9.09	18.99
- หน่วยงานภาครัฐขาดความต่อเนื่องในการแนะนำ และถ่ายทอดความรู้	35.29	5.26	15.38	-	-	6.67	11.11	15.38	9.09	23.81	-	9.09	11.73
- ปัญหาศัตรูพืช โรคพืช และโรคระบาดต่าง ๆ	-	-	7.69	-	-	-	11.11	23.08	9.09	-	-	4.55	3.91
ไม่มีปัญหาและอุปสรรค	51.43	45.71	62.86	54.29	71.43	57.14	74.29	62.86	68.57	40.00	62.86	37.14	57.38

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

ตารางที่ 31 ข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

หน่วย: ร้อยละ

รายการ	สำนักงานพัฒนาที่ดิน												เฉลี่ยรวม
	เขต 1	เขต 2	เขต 3	เขต 4	เขต 5	เขต 6	เขต 7	เขต 8	เขต 9	เขต 10	เขต 11	เขต 12	
มีข้อเสนอแนะ	68.57	65.71	48.57	8.57	37.14	51.43	65.71	42.86	42.86	82.86	37.14	71.43	51.90
ข้อเสนอแนะ													
- ควรให้คำปรึกษา แนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกร	33.33	47.83	29.41	-	23.08	22.22	4.35	26.67	26.67	17.24	15.38	12.00	22.94
- ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ	50.00	43.48	47.06	100.00	61.54	61.11	86.96	40.00	60.00	72.41	38.46	80.00	61.01
- ควรแนะนำเรื่องการหาแหล่งน้ำสำรอง	12.50	-	29.41	-	-	5.56	-	13.33	6.67	3.45	7.69	-	6.42
- ควรแนะนำการปรับปรุงบำรุงดิน	16.67	13.04	-	-	15.38	-	4.35	13.33	-	10.34	38.46	12.00	10.55
- ควรติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	8.33	4.35	17.65	-	-	16.67	17.39	20.00	13.33	20.69	23.08	16.00	14.22
- ควรแนะนำการป้องกัน/กำจัด ศัตรูพืชและโรคระบาดในพืชและสัตว์	4.17	-	-	-	-	-	-	6.67	-	3.45	-	4.00	1.83
- หน่วยงานภาครัฐควรดำเนินการให้เร็วขึ้น	-	17.39	11.76	100.00	46.15	11.11	4.35	26.67	-	17.24	15.38	8.00	14.22
ไม่มีข้อเสนอแนะ	31.43	34.29	51.43	91.43	62.86	48.57	34.29	57.14	57.14	17.14	62.86	28.57	48.10

ที่มา: จากการคำนวณ (2565)

4) สรุปผลการศึกษา

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปี 2564 โดยมีการบูรณาการหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เริ่มตั้งแต่การฝึกอบรมเกษตรกร จ้างแรงงาน ขุดสระกักเก็บน้ำ ปรับปรุงบำรุงดิน พัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ประมง และปศุสัตว์ พื้นที่ที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการรายละ 2.5-5 ไร่ ซึ่งเกษตรกรได้ดำเนินการในพื้นที่แปลงทำการเกษตรของตนเองเรียบร้อยแล้วหลังเสร็จสิ้นโครงการแต่หน่วยงานภาครัฐยังไม่ได้มีการประเมินวัดคุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการภาครัฐ ดังนั้น ผู้เสนอผลงานได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์รายได้ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ข้อมูลคุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่มีต่อโครงการ ซึ่งมีขั้นตอนการศึกษา 4 ขั้นตอนหลัก และ 11 ขั้นตอนย่อย เพื่อได้ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนงานและโครงการเพื่อสนับสนุนในการพิจารณาแนวทางเลือกในการใช้ประโยชน์ที่ดินให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1-12 จำนวน 420 ราย โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล 3 ด้าน คือ ด้านภาวะเศรษฐกิจและสังคม ด้านภาวะการผลิต ด้านคุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกร สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

4.1) ด้านภาวะเศรษฐกิจและสังคม พบว่า เกษตรกรมีสถานภาพทางสังคมเป็นเกษตรกรทั่วไป พื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 3.75 ไร่ต่อครัวเรือน เอกสารสิทธิ์เป็นโฉนดที่ดินมากที่สุดร้อยละ 72.09 ของพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด สถานภาพด้านการเงินมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 204,024.28 บาทต่อปี (รายได้ในภาคการเกษตรร้อยละ 56.82 และนอกภาคการเกษตรร้อยละ 43.18) มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน 140,294.29 บาทต่อปี หรือร้อยละ 68.76 ของรายได้ทั้งหมด ภาวะหนี้สินมีการกู้ยืมเงินร้อยละ 62.14 ของครัวเรือนทั้งหมด อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยร้อยละ 6.69 ต่อปี สำหรับสถานภาพด้านแรงงาน ครัวเรือนเกษตรกรมีสมาชิกในครัวเรือนและแรงงานในภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น เนื่องจากหลังเข้าร่วมโครงการมีกิจกรรมในการผลิตทางการเกษตรมากขึ้นจากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรผสมผสาน โดยสมาชิกในครัวเรือนเพิ่มขึ้นจาก 3.65 คนต่อครัวเรือน เป็น 3.73 คนต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 2.19 และมีแรงงานในภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นจาก 2.12 คนต่อครัวเรือน เป็น 2.24 คนต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 5.66 โดยเป็นแรงงานคืนถิ่นเฉลี่ย 1.36 คนต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 3.61 ของแรงงานภาคการเกษตรในครัวเรือน

4.2) ด้านภาวะการผลิต พบว่า พื้นที่เข้าร่วมโครงการเป็นที่ลุ่มร้อยละ 50.95 และเป็นที่ดอนร้อยละ 49.05 รูปแบบสระเก็บน้ำส่วนใหญ่เป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าร้อยละ 81.19 และเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 79.29 มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอต่อการผลิตตลอดทั้งปี ส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรทั้งหมดใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อปลูกข้าวนาปีเพียงอย่างเดียว หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรได้ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นเกษตรผสมผสาน ส่งผลให้มีต้นทุนการผลิตสูงจากเดิม 2,278.71 บาทต่อไร่ เป็น 4,084.37 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้น 1,805.66 บาทต่อไร่ โดยทำให้มูลค่าผลผลิตและผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยเพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน

ทั้งนี้ เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนการผลิตจากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรผสมผสานได้ เนื่องจากมีสระเก็บน้ำที่สามารถใช้ในการผลิตทางการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ถึงแม้ว่าการทำเกษตรผสมผสานทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น แต่ก็ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน จากการผลิตสินค้าเกษตรที่มีความหลากหลาย ทำให้มีทางเลือกในการจำหน่ายผลผลิตมากขึ้นตลอดทั้งปี ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรได้ และช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือนด้วยการบริโภคผลผลิตจากแปลงเกษตรผสมผสาน

4.3) ด้านคุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.26 โดยสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10 มีคุณภาพชีวิตดีที่สุดในค่าเฉลี่ย 3.69 หากพิจารณารายด้านพบว่า ด้านครอบครัว (สมาชิกในครอบครัวมีความผูกพันต่อกัน ไปมาหาสู่กัน ช่วยเหลือกัน และรับประทานอาหารร่วมกันเป็นประจำ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.00 รองลงมาด้านจิตวิญญาณ (มีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ พึ่งพอใจกับอาชีพเกษตรทฤษฎีใหม่ และอาชีพเกษตรทำให้มีชีวิตดีขึ้น) ค่าเฉลี่ย 3.92 ทั้งนี้เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.55 เนื่องจากสามารถใช้ประโยชน์จากสระกักเก็บน้ำเพื่อทำเกษตรผสมผสานได้ตามความต้องการ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ดังนี้

(1) ผู้บริหารกรมพัฒนาที่ดินมีข้อมูลด้านคุณภาพชีวิต และรายได้ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ลดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

(2) คณะทำงานกำกับและติดตามโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงาน

(3) เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตและสถานีพัฒนาที่ดินใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการพิจารณาแนวทางเลือกการใช้ประโยชน์ที่ดินให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ

ข้อเสนอแนะของผู้เสนอผลงานมีดังนี้

(1) หน่วยงานภาครัฐควรเข้าไปส่งเสริม แนะนำ และถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องการเกษตร เช่น การปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับการผลิต การแก้ปัญหาโรคพืช ศัตรูพืช เป็นต้น รวมทั้งการติดตามผลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง

(2) หน่วยงานภาครัฐควรนำแปลงเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จมาเป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านการปลูกพืชผสมผสานตามแบบทฤษฎีใหม่ ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเป็นตัวอย่างให้กับเกษตรกรไทยมาศึกษาดูงานเพื่อเป็นการขยายผลต่อไป

(3) กรมพัฒนาที่ดินควรจัดอบรมเพิ่มความรู้ให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐศาสตร์การผลิต การใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ทักษะการเทคนิคการสื่อสาร และอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

4) ขั้นตอนการจัดทำรายงานและเผยแพร่ข้อมูล

4.1) จัดทำรายงานเอกสารวิชาการ

การจัดทำรายงานเอกสารวิชาการเพื่อเผยแพร่ให้ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจนำไปใช้ประโยชน์จะดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณ ตามรูปแบบและวิธีการจัดทำรายงานเอกสารวิชาการเรื่องการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

(1) บทสรุปผู้บริหาร

(2) บทที่ 1 ประกอบด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของการศึกษา ระยะเวลา และสถานที่ดำเนินการ ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ นิยามศัพท์

(3) บทที่ 2 ภาวะเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร การถือครองที่ดินของเกษตรกร สถานภาพด้านการเงินของครัวเรือนเกษตรกร สถานภาพด้านแรงงานของครัวเรือนเกษตรกร และการรับรู้ข่าวสารของโครงการ

(4) บทที่ 3 ภาวะการผลิต ประกอบไปด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะพื้นที่ทำการผลิต สภาพการผลิตและการกระจายผลผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต ตัวอย่างกิจกรรม ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตของเกษตรกร (รายแปลง)

(5) บทที่ 4 คุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกร ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ความพึงพอใจต่อการแนะนำและเผยแพร่โครงการ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะโครงการ

(5) สรุปผลและข้อเสนอแนะ

แต่อย่างไรก็ตาม ในแต่ละขั้นตอนผู้เสนอผลงานได้ดำเนินการสรุปและเขียนรายงานเอกสารวิชาการใน 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) แบบตาราง เพื่อให้ข้อมูลอยู่ในรูปแบบที่กะทัดรัดและสะดวกต่อการเปรียบเทียบ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็ว ซึ่งแบบตารางจะแสดงรูปแบบของสถิติเพื่อการวิเคราะห์ และ (2) ไม่ได้อยู่ในรูปแบบตาราง เป็นการพรรณนาเรื่องผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยขั้นตอนนี้ถือเป็นขั้นตอนก่อนจะสุดท้ายที่ผู้เสนอผลงานต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการเขียนรายงานเพื่อนำเสนอผลไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนางาน/โครงการที่ประเมินได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งยึดหลักในการเขียนรายงานเอกสารวิชาการ ดังนี้ (1) ความถูกต้อง ไม่บิดเบือน (2) ความรัดกุมและตรงประเด็น (3) ความง่าย อ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่สับสน (4) ความต่อเนื่องเขียนอย่างมีเหตุผลและมีลำดับอย่างต่อเนื่อง (5) ความหลากหลาย การนำเสนอผลการวิเคราะห์มีความหลากหลาย เช่น นำเสนอโดยตาราง ภาพ เป็นต้น และ (6) ความสำคัญ เน้นประเด็นที่สำคัญตรงกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำอย่างครบถ้วน

4.2) นำเสนอข้อมูลผลงาน

การนำเสนอผลงานวิชาการเรื่องการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ หลังจากดำเนินการจัดทำรายงานแล้วเสร็จในขั้นตอนที่ผ่านมา ผู้นำเสนอผลงานจะต้องนำเอกสารวิชาการเสนอต่อคณะทำงานวิชาการด้านเศรษฐกิจที่ดิน และคณะทำงานวิชาการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินในลำดับต่อไป เพื่อให้คณะทำงานวิชาการแต่ละระดับพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ผลงานมีความสมบูรณ์และถูกต้องมากขึ้น และเกิดคุณค่าเป็นประโยชน์ต่อองค์กร ผู้ปฏิบัติงาน และเกษตรกร

4.3) เผยแพร่ผลการศึกษา

การเผยแพร่ผลการศึกษาเรื่องการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นขั้นตอนหลังจากผู้นำเสนอผลงานได้นำเสนอผลงานเอกสารวิชาการต่อ คณะทำงานวิชาการแต่ละระดับแล้ว พร้อมปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ในขั้นตอนต่อจากนี้เป็นขั้นตอน การเผยแพร่ผลการศึกษาผ่านช่องทางต่าง ๆ อาทิเช่น การเผยแพร่โดยบุคคล (การประชุมสัมมนา) การเผยแพร่ โดยสื่อสิ่งพิมพ์ (รายงานผลการศึกษาฉบับสมบูรณ์ หนังสือเวียน รายงานประจำปี) และการเผยแพร่โดยสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ (สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media)) เป็นต้น เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดหรือผู้ที่สนใจนำไปใช้ ประโยชน์ต่อไป

ตัวอย่างการเผยแพร่ข้อมูลโดยสื่อสิ่งพิมพ์ (รายงานเอกสารวิชาการฉบับสมบูรณ์)

ภาพที่ 6 การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ (รายงานเอกสารวิชาการ)

ตัวอย่างการเผยแพร่ข้อมูลโดยสื่อสิ่งพิมพ์ (รายงานประจำปีกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน)

ภาพที่ 7 การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ (รายงานประจำปี)

ตัวอย่างการเผยแพร่โดยสื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือเวียน)

(1) เผยแพร่ข้อมูลโดยการแจ้งเวียนผู้บริหารกรมพัฒนาที่ดิน และเจ้าหน้าที่ในสังกัดกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ตามหนังสือกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร ที่ กษ 0837.03/425 ลงวันที่ 13 กันยายน 2565

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน โทร. ๒๒๒๒๐
ที่ กษ ๐๘๓๗.๐๓/๔๒๕ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๕
เรื่อง รายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

ด้วยกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตรได้จัดทำรายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สรุปผลการศึกษาโดยสังเขป ได้ดังนี้ (รายละเอียดตาม QR Code)

๑.สาระสำคัญของโครงการ

รายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ และวิเคราะห์รายได้ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑-๑๒ จำนวน ๔๒๐ ราย โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ๓ ด้าน คือ ด้านภาวะเศรษฐกิจและสังคม ด้านภาวะการผลิต ด้านคุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกร

๒. ผลการศึกษา

๒.๑ ด้านภาวะเศรษฐกิจและสังคม พบว่า เกษตรกรเป็นเพศชายร้อยละ ๕๓.๕๗ และเพศหญิงร้อยละ ๔๖.๔๓ มีอายุเฉลี่ย ๕๒ ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีสถานภาพทางสังคมเป็นเกษตรกรทั่วไป พื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย ๓.๗๕ ไร่ต่อครัวเรือน เอกสารสิทธิ์เป็นโฉนดที่ดินมากที่สุดร้อยละ ๗๒.๐๔ ของพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด สถานภาพด้านการเงินมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน ๒๐,๔๐๒.๒๘ บาทต่อปี (รายได้ในภาคการเกษตรร้อยละ ๕๖.๘๒ และนอกภาคการเกษตรร้อยละ ๔๓.๑๘) มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน ๓๔,๐๒๔.๒๔ บาทต่อปี หรือร้อยละ ๖๘.๗๖ ของรายได้ทั้งหมด ภาวะหนี้สินมีการกู้ยืมเงินร้อยละ ๖๒.๓๔ ของครัวเรือนทั้งหมด อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยร้อยละ ๖.๖๔ ต่อปี สำหรับสถานภาพด้านแรงงาน ครัวเรือนเกษตรกรมีสมาชิกในครัวเรือนและแรงงานในภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น เนื่องจาก หลังเข้าร่วมโครงการมีกิจกรรมในการผลิตทางการเกษตรมากขึ้นจากเกษตรกรเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรกรผสมผสาน โดยสมาชิกในครัวเรือนเพิ่มขึ้นจาก ๓.๖๕ คนต่อครัวเรือน เป็น ๓.๗๓ คนต่อครัวเรือน หรือร้อยละ ๒.๓๔ และมีแรงงานในภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นจาก ๒.๓๒ คนต่อครัวเรือน เป็น ๒.๒๔ คนต่อครัวเรือน หรือร้อยละ ๕.๖๖ โดยเป็นแรงงานคืนถิ่นเฉลี่ย ๑.๓๖ คนต่อครัวเรือน หรือร้อยละ ๓.๖๑ ของแรงงานภาคการเกษตรในครัวเรือน

๒.๒ ด้านภาวะการผลิต พบว่า พื้นที่เข้าร่วมโครงการเป็นที่ลุ่มร้อยละ ๕๐.๕๕ และเป็นที่ดินร้อยละ ๔๙.๐๕ รูปแบบสระเก็บน้ำส่วนใหญ่เป็นแบบสื่เหลี่ยมผืนผ้าร้อยละ ๘๓.๓๔ และเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๔.๒๔ มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอต่อการผลิตตลอดทั้งปี ส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินนั้น ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรทั้งหมดใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อปลูกข้าวนาปีเพียงอย่างเดียว หลังเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรได้ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นเกษตรผสมผสาน ส่งผลให้มีต้นทุนการผลิตสูงจากเดิม ๒,๒๗๘.๗๓ บาทต่อไร่

/เป็น ๔,๐๘๔.๓๗...

- ๒ -

เป็น ๔,๐๘๔.๓๗ บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้น ๑,๘๐๕.๖๖ บาทต่อไร่ แต่ก็ทำให้มูลค่าผลผลิต และผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย เพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้ มูลค่าผลผลิตก่อนเข้าร่วมโครงการ ๕,๒๔๙.๕๔ บาทต่อไร่ หลังเข้าร่วมโครงการ ๑๑,๓๒๕.๘๓ บาทต่อไร่ เพิ่มขึ้น ๕,๘๗๖.๒๙ บาทต่อไร่ ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย ก่อนเข้าร่วมโครงการ ๓,๐๒๐.๘๓ บาทต่อไร่ หลังร่วมโครงการ ๗,๐๔๓.๔๖ บาทต่อไร่ เพิ่มขึ้น ๔,๐๒๐.๖๓ บาทต่อไร่ โดยอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) จาก ๒.๓๓ เพิ่มขึ้นเป็น ๒.๗๒ ทำให้มีความคุ้มค่าทางการเงินมากขึ้น ทั้งนี้ เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนการผลิตจากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรผสมผสานได้ เนื่องจากมีสระเก็บน้ำที่สามารถใช้ในการผลิตทางการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ถึงแม้ว่าการทำเกษตรผสมผสาน ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น แต่ก็ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน จากการผลิตสินค้าเกษตรที่มีความหลากหลาย ทำให้มีทางเลือกในการจำหน่ายผลผลิตมากขึ้นตลอดทั้งปี ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรได้ และช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือนด้วยการบริโภคผลผลิตจากแปลงเกษตรผสมผสาน

๒.๓ ด้านคุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกร พบว่า (๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ๓.๒๖ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย ๓.๔๙ ซึ่งเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ๓.๕๕ (๒) เกษตรกรส่วนใหญ่มีการแนะนำและเผยแพร่โครงการร้อยละ ๘๘.๕๗ และไม่แนะนำร้อยละ ๑๑.๔๓ เหตุผลส่วนใหญ่ที่ไม่แนะนำ คือ ต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จกับพื้นที่ของตนเองเสียก่อนร้อยละ ๕๖.๒๕ (๓) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะโครงการ เกษตรกร มีปัญหาและอุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการร้อยละ ๔๒.๖๒ ลักษณะปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่ที่พบ คือ ดินมีธาตุอาหารน้อยขาดความอุดมสมบูรณ์ร้อยละ ๔๓.๕๘ และ (๔) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการของเกษตรกร ส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอร้อยละ ๖๑.๐๑

๒.๔ ข้อเสนอแนะ หน่วยงานภาครัฐควรแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกรในการปรับปรุงบำรุงดิน การใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม และเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับการทำเกษตรผสมผสาน รวมถึงการจัดหาช่องทางการจำหน่ายผลผลิต การรวมกลุ่มของเกษตรกร และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อให้การดำเนินงานของโครงการมีความต่อเนื่องและยั่งยืน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายสุภัทรชัย โอนารกิจกุลชัย)

ผู้อำนวยการกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร

รายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรพิเศษ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

<https://1o0.in/9e1840>

ที่ กษ ๐๘๓พ.๐๓/๔๒๕

ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรยุคใหม่ ปีงบประมาณ

พ.ศ.

๒๕๖๕

ความเร่งด่วน ปกติ

การดำเนินการ

ส่งจาก: กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร

ผู้ส่ง: นางสาวศศิธร นันทะเอกธารินทร์

วันเวลาส่ง: ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๓:๔๐

เรียน ผอ.กนด.

เพื่อโปรดทราบรายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร
 ที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรยุคใหม่
 ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายสุกัทรชัย โอฬารกิจกุลชัย)

ผู้อำนวยการกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร

๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๓:๒๘

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

เลขรับ ๓๘๕๒

วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕

เวลา ๑๓:๔๔

ส่งจาก: กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

ผู้ส่ง: นางสาวเพชรรัตน์ ชื่นทรง

วันเวลาส่ง: ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๓:๔๘

เรียน รพท.ว.

เพื่อโปรดทราบสรุปผลการศึกษา

ส่งจาก: สำนักวิจัยด้านวิชาการ

ทราบ

ปิด

(ปิดเรื่อง วันที่ ๐๕ ต.ค. ๒๕๖๕ ๐๙:๔๑)

(นายสมศักดิ์ สุขจันทร์)

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๓:๒๙

สำนักวิจัยด้านวิชาการ

เลขรับ ๓๙๖๙

วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕

เวลา ๑๕:๕๙

(นายสถาพร โจธาวิทย์)

รองอธิบดี ด้านวิชาการ

๑๔ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๐๘:๕๒

ส่งจาก: กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร

ผู้ส่ง: นายสุกัทรชัย โอฬารกิจกุลชัย

วันเวลาส่ง: ๑๔ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๓:๐๓

เพื่อทราบ

(นายสุกัทรชัย โอฬารกิจกุลชัย)

ผู้อำนวยการกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร

๑๔ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๓:๐๓

นายธนกฤต ผลเกลี้ยง

เลขรับ (ปิดเรื่อง)

วันที่ ๒๑ ก.ย. ๒๕๖๕

เวลา ๑๕:๔๒

ส่งจาก: กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร

ผู้ส่ง: นายสุกัทรชัย โอฬารกิจกุลชัย

วันเวลาส่ง: ๑๔ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๓:๐๓

เพื่อทราบ

(นายสุกัทรชัย โอฬารกิจกุลชัย)

ผู้อำนวยการกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร

๑๔ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๓:๐๓

นางสาววัลยา บุญเลิศ

เลขรับ (ปิดเรื่อง)

วันที่ ๑๔ ก.ย. ๒๕๖๕

เวลา ๑๔:๕๙

ภาพที่ 8 การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือเวียนผู้บริหาร)

(2) เผยแพร่ข้อมูลโดยการแจ้งเวียนสถานีพัฒนาที่ดิน 77 จังหวัด และสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1-12 ตามหนังสือกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ที่ กษ 0837/1887 ลงวันที่ 13 กันยายน 2565

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน โทร. ๐ ๒๕๖๙๙ ๑๔๓๘

ที่ กษ ๐๘๓๗/๑๘๘๗ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑-๑๒

ด้วยกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน โดยกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตรได้จัดทำรายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ สรุปผลการศึกษาโดยสังเขปได้ดังนี้ (รายละเอียดตาม QR Code)

๑.สาระสำคัญของโครงการ

รายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ และวิเคราะห์รายได้ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑-๑๒ จำนวน ๔๒๐ ราย โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ๓ ด้าน คือ ด้านภาวะเศรษฐกิจและสังคม ด้านภาวะการผลิต ด้านคุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกร

๒. ผลการศึกษา

๒.๑ ด้านภาวะเศรษฐกิจและสังคม พบว่า เกษตรกรเป็นเพศชายร้อยละ ๕๓.๕๗ และเพศหญิงร้อยละ ๔๖.๔๓ มีอายุเฉลี่ย ๕๒ ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีสถานภาพทางสังคมเป็นเกษตรกรทั่วไป พื้นที่เข้าร่วมโครงการเฉลี่ย ๓.๗๕ ไร่ต่อครัวเรือน เอกสารสิทธิ์เป็นโฉนดที่ดินมากที่สุดร้อยละ ๗๒.๐๔ ของพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด สถานภาพด้านการเงินมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน ๒๐,๔๐๔.๒๘ บาทต่อปี (รายได้ในภาคการเกษตรร้อยละ ๕๖.๘๒ และนอกภาคการเกษตรร้อยละ ๔๓.๑๘) มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน ๓๔,๐๒๔.๒๘ บาทต่อปี หรือร้อยละ ๖๘.๗๖ ของรายได้ทั้งหมด ภาวะหนี้สินมีการกู้ยืมเงินร้อยละ ๖๒.๑๔ ของครัวเรือนทั้งหมด อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยร้อยละ ๖.๖๔ ต่อปี สำหรับสถานภาพด้านแรงงาน ครัวเรือนเกษตรกรมีสมาชิกในครัวเรือนและแรงงานในภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น เนื่องจากหลังเข้าร่วมโครงการมีกิจกรรมในการผลิตทางการเกษตรมากขึ้นจากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรผสมผสาน โดยสมาชิกในครัวเรือนเพิ่มขึ้นจาก ๓.๖๕ คนต่อครัวเรือน เป็น ๓.๗๓ คนต่อครัวเรือน หรือร้อยละ ๒.๑๔ และมีแรงงานในภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นจาก ๒.๑๒ คนต่อครัวเรือน เป็น ๒.๒๔ คนต่อครัวเรือน หรือร้อยละ ๕.๖๖ โดยเป็นแรงงานคืนถิ่นเฉลี่ย ๑.๓๖ คนต่อครัวเรือน หรือร้อยละ ๓.๖๑ ของแรงงานภาคการเกษตรในครัวเรือน

๒.๒ ด้านภาวะการผลิต พบว่า พื้นที่เข้าร่วมโครงการเป็นกลุ่มร้อยละ ๕๐.๔๕ และเป็นที่ดินร้อยละ ๔๙.๐๕ รูปแบบสระเก็บน้ำส่วนใหญ่เป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าร้อยละ ๘๑.๑๔ และเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๔.๒๔ มีปริมาณน้ำในสระเพียงพอต่อการผลิตตลอดทั้งปี ส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินนั้น ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรทั้งหมดใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อปลูกข้าวนาปีเพียงอย่างเดียว หลังเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรได้ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นเกษตรผสมผสาน ส่งผลให้มีต้นทุนการผลิตสูงจากเดิม ๒,๒๗๘.๗๑ บาทต่อไร่

ฯเป็น ๔,๐๘๔.๓๗...

- ๒ -

เป็น ๔,๐๘๔.๓๗ บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้น ๑,๘๐๕.๖๖ บาทต่อไร่ แต่ก็ทำให้มูลค่าผลผลิต และผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย เพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้ มูลค่าผลผลิตก่อนเข้าร่วมโครงการ ๕,๒๙๙.๕๔ บาทต่อไร่ หลังเข้าร่วมโครงการ ๑๑,๓๒๕.๘๓ บาทต่อไร่ เพิ่มขึ้น ๕,๘๒๖.๒๙ บาทต่อไร่ ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย ก่อนเข้าร่วมโครงการ ๓,๐๒๐.๘๓ บาทต่อไร่ หลังร่วมโครงการ ๗,๐๔๓.๔๖ บาทต่อไร่ เพิ่มขึ้น ๔,๐๒๐.๖๓ บาทต่อไร่ โดยอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) จาก ๒.๓๓ เพิ่มขึ้นเป็น ๒.๗๒ ทำให้มีความคุ้มค่าทางการเงินมากขึ้น ทั้งนี้ เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนการผลิตจากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรผสมผสานได้ เนื่องจากมีสระเก็บน้ำที่สามารถใช้ในการผลิตทางการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ถึงแม้ว่าการทำเกษตร ผสมผสานทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น แต่ก็ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน จากการผลิตสินค้าเกษตรที่มีความหลากหลาย ทำให้มีทางเลือกในการจำหน่ายผลผลิตมากขึ้นตลอดทั้งปี ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรได้ และช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือนด้วยการบริโภคผลผลิตจากแปลงเกษตรผสมผสาน

๒.๓ ด้านคุณภาพชีวิตและทัศนคติของเกษตรกร พบว่า (๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ๓.๒๖ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย ๓.๔๙ ซึ่งเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ๓.๕๕ (๒) เกษตรกรส่วนใหญ่มีการแนะนำและเผยแพร่โครงการร้อยละ ๘๘.๕๗ และไม่แนะนำร้อยละ ๑๑.๔๓ เหตุผลส่วนใหญ่ที่ไม่แนะนำ คือ ต้องการทดลองให้เกิดผลสำเร็จกับพื้นที่ของตนเองเสียก่อนร้อยละ ๕๖.๒๕ (๓) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะโครงการ เกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการร้อยละ ๔๒.๖๒ ลักษณะปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่ที่พบ คือ ดินมีธาตุอาหารน้อยขาดความอุดมสมบูรณ์ร้อยละ ๔๓.๕๘ และ (๔) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการของเกษตรกร ส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เพียงพอร้อยละ ๖๓.๐๓

๒.๔ ข้อเสนอแนะ หน่วยงานภาครัฐควรแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกรในการปรับปรุงบำรุงดิน การใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม และเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับการทำเกษตรผสมผสาน รวมถึงการจัดหาช่องทางจำหน่ายผลผลิต การรวมกลุ่มของเกษตรกร และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อให้การดำเนินงานของโครงการมีความต่อเนื่องและยั่งยืน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายสมศักดิ์ สุขจันทร์)

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

รายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ = ตำบล = กลุ่มเกษตรกรยุคใหม่
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

<https://lo0.in/9e1840>

ที่ กษ ๐๘๑๓/๑๘๘๓

ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปีงบประมาณ

พ.ศ.

๒๕๖๕

ความเร่งด่วน ปกติ

การดำเนินการ

ส่งจาก: กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร

ผู้ส่ง: นางสาวศศิธร นันทิพรคุณารักษ์

วันเวลาส่ง: ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๑:๐๖:๒๐

เรียน ผอ.กนธ.

 (นายสุทินชัย โสฬารกิจกุลชัย)

ผู้อำนวยการกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร

๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๑:๐๖:๒๐

เพื่อโปรดพิจารณารายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

ที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑

กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

หากเห็นชอบโปรดลงนามในหนังสือแจ้ง สทอ.๑-๑๒๒

เพื่อทราบผลการศึกษาคือ

ส่งจาก: กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

ผู้ส่ง: นางสาวเพชรรัตน์ ชื่นทรงวง

วันเวลาส่ง: ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๑:๐๖:๒๐

เพื่อโปรดทราบ

 (นายสมศักดิ์ สุระจินทร์)
 ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๑:๐๖:๒๐

ส่งจาก: กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

ผู้ส่ง: นางสาวเพชรรัตน์ ชื่นทรงวง

วันเวลาส่ง: ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๑:๐๖:๒๐

เพื่อโปรดทราบ

 (นายสมศักดิ์ สุระจินทร์)
 ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๑:๐๖:๒๐

ส่งจาก: กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

ผู้ส่ง: นางสาวเพชรรัตน์ ชื่นทรงวง

วันเวลาส่ง: ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๑:๐๖:๒๐

เพื่อโปรดทราบ

 (นายสมศักดิ์ สุระจินทร์)
 ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๑:๐๖:๒๐

ส่งจาก: กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

ผู้ส่ง: นางสาวเพชรรัตน์ ชื่นทรงวง

วันเวลาส่ง: ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๑:๐๖:๒๐

เพื่อโปรดทราบ

 (นายสมศักดิ์ สุระจินทร์)
 ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๑:๐๖:๒๐

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

เลขที่รับ

วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕

เวลา ๑๑:๐๖:๒๐

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖

เลขที่รับ ๔๘๖๖๐๙

วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕

เวลา ๑๑:๐๖:๒๐

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖

เลขที่รับ ๔๘๖๖๑๐

วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕

เวลา ๑๑:๐๖:๒๐

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๕

เลขที่รับ ๖๘๘๓๑๑

วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕

เวลา ๑๖:๒๐:๑๘

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๔

เลขที่รับ ๔๘๖๘๑๑

วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕

เวลา ๑๑:๐๖:๒๐

ที่ กษ ๐๔๑๗/๑๘๘๗

ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปิงปวงประมาณ

ท.ศ.

๒๕๖๕

ความเร่งด่วน ปกติ

การดำเนินการ

ส่งจาก: สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗

ผู้ส่ง: นางฤทธินิชา บุญช่วง

วันเวลาส่ง: ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๕:๑๑

เรียน สกค.น่าน แพร่ พงษะ เอื้ออรรถ

ทราบ

(นายชนวิทย์ ชมมุ)
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7
๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๕:๒๐

สถานีพัฒนาที่ดินเชียงราย
เลขที่รับ ๒๕๖๖
วันที่ ๑๔ ก.ย. ๒๕๖๕
เวลา ๐๘:๒๗

ส่งจาก: สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗

ผู้ส่ง: นางฤทธินิชา บุญช่วง

วันเวลาส่ง: ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๕:๑๑

เรียน สกค.น่าน แพร่ พงษะ เอื้ออรรถ

ทราบ

(นายชนวิทย์ ชมมุ)
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7
๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๕:๒๐

สถานีพัฒนาที่ดินน่าน
เลขที่รับ ๒๕๖๓๔
วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕
เวลา ๑๖:๒๘

ส่งจาก: สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗

ผู้ส่ง: นางฤทธินิชา บุญช่วง

วันเวลาส่ง: ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๕:๑๑

เรียน สกค.น่าน แพร่ พงษะ เอื้ออรรถ

ทราบ

(นายชนวิทย์ ชมมุ)
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7
๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๕:๒๐

สถานีพัฒนาที่ดินแพร่
เลขที่รับ ๒๕๓๓๔
วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕
เวลา ๑๕:๒๓

ส่งจาก: สถานีพัฒนาที่ดินแพร่

ทราบ

ทราบ

(ปิดเรื่อง วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๖:๓๒)

(นายคณีย์ พงษ์อวยสลา)
ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินแพร่
๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๕:๔๘

ส่งจาก: สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

ผู้ส่ง: นายพิทโยธ ไร่ทาวรัตน์

วันเวลาส่ง: ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๕:๒๓

แจ้ง ผชช./กลุ่ม/และ ๕ สกค. ทราบ

(นายพิทโยธ ไร่ทาวรัตน์)
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8
๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๕:๐๑

สถานีพัฒนาที่ดินเลย
เลขที่รับ ๒๕๔๖๖
วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕
เวลา ๑๕:๔๓

ส่งจาก: สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

ผู้ส่ง: นายพิทโยธ ไร่ทาวรัตน์

วันเวลาส่ง: ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ ๑๕:๒๓

แจ้ง ผชช./กลุ่ม/และ ๕ สกค. ทราบ

(นายพิทโยธ ไร่ทาวรัตน์)
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8
๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ เวลา ๑๕:๐๑

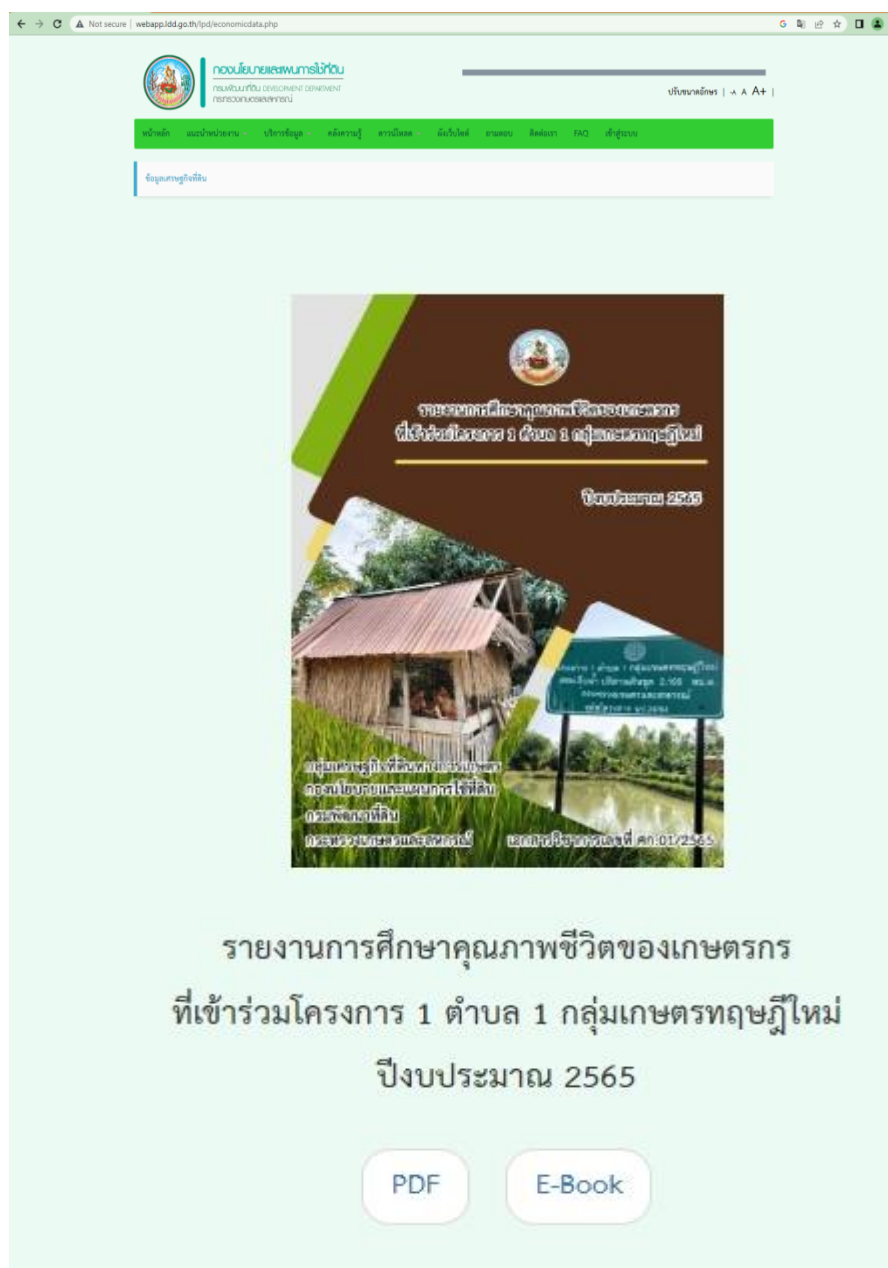
สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์
เลขที่รับ ๒๐๓๓๓
วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕
เวลา ๑๖:๒๒

ภาพที่ 9 การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือเวียนหน่วยงาน)

ตัวอย่างการเผยแพร่โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media))

(1) เผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

(https://webapp.ddd.go.th/lpd/node_modules/file/Eco/1%E0%B8%95%E0%B8%B3%E0%B8%9A%E0%B8%A51%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B8%B8%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%97%E0%B8%A4%E0%B8%A9%E0%B8%8E%E0%B8%B5%E0%B9%83%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B9%88/Farmer_Quality_of_Life_Study_Report/mobile/index.html)

ภาพที่ 10 การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (เว็บไซต์กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน)

4.3 เป้าหมายของผลงาน

องค์กร

1) ผู้บริหารกรมพัฒนาที่ดินมีข้อมูลด้านคุณภาพชีวิต และรายได้ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ลดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

2) คณะทำงานกำกับและติดตามโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงาน

ผู้ปฏิบัติงาน

- เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตและสถานีพัฒนาที่ดินใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการพิจารณาแนวทางเลือกการใช้ประโยชน์ที่ดินให้แก่เกษตรกรและผู้ที่สนใจ

เกษตรกร

1) สร้างความเข้มแข็งในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเอง และมีความมั่นคงเป็นแหล่งผลิตอาหาร

2) เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

5. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

5.1 เชิงปริมาณ

5.1.1 ได้ข้อมูลเชิงสถิติภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

5.1.2 ได้ข้อมูลเชิงสถิติต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

5.1.3 ได้ข้อมูลเชิงสถิติด้านคุณภาพชีวิตของเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

5.1.4 ได้ข้อมูลพิถีพิถันของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

5.1.5 รายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ฉบับเต็มรูปแบบ Hardcopy และ e-book จำนวน 1 ชุด

5.2 เชิงคุณภาพ

5.2.1 หน่วยงานกรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานอื่น ๆ สามารถนำข้อมูลภาวะเศรษฐกิจและสังคม ต้นทุนและผลตอบแทน และข้อมูลด้านคุณภาพชีวิตไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทย

5.2.2 เกษตรกรไทยสามารถนำความรู้จากแปลงเกษตรกรตัวอย่างไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง และส่งผลให้มีแปลงศึกษาดูงานด้านการเกษตรที่ประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้น

6. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

6.1 ผู้บริหารกรมพัฒนาที่ดินมีข้อมูลด้านคุณภาพชีวิต และรายได้ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ลดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

6.2 คณะทำงานกำกับและติดตามโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงาน

6.3 เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตและสถานีพัฒนาที่ดินใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการพิจารณาแนวทางเลือกการใช้ประโยชน์ที่ดินให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ

7. ความยุ่งยากและความซับซ้อนในการดำเนินการ

7.1 การวางแผนลงพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูล ต้องประสานขอข้อมูลจากพื้นที่เกี่ยวกับพืชปลูกที่เข้าร่วมโครงการ พร้อมตัวแปรที่ต้องควบคุมคือแปลงของเกษตรกรที่ทำการผลิตและได้รับผลผลิตแล้วในปี 2564 โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลแล้วตรวจสอบข้อมูลที่จัดเก็บว่ามีความสมบูรณ์สามารถใช้เป็นตัวแทนเกษตรกรที่ดีได้หรือไม่

7.2 ในการหาพื้นที่ที่จัดเก็บข้อมูลด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ การแปรผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นศาสตร์เฉพาะ ซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ประสบการณ์พอสมควรในการอ่านค่าและแปรผลข้อมูล

7.3 กระบวนการจัดทำตารางจัดเก็บข้อมูลเพื่อประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ ต้องใช้เวลาตรวจสอบความถูกต้องค่อนข้างมาก เนื่องจากข้อมูลเกษตรกรมีหลายมิติ

7.4 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เช่น ต้นทุนและผลตอบแทน การวัดคุณภาพชีวิต เป็นต้น ต้องดำเนินการหลายขั้นตอนและต้องใช้ความรอบคอบเพื่อให้การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่มีความหลากหลายให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการก่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

7.5 การใช้โปรแกรมประมวลผลเชิงสถิติต้องมีความรู้ความเข้าใจเพื่อนำข้อมูลไปใช้ประเมินผลด้านเศรษฐกิจที่ดิน

8. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

8.1 เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และหรือช่วงฤดูฝนและหรือเกษตรกรไม่อยู่ในแปลงเกษตร ส่งผลกระทบในบางพื้นที่ที่กำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายเข้าสำรวจและจัดเก็บข้อมูลภาวะเศรษฐกิจและสังคม ภาวะการผลิต และคุณภาพชีวิต ตลอดจนทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการ ไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลของเกษตรกรได้ จึงทำการปรับเปลี่ยนแผนเพื่อแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าว

8.2 ในบางพื้นที่มีปัญหาเกี่ยวกับระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มีสัญญาณไม่แรง ส่งผลต่อการใช้เครื่องมือ Agri-Map Mobile ทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลพืชปลูก/พืชผสมผสานเกษตรกรได้

8.3 บุคลากรยังขาดความรู้ทักษะในการใช้โปรแกรมประมวลผลเชิงสถิติ รวมทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการประเมินผลด้านเศรษฐกิจที่ดิน

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 หน่วยงานภาครัฐควรเข้าไปส่งเสริม แนะนำ และถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องการเกษตร เช่น การปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับการผลิต การแก้ปัญหาโรคพืช ศัตรูพืช เป็นต้น รวมทั้งการติดตามผลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง

9.2 หน่วยงานภาครัฐควรนำแปลงเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จมาเป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านการปลูกพืชผสมผสานตามแบบทฤษฎีใหม่ ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเป็นตัวอย่างให้กับเกษตรกรไทยมาศึกษาดูงานเพื่อเป็นการขยายผลต่อไป

9.3 กรมพัฒนาที่ดินควรจัดอบรมเพิ่มความรู้ให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐศาสตร์การผลิต การใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ทักษะการเทคนิคการสื่อสาร และอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

10. การเผยแพร่ผลงาน

10.1 เผยแพร่ข้อมูลในรายงานประจำปี 2565 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

10.2 เผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เช่น เว็บไซต์ของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน เฟซบุ๊กของกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร เป็นต้น

10.3 เผยแพร่ข้อมูลโดยนำเสนอข้อมูลผลงานต่อคณะทำงานวิชาการด้านเศรษฐกิจที่ดิน/คณะทำงานวิชาการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

10.4 เผยแพร่ข้อมูลโดยการแจ้งเวียนหนังสือกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร ที่ กษ 0837.03/425 ลงวันที่ 13 กันยายน 2565 เรื่อง รายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

10.5 เผยแพร่ข้อมูลโดยการแจ้งเวียนหนังสือกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินที่ กษ 0837/1887 ลงวันที่ 13 กันยายน 2565 เรื่อง รายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

11. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

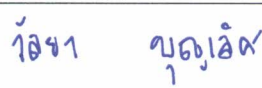
11.1 นางสาววัลยา บุญเลิศ ตำแหน่งเศรษฐกรชำนาญการพิเศษ สัดส่วนของผลงาน 10% มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลเบื้องต้น สำรวจและร่วมวิเคราะห์ข้อมูลภาวะเศรษฐกิจและสังคม ต้นทุน ผลตอบแทน และคุณภาพชีวิต

11.2 นายณัฐภาส ศรีเลิศ ตำแหน่งเศรษฐกรปฏิบัติการ สัดส่วนของผลงาน 5% มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลเบื้องต้น สำรวจเก็บข้อมูลภาวะเศรษฐกิจและสังคม ต้นทุน ผลตอบแทน และคุณภาพชีวิต

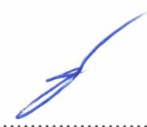
ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
 (นายสุภัทรชัย โอฟารกิจกุลชัย)
 ตำแหน่ง เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
 ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
1) นางสาววัลยา บุญเลิศ	
2) นายณัฐภาส ศรีเลิศ	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
 (นายชาคริต อินนะระ)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
 ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)
 (นายอาทิตย์ สุขเกษม)
 ตำแหน่ง รองอธิบดีด้านวิชาการ
 รักษาการแทน อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
 ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อยสองระดับ คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป
 อีกหนึ่งระดับเว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลเดียวกัน ก็ให้คำรับรองหนึ่งระดับได้

รายการอ้างอิง

- กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. เป้าหมายการขุดสระน้ำโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปี 2564. (Online). <https://lddntag.ddd.go.th/lddntag/report.php?p=0>, 1 ธันวาคม 2564.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2565. คู่มือ Agri-Map ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map Online). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- กฤษฎา เอี่ยมฐานนท์. 2557. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ: การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กัญญพัสดุ์ กล่อมจงเจริญ. 2560. คุณภาพชีวิตของเกษตรกรกรเกษตรอินทรีย์ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์การจัดการดุสิตบัณฑิต สาขาการจัดการธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- กุสุมา โกศล. 2555. คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางในยุคเศรษฐกิจถดถอย: ศึกษากรณีจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- คณะเศรษฐศาสตร์. 2557. เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2524. การวัดการวิจัยทัศนคติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ดารณี ศรีสง่า. 2557. วิธีการปฏิบัติงานเขตพัฒนาที่ดินสำหรับเกษตรกร. กรุงเทพมหานคร: สำนักสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- ธนกิจ สุขสันติติก. 2559. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลตำบลอุทัย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปติรัฐ เครือจินา. 2563. คุณภาพชีวิตเกษตรกรในยุคการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีและศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- พัชรี หล้าแหล่ง. 2556. การศึกษาคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในพื้นที่ภาคใต้. เชียงใหม่: สำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ไพจิตร ชัยสิทธิ์. 2558. แนวทางการบริหารจัดการเขตการใช้ที่ดินสำหรับพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ในส่วนของเศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร: กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- มงคล ปานศรี. 2562. ความพึงพอใจของผู้โดยสารภายในประเทศชาวไทยด้านคุณภาพบริการของท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการองค์กร, มหาวิทยาลัยเกริก.
- รังสรรค์ โฉมยา. ม.ป.ป. สเกลคู่ มิติใหม่ในการใช้แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต. (Online). http://thesis.swu.ac.th/swuarticle/Ed_Tech/Ed_Techv13n1p145.pdf, 15 ธันวาคม 2565
- ราชกิจจานุเบกษา. 2551. พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551. เล่มที่ 125 ตอนที่ 27 ก
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: นาน มีบุคคัพบลีเคชั่น.
- วรัทยา พรหมสมุทร. 2555. ความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนที่มีต่อความสำคัญของปัญหาสังคมศึกษาเฉพาะกรณี เด็กและเยาวชนในจังหวัดสงขลา. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศุภรทิพย์ นิลารักษ์. 2557. คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ภายในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศูนย์ประเมินผล. 2551. คู่มือวิทยาการการฝึกอบรม หลักสูตร การติดตาม และประเมินผล. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร. 2557. คำนิยามข้อมูลสถิติการเกษตร. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สมศักดิ์ เพียบพร้อม. 2531. การจัดการฟาร์มประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สอนของพ่อ สดิดในดวงใจ. 2561. ทศนคติต่อประเภทของข่าวและความพึงพอใจต่อประสิทธิผลการ
สื่อสารของผู้รับสารที่ส่งผลต่อการปรับตัวเชิงกลยุทธ์ของ MANAGER ONLINE.
วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

สัตตยา กระแสรชล. 2538. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดตั้งอุทยานสายใจธรรมจังหวัด
ฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สีสอน แสนทะวิสุก. 2561. การศึกษาความรู้และทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เมือง
ปากช่อง แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรม
หาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อภิวัฒน์ รัตนวราหะ. 2558. เศรษฐกิจที่ดินของประเทศไทย : ปริทัศน์สถานภาพความรู้.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

อักษร สมประสงค์. 2549. ศึกษาแนวคิดการจัดสวัสดิการในรูปแบบสหกรณ์ออมทรัพย์สำหรับ
พนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด. การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
เศรษฐศาสตร์สหกรณ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามใช้สัมภาษณ์เกษตรกร

ตัวอย่างที่.....
หน่วยที่ดินที่.....
ระดับความเหมาะสม.....

แบบสอบถามเกษตรกร
คุณภาพชีวิตเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล..... เบอร์โทร.....
หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
วันที่สัมภาษณ์.....ผู้สัมภาษณ์.....เบอร์โทร.....
สพด. สพข.
โซน () 47 () 48 พิกัดแปลงปลูก X..... Y.....

สภาพพื้นที่ ☐ 1) ที่ราบลุ่ม ☐ 2) ที่ดอน
ขนาดพื้นที่ ☐ 1) 3 ไร่ ☐ 2) 4 ไร่ ☐ 3) 5 ไร่ ☐ 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....ไร่
ลักษณะรูปแบบสระเก็บน้ำ

☐ 1) สี่เหลี่ยมจัตุรัส ☐ 2) สี่เหลี่ยมผืนผ้า ☐ 3) วงกลม
☐ 4) ตัว L ☐ 5) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ความเพียงพอของแหล่งน้ำในพื้นที่โครงการ

☐ 1) เพียงพอทั้งปี ☐ 2) ไม่เพียงพอ ใช้ได้.....เดือน

กิจกรรมก่อนเข้าร่วมโครงการ (เช่น นาข้าว).....

กิจกรรมหลังเข้าร่วมโครงการ (เช่น นาข้าว ประมง สวนผสม).....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (โปรดขีดเครื่องหมาย (v) ที่ตรงกับความเป็นจริง)

1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง
2. อายุปี
3. ระดับการศึกษา

☐ 1) ไม่รู้หนังสือ	☐ 2) อ่านออกเขียนได้
☐ 3) ประถมศึกษา	☐ 4) มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ 5) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	☐ 6) ปวส./อนุปริญญา
☐ 7) ปริญญาตรี	☐ 8) สูงกว่าปริญญาตรี
4. สถานภาพทางสังคม

☐ 1) กำนัน	☐ 2) ผู้ใหญ่บ้าน
☐ 3) กรรมการหมู่บ้าน	☐ 4) หมอดินอาสา
☐ 5) เกษตรกรทั่วไป	☐ 6) อื่น ๆ (ระบุ).....

5. หนังสือสำคัญในที่ดิน (เฉพาะที่เข้าร่วมโครงการ)

☐ 1) โฉนด.....ไร่	☐ 2) ส.ท.ก.ไร่
☐ 3) ส.ป.ก. 4-01.....ไร่	☐ 4) น.ส. 3 ก.ไร่
☐ 5) ส.ค.1.....ไร่	☐ 6) น.ส.3.....ไร่
☐ 7) อื่น ๆ (ระบุ)	

6. รายได้ของเกษตรกรเฉลี่ยต่อปี

- ☐ ในการเกษตร จำนวน.....บาท/ปี
- ☐ นอกการเกษตร จำนวน.....บาท/ปี (เงินเดือน หรือเงินรับจ้างอื่น ๆ)

7. การกู้ยืมเงิน

- ☐ ไม่มี
- ☐ มี จำนวนเงิน.....บาท กู้จากที่ไหน..... ดอกเบี้ยร้อยละ.....ต่อปี

8. ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน.....บาท

9. การเคลื่อนย้ายแรงงาน

- ก่อนเข้าร่วมโครงการ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน คน จำนวนแรงงานที่ทำการเกษตร คน
- หลังจากเข้าร่วมโครงการ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน คน จำนวนแรงงานที่ทำการเกษตร คน

10. หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรทฤษฎีใหม่ มีแรงงานกลับมาทำเกษตรทฤษฎีใหม่หรือเกษตรผสมผสานหรือไม่

- ☐ 1) ไม่มี ☐ 2) มีแรงงานคืนถิ่น.....ราย

ตอนที่ 2 การรับรู้ข่าวสารของโครงการ

11. ท่านรู้จัก/เคยได้ยินเกี่ยวกับโครงการนี้หรือไม่

☐ 1) ไม่รู้จัก/ไม่เคยได้ยิน	
☐ 2) รู้จัก/เคยได้ยิน จากใคร	
☐ (1) เพื่อนบ้าน	☐ (2) ผู้นำท้องถิ่น
☐ (3) หมอдинอาสา	☐ (4) เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน
☐ (5) สื่อ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ	☐ (6) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. ท่านเข้าร่วมโครงการเพราะอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) น้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร	☐ 2) เพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ
☐ 3) น้อมนำตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	☐ 4) ทำตามเพื่อนบ้าน
☐ 5) อยากมีรายได้เพิ่มขึ้น	☐ 6) ไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมโครงการ
☐ 7) หน่วยงานภาครัฐชักชวนให้เข้าร่วมโครงการ	☐ 8) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

13. ท่านมีความพึงพอใจต่อโครงการระดับใด

☐ 1) น้อยที่สุด	☐ 2) น้อย
☐ 3) มาก	☐ 4) มากที่สุด

ตอนที่ 3 โปรดทำเครื่องหมาย / ในแต่ละข้อที่ท่านคิดว่าปัจจุบันท่านมี หรือส่งผลต่อการดำรงชีวิตของท่าน

คุณภาพชีวิตของเกษตรกร	ระดับคุณภาพชีวิต			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านสุขภาพ				
14. ท่านมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี				
15. ท่านพึงพอใจกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง				
16. ท่านได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย				
17. ท่านได้นอนหลับพักผ่อนวันละ 6 – 8 ชั่วโมง				
18. ท่านได้ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 30 – 50 นาที 3 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์				
19. ท่านพึงพอใจที่มีเวลาทำงานอดิเรกต่าง ๆ เช่น เลี้ยงสัตว์ เล่นกีฬา อ่านหนังสือ เป็นต้น				
20. ท่านสวมเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ป้องกันเมื่อท่านผสมหรือพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช				
21. ท่านทำความสะอาดร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ทันทีหลังจากที่ท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช				
22. ท่านมีการหยุดพักระหว่างการทำงานทุก 2 ชั่วโมง				
23. ท่านไม่มีอาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และกระดูกขณะทำงานในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่				
24. เมื่อเจ็บป่วยท่านจะไปรับบริการที่สถานบริการสาธารณสุข				
ด้านสังคมเศรษฐกิจ				
25. รายได้ที่ท่านได้รับจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต				
26. รายได้จากการประกอบอาชีพการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความมั่นคง				
27. พื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของท่านกว้างขวางเพียงพอเหมาะสม				
28. ท่านพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับเพื่อน ๆ หรือเพื่อนบ้านในชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่				
29. ท่านรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน				
30. ท่านพึงพอใจกับบริการสาธารณูปโภคพื้นฐานในชุมชน เช่น บริการไฟฟ้า บริการประปา เส้นทางคมนาคม บริการรถโดยสารสาธารณะ เป็นต้น				

คุณภาพชีวิตของเกษตรกร	ระดับคุณภาพชีวิต			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านจิตวิญญาณ				
31. ท่านมีความสุขกับชีวิตความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน				
32. ท่านใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และควบคุมตนเอง				
33. ท่านรู้สึกพึงพอใจในอาชีพการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่				
34. อาชีพทำการเกษตรทำให้ท่านมีชีวิตที่ดีขึ้น				
ด้านครอบครัว				
35. สมาชิกในครอบครัวของท่านมีความเข้าใจกันดี และมีความผูกพันต่อกัน				
36. ท่านและญาติ ๆ มีโอกาสไปมาหาสู่กัน				
37. ท่านสามารถขอความช่วยเหลือจากญาติได้				
38. ท่านได้รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ				
ด้านสิ่งแวดล้อม				
39. ท่านพึงพอใจกับสภาพแวดล้อม และที่พักอาศัยของท่าน				
40. ท่านพึงพอใจในความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมในกระบวนการทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่				
41. ท่านรู้หลักและวิธีการทำการเกษตรที่ถูกต้อง				

42. ท่านได้นำความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปแนะนำเกษตรกรรายอื่นหรือไม่

☐ แนะนำ

☐ ไม่แนะนำ เนื่องจาก.....

43. ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาต่อยอดโครงการ

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินโครงการ	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/พัฒนาโครงการ
1)	1)
2)	2)
3)	3)

ตัวอย่างที่.....

ตอนที่ 4 ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

X.....Y.....

ชื่อเกษตรกร.....เบอร์โทร.....สพด..... สภาพพื้นที่ ☐ ที่ลุ่ม ☐ ที่ดอน ☐

รายได้จากการเกษตร.....บาท

รายการ	พืชเดิม		พืชใหม่/เกษตรผสมผสาน													
	☐ พืช..... ☐		พืช		พืช		พืช		พืช		รวม		ปศุสัตว์		ประมง	
	จำนวน	มูลค่า (บาท)	จำนวน	มูลค่า (บาท)	จำนวน	มูลค่า (บาท)	จำนวน	มูลค่า (บาท)	จำนวน	มูลค่า (บาท)	จำนวน	มูลค่า (บาท)	จำนวน	มูลค่า (บาท)	จำนวน	มูลค่า (บาท)
พื้นที่ปลูก (ไร่)																
จำนวน (ต้น/ตัว)																
ผลผลิตที่ได้รับ (กก.)																
ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)																
ต้นทุน (บาท)																
- ค่าพันธุ์ (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)																
- ค่าปุ๋ย																
ปุ๋ยเคมี																
ปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ																
- ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช/ วัชพืช																
- ค่าน้ำมัน/ไฟฟ้า																
- ค่าอาหารสัตว์																
- อื่น ๆ (ระบุ).....																

รายการ	พืชเดิม		พืชใหม่/เกษตรกรผสมผสาน													
	☐ พืช..... ☐		พืช		พืช		พืช		พืช		รวม		ปศุสัตว์		ประมง	
	จำนวน	มูลค่า (บาท)	จำนวน	มูลค่า (บาท)	จำนวน	มูลค่า (บาท)	จำนวน	มูลค่า (บาท)	จำนวน	มูลค่า (บาท)	จำนวน	มูลค่า (บาท)	จำนวน	มูลค่า (บาท)	จำนวน	มูลค่า (บาท)
ค่าแรงงาน (อัตราค่าจ้างรายวัน..... บาท ค่าจ้างไถ.....บาท/ไร่																
- เตรียมดิน																
- ปลุก																
- ดูแลรักษา (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)																
- เก็บเกี่ยว																
การบริหารจัดการผลผลิต	☐ บริโภค/ แลกเปลี่ยน ☐ นำไป จำหน่าย		☐ บริโภค/ แลกเปลี่ยน ☐ นำไป จำหน่าย		☐ บริโภค/ แลกเปลี่ยน ☐ นำไป จำหน่าย		☐ บริโภค/ แลกเปลี่ยน ☐ นำไป จำหน่าย		☐ บริโภค/ แลกเปลี่ยน ☐ นำไป จำหน่าย		☐ บริโภค/ แลกเปลี่ยน ☐ นำไป จำหน่าย		☐ บริโภค/ แลกเปลี่ยน ☐ นำไป จำหน่าย		☐ บริโภค/ แลกเปลี่ยน ☐ นำไป จำหน่าย	

หมายเหตุ: เกษตรกรเข้าร่วมโครงการคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ กิจกรรมการผลิตในปี 2564

ภาคผนวก ข
พื้นที่สำรวจข้อมูลเกษตรกรรมภาคสนาม

พื้นที่สำรวจข้อมูลเกษตรกรรมภาคสนาม

หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
5	บางไผ่ดำ	โรงช้าง	พรหมบุรี	สิงห์บุรี
4	บางกระโจม	โพธิ์ชัย	อินทร์บุรี	สิงห์บุรี
8	ลำไต้	โพธิ์ชัย	อินทร์บุรี	สิงห์บุรี
6	ไผ่ดำ	ไผ่ดำ	หนองแค	สระบุรี
5	ป่าคา	บ้านกล้วย	หนองโดน	สระบุรี
1	เพี้ยขวา	ผึ้งรวง	เฉลิมพระเกียรติ	สระบุรี
8	ส้มกลิ้ง	บางไทรป่า	บางเลน	นครปฐม
1	คลองสามบาท	บางเตย	สามพราน	นครปฐม
4	หนองหวาย	หันคา	หันคา	ชัยนาท
4	พระขาว	โพงาม	สรรคบุรี	ชัยนาท
1	สี่แยกบ้านใหม่	บ้านกล้วย	เมือง	ชัยนาท
7	สปก.	บึงบอน	หนองเสือ	ปทุมธานี
6	ปากบึงพัฒนา	บึงบา	หนองเสือ	ปทุมธานี
12	คลองตบผักชี	ระแหง	ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี
7	หน้าไม้	หน้าไม้	ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี
1	บ้านขวาง	บ้านขวาง	มหาราช	พระนครศรีอยุธยา
2	ขวาง	บ้านขวาง	มหาราช	พระนครศรีอยุธยา
5	โพธิ์ไทร	จำปา	ท่าเรือ	พระนครศรีอยุธยา
7	สามเรือน	เกาะเกิด	บางปะอิน	พระนครศรีอยุธยา
8	หนองมะกอก	บ้านนา	บ้านนา	นครนายก
3	มหาวงษ์	โพธิ์แท่น	องครักษ์	นครนายก
6	ยอยไฮ	เกาะหวาย	ปากพลี	นครนายก
6	กระแซงเตย	คลองสวน	บางบ่อ	สมุทรปราการ
8	หนองโสน	ทะเลบก	ดอนเจดีย์	สุพรรณบุรี
6	พลับพลาไชย	พลับพลาไชย	อู่ทอง	สุพรรณบุรี
5	มะขามแต้	หัวนา	เดิมบางนางบวช	สุพรรณบุรี
7	โคกสลุ	โคกสลุ	พัฒนานิคม	ลพบุรี
2	มะกอกหวาน	มะกอกหวาน	ชัยบาดาล	ลพบุรี
6	ท่าฉาง	ท่ามะนาว	ชัยบาดาล	ลพบุรี
1	บางกระเพียง	บางขาม	บ้านหมี่	ลพบุรี
3	ยางกลาง	สีบัวทอง	แสวงหา	อ่างทอง

หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
5		สีบัวทอง	แสวงหา	อ่างทอง
7		สีบัวทอง	แสวงหา	อ่างทอง
4	โคกปราสาท	ทัพไทย	ตาพระยา	สระแก้ว
2	ขอนแก่น	เขาสามสืบ	เขาฉกรรจ์	สระแก้ว
6	โนนขี้เหล็ก	ผ่านศึก	อรัญประเทศ	สระแก้ว
3	โคกระกา	ทัพไทย	ตาพระยา	สระแก้ว
8	ใหม่สุขประเสริฐ	เมืองไผ่	อรัญประเทศ	สระแก้ว
11	เขาวัง	ผ่านศึก	อรัญประเทศ	สระแก้ว
11	ฝั่งคลอง	เขาสามสืบ	เขาฉกรรจ์	สระแก้ว
13	หนองโสน	หนองหว่า	เขาฉกรรจ์	สระแก้ว
12	สุขสำราญ	เขาสามสืบ	เขาฉกรรจ์	สระแก้ว
9	โคกมะกอก	เขาสามสืบ	เขาฉกรรจ์	สระแก้ว
14	คลองมะละกอ	สระขวัญ	เมือง	สระแก้ว
12	หนองปลาแซง	ท่าเกวียน	วัฒนานคร	สระแก้ว
2	วังศรีทอง	วังใหม่	วังสมบูรณ์	สระแก้ว
12	วังเจริญ	วังใหม่	วังสมบูรณ์	สระแก้ว
7	สี่แยกไพรจิตร	วังใหม่	วังสมบูรณ์	สระแก้ว
6	คลองหวาย	วังใหม่	วังสมบูรณ์	สระแก้ว
4	นาไทร	ปถวี	มะขาม	จันทบุรี
3	คลองแขวงกลั่น	เทพราช	บ้านโพธิ์	ฉะเชิงเทรา
3	ทุ่งศาลา	วัดสุวรรณ	บ่อทอง	ชลบุรี
4	ห้วยมะไฟ	บ้านบึง	บ้านบึง	ชลบุรี
7	ช่องลม	บางปิด	แหลมงอบ	ตราด
7	วังประดู่	แม่น้ำคู้	ปลวกแดง	ระยอง
1	เมืองเก่า	ประจันตคาม	ประจันตคาม	ปราจีนบุรี
16	ไทรงาม	โพธิ์งาม	ประจันตคาม	ปราจีนบุรี
4	เขาไม้แก้ว	เขาไม้แก้ว	กบินทร์บุรี	ปราจีนบุรี
9	โป่งศรีเจริญ	เขาไม้แก้ว	กบินทร์บุรี	ปราจีนบุรี
5	ปากห้วย	โนนหอม	เมือง	ปราจีนบุรี
2	ขุนศรี	บุพราหมณ์	นาดี	ปราจีนบุรี
7	ชำหว่า	โคกปีบ	ศรีมโหสถ	ปราจีนบุรี
11	หนองตะไกร	มะค่า	โนนสูง	นครราชสีมา
6	โนนลาว	ลำคองหงษ์	โนนสูง	นครราชสีมา
4	คลองหินลาด	ชนงพระ	ปากช่อง	นครราชสีมา

หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
1	หนองบัว	ตลาดไทร	ประทาย	นครราชสีมา
1	หลุ่งตะเคียน	หลุ่งตะเคียน	ห้วยแถลง	นครราชสีมา
7	โคกน้อย	หนองบัวตะเกียด	ด่านขุนทด	นครราชสีมา
5	บุกุดจอก	หนองหัวแรต	หนองบุญมาก	นครราชสีมา
7	หนองหัวแรต	หนองหัวแรต	หนองบุญมาก	นครราชสีมา
3	หนองลานช้าง	โคกไทย	ปักธงชัย	นครราชสีมา
1	โนนสำราญ	โนนสำราญ	แก้งสนามนาง	นครราชสีมา
1	หนองบัวสะอาด	หนองบัวสะอาด	บัวใหญ่	นครราชสีมา
9	บึงสมบุรณ์	บึงอ้อ	ขามทะเลสอ	นครราชสีมา
13	ท่าช้าง	ท่าช้าง	เฉลิมพระเกียรติ	นครราชสีมา
13	มะเกลือเก่า	มะเกลือเก่า	สูงเนิน	นครราชสีมา
7	โนนสมบุรณ์	ดอนมัน	ประทาย	นครราชสีมา
6	โนนกระสัง	กระเบื้องใหญ่	พิมาย	นครราชสีมา
1	หนองขวา	หนองแขวง	เทพารักษ์	นครราชสีมา
1	ปอปิด	คูขาด	คง	นครราชสีมา
2	ประทาย	ตลาดไทร	ประทาย	นครราชสีมา
6	ขุย	ขุย	ลำทะเมนชัย	นครราชสีมา
5	โคกสะอาด	ละหานทราย	ละหานทราย	บุรีรัมย์
8	บ่อใหญ่	หนองโดน	ลำปลายมาศ	บุรีรัมย์
15	เมืองไผ่	เมืองแฝก	ลำปลายมาศ	บุรีรัมย์
3	เพชร	บ้านปรือ	กระสัง	บุรีรัมย์
5	โคกสะอาด	ละหานทราย	ละหานทราย	บุรีรัมย์
7	สระขี้ตุน	ปะเคียบ	คูเมือง	บุรีรัมย์
9	หนองเพชร	บัวทอง	เมือง	บุรีรัมย์
5	ไค้่งน้ำดับ	บ้านค่าย	เมือง	ชัยภูมิ
8	โนนดินหอม	หลุบคา	แก้งคร้อ	ชัยภูมิ
8	วังใหม่พัฒนา	บ้านไร่	เทพสถิต	ชัยภูมิ
3	บุป่าฝ้าย	รังงาม	เนินสง่า	ชัยภูมิ
1	ดงบังไต้	ดงบัง	คอนสาร	ชัยภูมิ
12	บัวพักเกวียน	กวางโจน	ภูเขียว	ชัยภูมิ
5	โนนศรีทอง	ท่าใหญ่	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ
3	กุดนาแก้ว	ภูฝ้าย	ขุนหาญ	ศรีสะเกษ
7	เรือทอง	โคกตาล	ภูสิงห์	ศรีสะเกษ
5	คลองลำโคกแต่	โคกตาล	ภูสิงห์	ศรีสะเกษ

หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
9	หนองแสง	บัวน้อย	กันทรารมย์	ศรีสะเกษ
7	โนนปอ	บัวน้อย	กันทรารมย์	ศรีสะเกษ
4	บัวน้อย	บัวน้อย	กันทรารมย์	ศรีสะเกษ
2	เทิน	บัวน้อย	กันทรารมย์	ศรีสะเกษ
7	วงยาง	ธาตุ	วังหิน	ศรีสะเกษ
10	เห็นอัม	โพนยาง	วังหิน	ศรีสะเกษ
5	หนองตาเซียง	โพนยาง	วังหิน	ศรีสะเกษ
3	หนองคู	โพนยาง	วังหิน	ศรีสะเกษ
12	ตะเคียนเหนือ	ศรีแก้ว	ศรีรัตนะ	ศรีสะเกษ
4	ลำโรงระวี	ศรีแก้ว	ศรีรัตนะ	ศรีสะเกษ
1	ห้วยทับทัน	ห้วยทับทัน	ห้วยทับทัน	ศรีสะเกษ
2	หนองสิมใหญ่	ห้วยทับทัน	ห้วยทับทัน	ศรีสะเกษ
4	ลำโรงระวี	ศรีแก้ว	ศรีรัตนะ	ศรีสะเกษ
4	ศาลา	โคกตาล	ภูสิงห์	ศรีสะเกษ
1	ห้วยทับทัน	ห้วยทับทัน	ห้วยทับทัน	ศรีสะเกษ
6	หนองสิมน้อย	ห้วยทับทัน	ห้วยทับทัน	ศรีสะเกษ
14	สระกำแพงใหญ่	สระกำแพงใหญ่	อุทุมพรพิสัย	ศรีสะเกษ
5	หนองแปน	สระกำแพงใหญ่	อุทุมพรพิสัย	ศรีสะเกษ
7	มะหาดใต้	แต่	อุทุมพรพิสัย	ศรีสะเกษ
6	หนองเต่า	กำแพง	อุทุมพรพิสัย	ศรีสะเกษ
8	โนนอุดม	กุดจิก	เมือง	หนองบัวลำภู
2	โคกเจริญ	วังปลาป้อม	นาวัง	หนองบัวลำภู
12	ห้วยไผ่	เมืองใหม่	ศรีบุญเรือง	หนองบัวลำภู
3	เซิน	นาดี	สุวรรณคูหา	หนองบัวลำภู
5	โคกสะอาด	นิคมพัฒนา	โนนสัง	หนองบัวลำภู
4	ไชยา	สระใคร	สระใคร	หนองคาย
12	น้ำโหล	ชุมช้าง	โพนพิสัย	หนองคาย
12	โพธิ์งาม	วัดธาตุ	เมือง	หนองคาย
8	ปุดคู่	พระพุทธบาท	ศรีเชียงใหม่	หนองคาย
8	ดอนตะแบง	ตะกั่วป่า	หนองสองห้อง	ขอนแก่น
5	ดงเค็ง	ท่าศาลา	มัญจาคีรี	ขอนแก่น
1	บ้านใหม่	บ้านใหม่	สีชมพู	ขอนแก่น
8	หนองไฮ	พระลับ	เมือง	ขอนแก่น
5	บัวสิมมา	โนนอุดม	ชุมแพ	ขอนแก่น

หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
5	โคกเคาะน้อย	ขมิ้น	เมือง	สกลนคร
2	กุดเรือใหญ่	นาซอ	วานรนิวาส	สกลนคร
6	นายอง	อากาศ	อากาศอำนวย	สกลนคร
9	นาสีนวล	หนองแปน	เจริญศิลป์	สกลนคร
7	ดงพัฒนา	หนองแปน	เจริญศิลป์	สกลนคร
4	โสภโพนธ์	บึงโขงหลง	บึงโขงหลง	บึงกาฬ
7	ฝอยลม	ท่าดอกคำ	บึงโขงหลง	บึงกาฬ
3	นาคำ	โคกก่อง	เมือง	บึงกาฬ
10	แสนเจริญ	วิศิษฐ์	เมือง	บึงกาฬ
11	ดอนโพธิ์ทอง	คำแก้ว	โซพิสัย	บึงกาฬ
9	หนองหวาย	ลาดพัฒนา	เมือง	มหาสารคาม
2	ดงเย็น	ราษฎร์เจริญ	พยัคฆภูมิพิสัย	มหาสารคาม
5	มะชม	ภารแอ่น	พยัคฆภูมิพิสัย	มหาสารคาม
12	สว่าง	หนองจิก	บรบือ	มหาสารคาม
14	ลำโรง	ห้ามเตย	กุดรัง	มหาสารคาม
8	อุ่มจาน	อุ่มจาน	ประจักษ์ศิลปาคม	อุดรธานี
2	วังอาง	สร้อยพร้าว	หนองหาน	อุดรธานี
1	ปะโค	ปะโค	กุดจับ	อุดรธานี
2	ป่าเป่า	ดงเย็น	บ้านดุง	อุดรธานี
2	โคกน้อย	จำปี	ศรีธาตุ	อุดรธานี
5	น้ำฮู	เวียงใต้	ปาย	แม่ฮ่องสอน
8	ดอนมูล	บ้านปวง	ทุ่งหัวช้าง	ลำพูน
6	ใหม่ใต้	บ้านปวง	ทุ่งหัวช้าง	ลำพูน
2	ด่าน	สันดอนแก้ว	แม่ทะ	ลำปาง
1	ก้อม	หัวเสือ	แม่ทะ	ลำปาง
3	ป่าแห้ง	วังแก้ว	วังเหนือ	ลำปาง
2	ตึงเหนือ	วังทอง	วังเหนือ	ลำปาง
3	ทุ่งงาม	ทุ่งงาม	เสริมงาม	ลำปาง
4	มะกอก	ไหล่หิน	เกาะคา	ลำปาง
5	เกาะคา	เกาะคา	เกาะคา	ลำปาง
3	ป่าแหว	บ้านขอ	เมืองปาน	ลำปาง
7	แห้งเหนือ	บ้านแหง	งาว	ลำปาง
8	จ้าวพิชัย	หนองหล่ม	ห้างฉัตร	ลำปาง
5	ทุ่งกว้าง	ทุ่งกว้าง	เมืองปาน	ลำปาง

หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
2	แม่ก้อน	ทุ่งข้าวพวง	เชียงดาว	เชียงใหม่
7	สบอ้อ	แม่นะ	เชียงดาว	เชียงใหม่
4	ฮ่างต้า	แม่นาวาง	แม่ฮ้าย	เชียงใหม่
3	สันทราย	สันทราย	ฝาง	เชียงใหม่
7	สองแคว	สันทราย	ฝาง	เชียงใหม่
15	ท่ากว้าง	สันทราย	ฝาง	เชียงใหม่
4	แม่งอนขี้เหล็ก	แม่งอน	ฝาง	เชียงใหม่
4	ร่องส้มป่อย	ทุ่งสะโตก	สันป่าตอง	เชียงใหม่
3	ปางไม้แดง	บ้านช้าง	แม่แตง	เชียงใหม่
1	ตาลเหนือ	บ้านตาล	ฮอด	เชียงใหม่
3	ปางความ	ปงดำ	ไชยปราการ	เชียงใหม่
2	ท่า	ปงดำ	ไชยปราการ	เชียงใหม่
2	ม่วงชุม	แม่ช้าง	สันกำแพง	เชียงใหม่
3	ท่าศาลา	ช่วงเปา	จอมทอง	เชียงใหม่
9	สันใต้	สันกำแพง	สันกำแพง	เชียงใหม่
6	แม่ปะ	สะเมิงเหนือ	สะเมิง	เชียงใหม่
5	สันปง	สันทราย	พร้าว	เชียงใหม่
7	สบสอย	แม่สอย	จอมทอง	เชียงใหม่
4	ทุ่งโป่ง	แม่ตาล	ฮอด	เชียงใหม่
11	ศาลา	ยุหว่า	สันป่าตอง	เชียงใหม่
12	สันโค้งพัฒนา	ป่าแดด	ป่าแดด	เชียงราย
2	วังผา	สันมะค่า	ป่าแดด	เชียงราย
7	ร่องบงใต้	ศรีโพธิ์เงิน	ป่าแดด	เชียงราย
5	ศรีพัฒนา	ศรีโพธิ์เงิน	ป่าแดด	เชียงราย
6	สันหนองจ้อม	ป่าก่อคำ	แม่ลาว	เชียงราย
1	โป่งมอญ	ป่าก่อคำ	แม่ลาว	เชียงราย
3	ห้วยसानดอนจั่น	จอมหมอกแก้ว	แม่ลาว	เชียงราย
3	พลู	พญาแก้ว	เชียงกลาง	น่าน
5	คู	เชียงคาน	เชียงกลาง	น่าน
7	ตำพระแล	บ้านต้า	เมือง	พะเยา
6	ดอกบัว	ท่าวังทอง	เมือง	พะเยา
14	ห้วยบงเหนือ	แม่ปืม	เมือง	พะเยา
2	ป่าจา	แม่ปืม	เมือง	พะเยา
10	สันหมื่นแก้ว	แม่ปืม	เมือง	พะเยา

หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
3	สระ	สระ	เชียงใหม่	พะเยา
4	สระ	สระ	เชียงใหม่	พะเยา
4	ดอกคำใต้	ดอนศรีชุม	ดอกคำใต้	พะเยา
5	แม่พริก	หนองหล่ม	ดอกคำใต้	พะเยา
2	ร้อง	เชียงแรง	ภูซาง	พะเยา
10	หุนเหนือ	บ้านหุน	สอง	แพร่
4	แดนชุมพล	แดนชุมพล	สอง	แพร่
10	หุนเหนือ	บ้านหุน	สอง	แพร่
3	สูงเม่น	สูงเม่น	สูงเม่น	แพร่
10	หัวฝาย	หัวฝาย	สูงเม่น	แพร่
2	ถิ่น	บ้านถิ่น	เมือง	แพร่
6	โป่งศรี	บ้านถิ่น	เมือง	แพร่
2	ผาราง	ทุ่งศรี	ร้องกวาง	แพร่
4	ตันเตื่อ	ทุ่งศรี	ร้องกวาง	แพร่
9	คลองโนน	คลองคะเชนทร์	เมือง	พิจิตร
16	หนองสองห้อง	วังทับไทร	สากเหล็ก	พิจิตร
21	ในห้วย	ท้ายน้ำ	โพทะเล	พิจิตร
1	บางคลาน	บางคลาน	โพทะเล	พิจิตร
2	หนองดาสิงห์	บึงนารา	บึงนารา	พิจิตร
9	วังจิก	วังจิก	โพธิ์ประทับช้าง	พิจิตร
1	ทุ่งแสงทอง	วังหลุม	ตะพานหิน	พิจิตร
6	ไทร้งเหนือ	ห้วยร่วม	ดงเจริญ	พิจิตร
2	หนองประทุม	ท่าขมิ้น	โพทะเล	พิจิตร
2	ท่าเยี่ยม	ท่าเยี่ยม	สากเหล็ก	พิจิตร
4	ท่าสะแก	ท่าสะแก	ชาติตระการ	พิษณุโลก
2	บ้านน้อยชุมชีเหล็ก	บ้านน้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
5	โป่งกระโดน	คุยม่วง	บางระกำ	พิษณุโลก
3	บึงถ้ง	ดอนทอง	เมือง	พิษณุโลก
1	ท่าหนอง	หินลาด	วัดโบสถ์	พิษณุโลก
4	คลองน้ำเย็น	นิคมพัฒนา	บางระกำ	พิษณุโลก
8	วังไม้แก่น	วังวน	พรหมพิราม	พิษณุโลก
2	น้ำพริก	ยางโกลน	นครไทย	พิษณุโลก
4	นาบัว	นาบัว	นครไทย	พิษณุโลก
9	ย่านโนนไพร	บ้านไร่	บางกระทุ่ม	พิษณุโลก

หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
2	ห้วยตุม	ตะบะาะ	เมือง	เพชรบูรณ์
5	หัวแก่ง	หาดทรายขาว	เขื่องคาน	เลย
2	ผามุ่ม	หาดทรายขาว	เขื่องคาน	เลย
11	กำเนิดเพชร	เมือง	เมือง	เลย
3	แหล่งควาย	นาอ่าน	เมือง	เลย
17	เมตตา	ผาน้อย	วังสะพุง	เลย
6	โคแบน	ผาน้อย	วังสะพุง	เลย
4	นายนเหนือ	ภูกระดิ่ง	ภูกระดิ่ง	เลย
8	โนนสะอาด	ห้วยส้ม	ภูกระดิ่ง	เลย
5	ฟากนา	บ้านโลก	บ้านโคก	อุดรดิตถ์
6	สีกลาย	ข่อยสูง	ตรอน	อุดรดิตถ์
3	วังถ้ำ	ถ้ำคลอง	เมือง	อุดรดิตถ์
6	สีกลาย	ข่อยสูง	ตรอน	อุดรดิตถ์
4	น้ำริด	น้ำริด	เมือง	อุดรดิตถ์
9	หนองปากดง	ท่ามะเฟือง	พิชัย	อุดรดิตถ์
7	วังเรียง	ป่าพุทรา	ขานวรวรลักษบุรี	กำแพงเพชร
11	บึงสามัคคี	ป่าพุทรา	ขานวรวรลักษบุรี	กำแพงเพชร
5	หนองตะเคียน	ป่าพุทรา	ขานวรวรลักษบุรี	กำแพงเพชร
16	ทุ่งสลักจันทร์	ป่าพุทรา	ขานวรวรลักษบุรี	กำแพงเพชร
5	หนองตะเคียน	ป่าพุทรา	ขานวรวรลักษบุรี	กำแพงเพชร
7	วังเรียง	ป่าพุทรา	ขานวรวรลักษบุรี	กำแพงเพชร
1	หาดชะอมใต้	ป่าพุทรา	ขานวรวรลักษบุรี	กำแพงเพชร
13	เนินสว่าง	ป่าพุทรา	ขานวรวรลักษบุรี	กำแพงเพชร
8	บึงกอก	ป่าพุทรา	ขานวรวรลักษบุรี	กำแพงเพชร
8	ใหม่ชุมชุมไพร	โป่งน้ำร้อน	คลองลาน	กำแพงเพชร
1	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน	คลองลาน	กำแพงเพชร
4	คลองไพร	โป่งน้ำร้อน	คลองลาน	กำแพงเพชร
5	คลองสมบูรณ์	โป่งน้ำร้อน	คลองลาน	กำแพงเพชร
2	เขาหน่อ	บ้านแดน	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์
4	นาหุบ	บ้านแดน	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์
1	หาดเสลา	เขาดิน	เก้าเลี้ยว	นครสวรรค์
5	กัญญารัตน์	หนองเต่า	เก้าเลี้ยว	นครสวรรค์
9	ราตร่วมสามัคคี	บึงปลาทุ	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์
5	บ้านใหม่	ตาซัด	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์

หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
7	หนองพิมพัฒนา	หนองตาสูง	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์
7	บ่อเพลา	ตาสัง	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์
2	ในซุ้ง	นากลาง	โกรกพระ	นครสวรรค์
2	ศาลาแดง	ศาลาแดง	โกรกพระ	นครสวรรค์
3	เนินศาลา	เนินศาลา	โกรกพระ	นครสวรรค์
6	หนองพรหมหน่อ	เนินก้วาว	โกรกพระ	นครสวรรค์
1	หนองจอก	นากลาง	โกรกพระ	นครสวรรค์
7	หนองสาหร่าย	เนินก้วาว	โกรกพระ	นครสวรรค์
4	หนองระว้า	นากลาง	โกรกพระ	นครสวรรค์
2	ในซุ้ง	นากลาง	โกรกพระ	นครสวรรค์
7	เขาพระ	เตาปูน	โพธาราม	ราชบุรี
10	สัพมาราม	เขาคุง	บ้านโป่ง	ราชบุรี
5	ป่าเป้า	ป่าไก่อ	ปากท่อ	ราชบุรี
6	เชิงสะพาน	เจดีย์หัก	เมือง	ราชบุรี
2	ลวดขวาง	หินกอง	เมือง	ราชบุรี
5	ตะโก	คูบัว	เมือง	ราชบุรี
1	คั้งน้ำวน	คั้งน้ำวน	เมือง	ราชบุรี
5	พงสวาย	พงสวาย	เมือง	ราชบุรี
7	หนองไยบัว	เตาปูน	โพธาราม	ราชบุรี
4	หนองบัว	ปากน้ำปราน	ปรานบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
7	หนองเกาะ	ปรานบุรี	ปรานบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
3	แก่งกระทิง	ทับใต้	หัวหิน	ประจวบคีรีขันธ์
1	ตำหรุ	เขาน้อย	ปรานบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
6	ห้วยแสงลงพันธ์	หนองตาแต้ม	ปรานบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
7	ต้นไทร	ศาลาลัย	สามร้อยยอด	ประจวบคีรีขันธ์
5	หนองน้ำกลิต	ศาลาลัย	สามร้อยยอด	ประจวบคีรีขันธ์
3	ทุ่งเคล็ด	ห้วยทรายเหนือ	ชะอำ	เพชรบุรี
4	บ่อหลวง	ห้วยทรายเหนือ	ชะอำ	เพชรบุรี
1	อ่างศิลา	หนองหญ้าปล้อง	หนองหญ้าปล้อง	เพชรบุรี
1	หนองหญ้าปล้อง	หนองหญ้าปล้อง	หนองหญ้าปล้อง	เพชรบุรี
13	แสนตอ	แสนตอ	ท่ามะกา	กาญจนบุรี
7	ทุ่งประทุน	ดอนชะเอม	ท่ามะกา	กาญจนบุรี
9	หนองเสื่อนอก	วังศาลา	ท่าม่วง	กาญจนบุรี
2	ท่านกเอี้ยง	ท่าล้อ	ท่าม่วง	กาญจนบุรี

หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
4	หนองสำโรง	บ้านใหม่	ท่าม่วง	กาญจนบุรี
8	วังดุม	บ้านใหม่	ท่าม่วง	กาญจนบุรี
5	สระเศรษฐี	บ้านใหม่	ท่าม่วง	กาญจนบุรี
4	เขาพนมแบก	ป่าเว	ไชยา	สุราษฎร์ธานี
5	เดิมเจ้า	ป่าเว	ไชยา	สุราษฎร์ธานี
1	ป่าเว	ป่าเว	ไชยา	สุราษฎร์ธานี
2	ดอนรัก	ทุ่งกง	กาญจนดิษฐ์	สุราษฎร์ธานี
2	ท่าโพธิ์	ท่าทอง	กาญจนดิษฐ์	สุราษฎร์ธานี
8	เขาพนม	ป่าร้อน	กาญจนดิษฐ์	สุราษฎร์ธานี
2	ดอนรัก	ทุ่งกง	กาญจนดิษฐ์	สุราษฎร์ธานี
2	ท่าเสาเภา	พลาญวาส	กาญจนดิษฐ์	สุราษฎร์ธานี
2	ตลาดหวาง	หวาง	เมือง	ระนอง
3	ท่าฉาง	หวาง	เมือง	ระนอง
5	บางมรวน	บางม่วง	ตะกั่วป่า	พังงา
5	นอก	ปากอ	เมือง	พังงา
2	บ่อแสนไทรงาม	มะรุ่ย	ทับปุด	พังงา
7	บ่อดาน	นาเตย	ท้ายเหมือง	พังงา
4	ดอน	โคกกलय	ตะกั่วป่า	พังงา
2	แขน	เทพกระษัตรี	ถลาง	ภูเก็ต
4	ไม้ขาว	ไม้ขาว	ถลาง	ภูเก็ต
3	ทุ่งมะขาม	หาดทรายรี	เมือง	ชุมพร
2	พระรักษ์คลองราง	พระรักษ์	พะโต๊ะ	ชุมพร
11	ทุ่งยอ	ชุมโค	ประทิว	ชุมพร
4	วังช้าง	ชุมโค	ประทิว	ชุมพร
2	คลองสะตอ	ปริก	ทุ่งใหญ่	นครศรีธรรมราช
1	หนองคล้า	ปริก	ทุ่งใหญ่	นครศรีธรรมราช
1	ไสโป๊ะ	แก้วแสน	นาบอน	นครศรีธรรมราช
3	ท่าขาม	ขนอม	ขนอม	นครศรีธรรมราช
5	ไม้มูก	ไทยบุรี	ท่าศาลา	นครศรีธรรมราช
7	คลองโชน	นาแหร	นบพิตำ	นครศรีธรรมราช
8	บางบ่อ	คลองน้อย	ปากพนัง	นครศรีธรรมราช
4	ท่าน้ำนอง	ไสหมาก	เชียรใหญ่	นครศรีธรรมราช
8	บางเลียบ	เชียรใหญ่	เชียรใหญ่	นครศรีธรรมราช
1	โนยวนแขก	อ่าวลึกเหนือ	อ่าวลึก	กระบี่

หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
3	น้ำจาน	อ่าวลึกเหนือ	อ่าวลึก	กระบี่
1	นาเกตุ	นาเกตุ	โคกโพธิ์	ปัตตานี
3	ตาแป๊ะ	ตาแป๊ะ	มายอ	ปัตตานี
4	ตะโละนิบง	ตะโละแมะนา	ทุ่งยางแดง	ปัตตานี
3	แลแป (นาใน)	มะกรูด	โคกโพธิ์	ปัตตานี
10	ห้วยน้ำดำ	ควนกาหลง	ควนกาหลง	สตูล
8	ปลัดใหญ่ใจดี	ควนโดน	ควนโดน	สตูล
1	ทุ่งไหม้	น้ำผุด	ละงู	สตูล
2	ฝั่ง34	อุไคเจริญ	ควนกาหลง	สตูล
5	พรุท่อม	นาโต๊ะหมิง	เมือง	ตรัง
3	ควนโพธิ์	ย่านตาขาว	ย่านตาขาว	ตรัง
6	ไทรบ่วง	หนองปรือ	รัชฎา	ตรัง
2	โหล๊ะท่อม	เขาไพร	รัชฎา	ตรัง
5	กรงไหนด	ช่อง	นาโยง	ตรัง
4	ทุ่งลาน	ทุ่งลาน	คลองหอยโข่ง	สงขลา
11	หัวควน	ท่าหมอไทร	จะนะ	สงขลา
5	เขาผี	ชะแล้	สิงหนคร	สงขลา
3	นายด่าน	ทุ่งใหญ่	หาดใหญ่	สงขลา
1	ทุ่งเลียบ	ทุ่งตำเสา	หาดใหญ่	สงขลา
8	สายคลอง	คลองใหญ่	ตะโหมด	พัทลุง
8	หน้าวัง	คลองทรายขาว	กงหรา	พัทลุง
7	ท่ามะนาว	มะกอกเหนือ	ควนขนุน	พัทลุง
11	นาชด	เขาเจ็ยก	เมือง	พัทลุง
4	โหล๊ะหนูน	อ่าทอง	ศรีนครินทร์	พัทลุง
9	จือแร	สากอ	สุไหงปาดี	นราธิวาส
3	เจ๊ะเหม	แว้ง	แว้ง	นราธิวาส
5	สุไหงบาลา	มะนังตายอ	เมือง	นราธิวาส
7	ตันหยงลิมอ	ตันหยงลิมอ	ระแงะ	นราธิวาส
3	กือแล	เนินงาม	รามัน	ยะลา
4	ซาเมาะ	ท่าซง	รามัน	ยะลา
5	ซีเยาะ	บาโงยซิแน	ยะหา	ยะลา
6	ลูรงค์	บาโงยซิแน	ยะหา	ยะลา

ภาคผนวก ค
รายละเอียดโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

๑. หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง และเป็นวงกว้างต่อทั้งการแพทย์ การท่องเที่ยว การบริการ การผลิตอุตสาหกรรม การค้าและการเกษตร ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม ประชาชนส่วนหนึ่งตัดสินใจเดินทางกลับภูมิลำเนา ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่ผู้คนพากันกักตุนอาหาร จนอาจนำไปสู่ภาวะขาดแคลนอาหารขึ้นได้ ภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นต้นสายแห่งการผลิต “อาหาร” อันเป็นปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์กลายเป็นหนทางรอดของกลุ่มแรงงานกลับภูมิลำเนาที่จะช่วยให้ผ่านพ้นสถานการณ์วิกฤตเช่นนี้ได้

การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ ที่กำลังขยายวงกว้าง จะเป็นผลกระทบต่อเนื่องที่ส่งผลให้เกิดภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจ ซึ่งทาง IMF คาดการณ์ว่าจะทำให้เศรษฐกิจโลกจะตกต่ำในระดับเลวร้ายที่สุดนับตั้งแต่ Great Depression เมื่อทศวรรษ ๑๙๓๐ การฟื้นฟูประเทศไทย ภายหลังเหตุการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน และครอบคลุมทุกมิติ

ภาคการเกษตร เป็นภาคการผลิตที่สำคัญที่ผลิต “อาหาร” เพื่อการบริโภคภายในประเทศและการส่งออกต่างประเทศ ตามยุทธศาสตร์ “ครัวไทยสู่ครัวโลก” อีกทั้งความเสียหายของภาคเกษตรกรรมยังเป็นปัญหาหลักที่จะนำไปสู่ปัญหาในวงจรการผลิตของภาคการเกษตรซึ่งเป็นแหล่งอาหาร รายได้เป็นความมั่นคง ในชีวิตสูงสุดของคนไทย ประกอบกับในช่วงวิกฤติดังกล่าว มีแรงงานที่หนีภัยโควิด-๑๙ กลับสู่ภูมิลำเนาเป็นจำนวนมาก ไม่มีงานทำ ขาดรายได้เพื่อการดำรงชีพ และมีแนวโน้มการตกงานมากขึ้นเนื่องจาก การนำเทคโนโลยีหุ่นยนต์ มาทำงานแทนคนมากขึ้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ บรรเทาปัญหาการว่างงาน ลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคการเกษตรกรรมไปสู่ภาคอื่น ๆ และสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในท้องถิ่นให้มีความมั่นคงในการเป็นแหล่งผลิตอาหาร มีทางเลือก มีอาหาร มีอาชีพ มีความอุดมสมบูรณ์ มีความอบอุ่นจากครอบครัว แล้วความสุขตามวิถีชีวิตพอเพียงก็จะเกิดขึ้นกับชุมชน ซึ่งเป็นศาสตร์ที่เป็นทางรอดของเกษตรกรไทย เพื่อมุ่งสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ทั้งนี้ โครงการดังกล่าว นอกจากจะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะสั้นแล้ว ยังช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้กับเศรษฐกิจไทยในระยะยาว เกษตรกรสามารถเลี้ยงตนเองและสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และน้อมนำหลักทฤษฎีใหม่ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการพัฒนาพื้นที่จุดเรียนรู้ในรูปแบบกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

๒.๒ เพื่อเพิ่มพื้นที่เก็บกักน้ำสำหรับการเกษตรตลอดจนพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำด้วยระบบและวิธีการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๓ เพื่อฟื้นฟูภาคการเกษตร และการจ้างงานภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยมุ่งเน้นเกษตรกรที่มีความตั้งใจเอาใจใส่อย่างจริงจัง ต่อยอด เพิ่มรายได้

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เป้าหมายเกษตรกร ๖๔,๑๔๔ ราย ในพื้นที่ ๔,๐๐๙ ตำบล

๓.๒ เป้าหมายพัฒนาพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวนพื้นที่ ๑๑๒๐,๔๗๒ ไร่ ในพื้นที่ ๔,๐๐๙ ตำบล

๓.๓ เป้าหมายการจ้างงานเกษตรกร ๓๒,๐๗๒ ราย ในพื้นที่ ๔,๐๐๙ ตำบล

๔. สถานที่ดำเนินการ

แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ได้รับการคัดเลือก ในพื้นที่ ๔,๐๐๙ ตำบล ๗๕ จังหวัด

๕. ขอบเขตการดำเนินการ

๕.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕.๒ จ้างงานระดับตำบล ในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย ๔,๐๐๙ ตำบล ๆ ละ ๘ ราย รวมทั้งสิ้น ๓๒,๐๗๒ ราย

๕.๓ กำหนดคุณสมบัติเกษตรกร หลักเกณฑ์เงื่อนไขและแนวทางในการดำเนินงานโครงการ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๕.๔ รับสมัครเกษตรกร จัดทำเอกสารเผยแพร่ ทำความเข้าใจกับเกษตรกรและดำเนินการรับสมัครเกษตรกร ที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ พร้อมกันทั่วประเทศ ตามคุณสมบัติที่กำหนด โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ

๕.๕ ตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกร ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติ และคัดเลือกเกษตรกรให้เหลือจำนวนตามที่เป้าหมายกำหนด โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ

๕.๖ จัดทำคู่มือสำหรับเกษตรกร คำแนะนำในการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อรวมกลุ่มและปรับเปลี่ยนเป็นแปลงส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๕.๗ การฝึกอบรมเกษตรกร โดยหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕.๘ การปรับปรุงแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อให้เกิดเป็นแปลงแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง สามารถเป็นตัวอย่างการเรียนรู้ของเกษตรกรภายในชุมชนได้ และเป็นแปลงต้นแบบในการขยายผลไปสู่เกษตรกรรายอื่น

๕.๙ การพัฒนาอาชีพ มุ่งเน้นการจัดการดิน การปลูกพืช การประมง การปศุสัตว์ การจัดทำกิจกรรม ทุนเสริม นิเวศ เกษตร ธรรมชาติ เข้าสู่มาตรฐานตามรูปแบบของเกษตรกรรมยั่งยืน โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางส่วนแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อส่งเสริมการดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เกิดเป็นรูปธรรม และมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

๕.๑๐ การส่งเสริมการตลาด สนับสนุนกลุ่มเกษตรกรในการนำผลผลิตที่เกิดจากแปลงเรียนรู้ของเกษตรกร ต้องได้รับมาตรฐาน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มสู่สินค้าเกษตรเพื่อการพาณิชย์ สินค้าเกษตรอุตสาหกรรม และสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก ทั้งช่องทางการตลาดทั่วไปและตลาดแบบออนไลน์ เชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕.๑๑ การเพิ่มช่องทางในการสื่อสารในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามช่องทาง เช่น Call Center, Facebook, Line, WEB Site เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ หรือประชาชนทั่วไป สามารถสอบถามข้อมูล แจ้งปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะ ในการดำเนินโครงการ เพื่อให้การแก้ไขปัญหามีอย่างรวดเร็ว สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน

๕.๓๒ ให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่หรือทำเกษตรแบบอื่นๆ เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่เพิ่มเติมให้กับเกษตรกร ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ เช่น TV, YouTube, WEB Site, Facebook เป็นต้น เพื่อเป็นสื่อในการให้ความรู้แก่เกษตรกรได้นำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

๕.๓๓ ติดตามและประเมินผล ในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อติดตามความสำเร็จของงาน และหาโอกาสในการปรับปรุงเพื่อให้การปฏิบัติงานของโครงการดีขึ้น

๖. ตัวชี้วัด

เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ในพื้นที่ จำนวน ๓๒,๐๗๒ คน

๗. ผลผลิต (Output)

๗.๑ พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ เพิ่มขึ้น รวม ๓๕๒,๔๓๒ ไร่

๗.๒ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีพื้นที่กักเก็บน้ำ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒,๓๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อราย

๗.๓ เกษตรกรได้รับการพัฒนาให้มีความมั่นคงในอาชีพทำเกษตรกรรมยั่งยืนและมีแปลงต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ ๖๔,๓๔๔ คน

๗.๖ เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ในพื้นที่จำนวน ๓๒,๐๗๒ ราย

๘. ผลลัพธ์ (Outcome)

๘.๑ เกษตรกรมีอาชีพ มีรายได้ มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

๘.๓ ส่งเสริมการผลิตภาคการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๘.๔ สร้างความภาคภูมิใจให้กับอาชีพเกษตรกร

๙. ผลกระทบ (Impact)

๙.๑ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งพาและจัดการตนเอง

๙.๒ พัฒนาความมั่นคงทางน้ำ และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๙.๓ ฐานทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรป่าไม้ ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๙.๔ สนับสนุนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๙.๕ แก้ไขปัญหาความยากจน ลดอัตราความว่างงาน แรงงานคืนถิ่น

๑๐. ระยะเวลาดำเนินงาน

กรกฎาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔

๑๑. งบประมาณ

รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๙,๘๐๕,๗๐๗,๐๐๐ บาท (เก้าพันแปดร้อยห้าล้านเจ็ดแสนเจ็ดพันบาทถ้วน) ภายใต้แผนงานที่ ๓.๒ สร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานราก ตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓

๑๒. หน่วยงานรับผิดชอบ

๑ หน่วยงานหลัก :

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

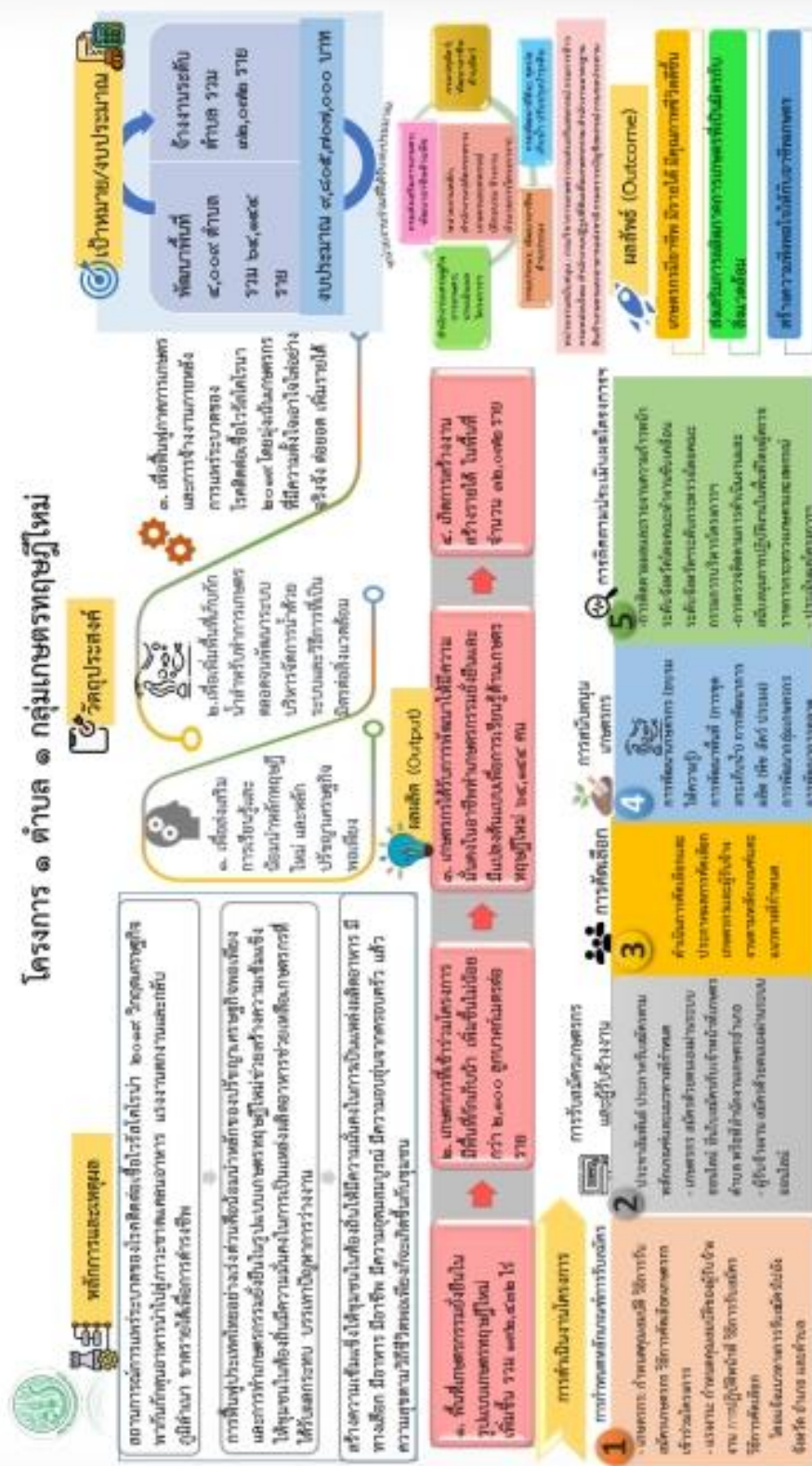
๒ หน่วยงานร่วมดำเนินงาน :

กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมประมง และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๔

๓ หน่วยงานสนับสนุน : กรมชลประทาน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์
กรมการข้าว กรมหม่อนไหม สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
แห่งชาติ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

๓๓. เกษตรทฤษฎีใหม่ หมายถึง “ระบบการเกษตรที่มีกิจกรรมการผลิตหลายชนิดใน พื้นที่ขนาดเล็ก โดยมีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วน (๑) พื้นที่กักเก็บน้ำ ประมาณ ๓๐% (๒) พื้นที่ปลูกข้าว ประมาณ ๓๐% (๓) พื้นที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ประมาณ ๓๐% และ (๔) พื้นที่สิ่งปลูกสร้าง ประมาณ ๓๐% เช่น ที่อยู่อาศัย โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ยุ้งฉาง เป็นต้น โดยสามารถปรับสัดส่วนพื้นที่ และเพิ่มเติม กิจกรรมการผลิตได้ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่” แต่สำหรับโครงการฯ นี้ เป็นการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในขนาดพื้นที่ ๓ - ๕ ไร่

ภาพที่ ๑ Flowchart ภาพรวม โครงการ ๑ ด้าน ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

ภาคผนวก ง

กิจกรรมประชุมเตรียมความพร้อมและการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ภาพกิจกรรมประชุมเตรียมความพร้อมและการเก็บข้อมูลภาคสนาม

